Questiones primi perihermeniaꝝ

Circa iniciū libri Pe

rihermenias. id est de interp̄tatōe ¶ Querit̄ pmo. q̄t᷒ sit iste liber int̄ libros logice Arī. ¶ Dōm ƒm sanctū Thomā. ꝙ ordo libroꝝ logice Arī. sumi solꝫ penes ordinē opatōnū intellect᷒. ꝛ h̄ rōnabilr̄. q: logica ē rōnal' scia. iō ei᷒ ꝯsideratio v̄sat̄ circa ea q̄ ptinēt ad opatōes rōis. sꝫ vt dr̄ phs in tercio de aīa. duplr̄ ē opatio intellect᷒. vna q̄dē dr̄ indiuisibiliū itellectio p quā scꝫ apphēdit eēntiā vniuscuiusq̄ rei i se ip̄a. Alia ē ꝯponēt᷑ ꝛ diuidētis. Addit̄ aūt ꝛ tercia opatio rōcinādi ƒꝫ ꝙ rō p̄cedit a notis ad inq̄sitōem ignotoꝝ. haꝝ aūt opatōnū pma ordiat̄ in scdam. q: nō pt eē ꝯpō ꝛ diuisio nisi simplicuū apphēsoꝝ. scda v̄o ordiat̄ in t̄ciā. q: opꝫ ꝙ ex aliquo v̄o ꝯgnito (cui itellcꝰ̄s asseīt) pcedat̄ ad c̄titudiem accipiēdā de aliq̄bꝫ ignot᷑. De his igit̄ q̄ ptinēt ad pmā opatōem intellect᷒ id ē de his q̄ simplici intellectu ꝯspiciunt̄ det̄miauit Arī. in libro p̄ntoꝝ. de ill᷑ v̄o q̄ ptinēt ad scdā ꝫ opatōem. s. de enūciatōe affirmatiua ꝛ negatia det̄miat phs in libro pihermenias. ꝛ de his q̄ ptinēt ad t̄ciā opatōeꝫ det̄miat i libro poꝝ ꝛ seq̄ntibꝫ. in q̄bꝫ agit̄ de diuersꝭ syllogismoꝝ ꝛ argumētatōnū spebꝫ. q̄bꝫ rō de vno pcedit in aliū. iō ƒm pdcm̄ ordinē triū opatōnū lib p̄ntoꝝ ordiat̄ ad libꝝ pihermeias. q̄ vlteri᷒ ordiat̄ ad libꝝ poꝝ ꝛ ꝯñtes. Patꝫ igit̄ ꝙ iste liber pihermenias ē scd᷒ in ordine libroꝝ Aresto ꝛ sequitur librū p̄ntoꝝ sicut ꝯplexū seq̄tur incōplexū

Notādum Q᷑ titul᷒ h᷒ libri (q̄ pre maibꝫ hēt) ē iste Incipit liber pihermenias Arī. i. lib de int̄p̄tatōe. Dr̄ āt int̄p̄tatō ƒm Boetiū vox ƒcatia q̄ p se aliq̄d ƒt siue sit ꝯplexa siue icōplexa. vñ ꝯiūctōes ꝛ ppōes ꝛ alia hmōi nō dn̄r int̄p̄tatōes. q: ñ p se aliq̄d ƒcāt. Silr̄ etiā voces ƒcātes natal' nō ex ꝯposito aut cū ymagie aliq̄d ƒcādi. sic voces brutoꝝ aīaliū int̄p̄tatōes dici nō p̄nt. q̄ em̄ int̄p̄tat̄ aliq̄d exponere intēdit. ꝛ iō sola noīa ꝛ v̄ba ꝛ orōes dn̄r iterp̄tatōes. de q̄bꝫ in h̄ libro det̄miat̄. sꝫ tn̄ no͞ꝛ v̄bͫ mag' sꝭ int̄p̄tatōis pncipia q̄ꝫ int̄p̄tatōnes ille em̄ ppē int̄p̄tari videt̄ q̄ expoit aliq̄d veꝝ vl' fl'ꝫ ꝛ iō sola orō enūciatia in q̄ veꝝ vl' fl'm iueniꝫ int̄p̄ta᷒ vocat̄. cet̄e v̄o orōes vt optatia ipatiua mag' ordināt̄ ad exp̄mͫ affectū. ñ ad iterp̄taͫ id qḋ in itellcū hēt ꝛ intitulat̄ q̄ iste lib d' ip̄tatōe. ac si diceret̄ de enūciatia ꝯclōe i q̄ v̄ꝫ ꝛ fl'ꝫ inueit̄ vt dr̄ doctor scūs

Ar. Tractat᷒ Petri hyspaī cōtrn̄s isti libro ē poī ordie tractatuū. q̄ iste liber pihermeīas debret eē pm᷒ in ordie libroꝝ Arī. Ceꝫ ꝯña p sil'e. Dōm ꝙ Arī. ꝛ Petr᷒ hyspan᷒ ordiauerūt libros suos diuersꝭ respectibꝫ. q: Aresto. seruat ordiem nature quo simplicioza sꝭ poza. Sꝫ Petus hyspan᷒ obseruat ordinē discipline ꝛ q̄ ad nos. ƒm quē magis ꝯposita p̄cedūt. Et q̄ argumētū (qḋ fit de ordie) plerūq̄ debile ē q̄m modica ꝑsuasio sufficit p saluādo ordine

Qr. Quid sit subiectū h᷒ libri ¶ Dōm ꝙ enūciatio ƒm doctorē scm̄. dicit em̄ ꝙ iste liber sit de int̄p̄tatōe nō q̄dē gn̄al'r capiēdo int̄p̄tatōeꝫ p q̄libet voce ƒcatiua q̄ p se aliq̄d ƒt siue sit ꝯplexa siue icōplexa. sꝫ spēal'r ꝛ ꝓprie. put sola orō etiā enūciatia dr̄ interp̄tatio. Dicit em̄ in caplo de noie ꝙ no͞ ꝛ v̄bū sint pncipia enūciatōis. q̄ in hac scia ponit̄ subiectuꝫ. Et posset ꝯfirmari rōe. q: oīa (q̄ h̄ det̄minānt̄) ꝓpt̄ ipaꝫ ꝯsiderant̄. q̄ ꝯueient̄ ponit̄ s̄biectū. Añs pꝫ inductie. pmo de ptibꝫ ei᷒ integralibꝫ scꝫ noīe ꝛ v̄bo. scdo de ei᷒ gn̄e. qḋ est orō. tercio de diuisione ei᷒ in suas pmas spēs. et ꝯñter de ei᷒ ꝓprietatibꝫ scꝫ oppōne ꝛ cetis hmōi. Etiā diffinitō s̄biecti atributōis enūciatōi ꝯuenit respcū sciehui᷒. ꝛ silr̄ oēs ꝯditōes s̄biecti atributōis illi ꝯueiūt. q̄ ē

Ar. Scia denoīat̄ a suo s̄biecto. sꝫ iste lib dr̄ piher. i. de int̄p̄tatōe. q̄ videt̄ ꝙ int̄p̄tatio sit h̄ s̄biectū. Et ꝯfirmat̄ p Boetiū q̄ poit ip̄tatiōnē eē subiectū (s̄biectū) ¶ Dōꝫ ꝙ int̄p̄tatō capit̄ duplr̄. vno᷒ gn̄al'r vt ē supi᷒ p Boetiū diffinita. ꝛ sic nō ē subiectuꝫ ꝓpriū illi᷒ scie. q: dr̄ tā de ꝯplexis q̄ꝫ incōplexis. q̄ꝝ ꝯsideratio ꝓprie ptinꝫ ad libꝝ p̄ntoꝝ. Alio᷒ capit̄ spēalit̄ p orōe enūciatia in q̄ veꝝ vl' fl'm ē. q: ille vt inq̄t sanct᷒ Tho. ip̄tari videt̄ q̄ expoit aliq̄d eē veꝝ vl' fl'm. ꝛ sic ꝯuertit̄ cū enūciatōe. ꝛ possꝫ poi s̄biectū sic enūciatō Ad dōꝫ negā do maiorē salte vl'r. q: scia q̄nq̄ denoīat̄ a fie vl' ab efficiēte aut ab aliq̄ hmōi. ꝛ nō sp a s̄biecto. Ad ꝯfirmatōeꝫ dōꝫ ꝙ int̄p̄tatō (vt eā capit Boeti᷒) est s̄biectū

Ar. S̄biectū dꝫ eē (iectū cōitat᷑ ꝛ nō atributōis) cōe oībꝫ de q̄bꝫ in scia det̄miat̄. sꝫ enūciatō nō ē hmōi. q̄ nō ē s̄biectū. Maior ē nota ex rōe subiecti. Minor pbat̄ q: h̄ det̄miat̄ de noīe ꝛ v̄bo de q̄bꝫ enūcia᷒ nō p̄dicat̄ ¶ Dōꝫ ꝙ s̄biectū eē cōe oībꝫ pt duplr̄ itelligi. vno᷒ cōitate p̄dicatōis quō totū vl'e ē cōe suis ptibꝫ subiectis. ꝛ sic maior ē fl'a. q: sic solū ē cōe ill' q̄ pncipal'r ꝯsiderat̄ in illa scia. sic sꝭ ptes s̄biectie ꝛ passiones. Alio᷒ cōitate ꝯgnitōis. q: scꝫ pncipal'r q̄rit̄ in scia in ꝯgnitōe oīm alioꝝ inq̄ꝫtū illa det̄miant̄ ꝓpt̄ ꝯgnitōꝫ pncipal' s̄biecti. ꝛ sic etꝭ enūcia᷒ ē cōis noī ꝛ v̄bo. q: phs h̄ nō agit de noīe ꝛ v̄bo nisi iq̄ꝫtū sꝭ ptes itegrales enūciatōis

Ar. Eiusdē scie ē ꝯsiderare totū ꝛ ptē. sꝫ enūcia᷒ ē ps syllogismi de q̄ det̄miat̄ in libro p oꝝ ꝛ seq̄ntebꝫ. q̄ in eisdē eēt det̄miandū de enūciatōe. ꝛ p ꝯñs male poni s̄biectū h᷒ scie. Et ꝯfirmat̄ q: ad eandē sciaꝫ spectat det̄miare de ꝓpōne dyalectica ꝛ syll'o dyalectico. q̄ i eodē libro det̄miandū ē de enūciatōe ꝛ syllo᷒ simplr̄ dcō ¶ Dōm ꝙ enūciatio capit̄ duplr̄. vno᷒ q̄ ad suas ptes s̄biectiuas pncipia ꝛ passiones. ꝛ sic nō ē ps syllogismi nisi poñat̄. de q̄ pt eē alia scientia a scia toti᷒. Alio mō inq̄ꝫtū actu stat sub forma syllogismi in rōe pmisse vl' ꝯclonis. ꝛ sic ē ps actual' syllogismi. ꝛ ꝯsiderat̄ in eadē scia cū syllo᷒. sꝫ tūc mag' ꝓprie noīat̄ noīe ꝓpōis vl' ꝯclusionis q̄ꝫ enūciatōis. q: illa (licꝫ sint idē material'r) differūt tamē formaliter.

Ar Enūciatio est qd ↄplexū. g̃ n̄ p̄t eē s̄biec ͭ. Tz ↄn̄a. qꝛ de s̄biecto oꝫ p̄supponi qd ē p̄mo posteriorū. ſꝫ cōplexi nō ē diffinitō. ¶ Dōꝫ lꝫ enūciatio p p̄ma intētōe vt h̄ ponit̄ s̄biectū sit qd cōplexū. qꝛ ↄplectit̄ ex noīe ꝛ ꝟbo q̄ p̄la s̄t. tn̄ illa p̄la capiunt̄ vt vniūt̄ in aliq̄ vno. ſ. in forā enūciatōīs. ꝛ illō vnū h̄ ponit̄ subiectū ꝛ diffinit̄. Sic in s̄ili dom⁹ ē qd cōplexū seu ex p̄libus cōpositū. ꝛ nō diffinit̄ inq̄tum plura. ſed ꝓut illa in vna forma domus sunt vnita

P Rimū oꝫ cōstituere qd sit nomē et qd ꝟbū. postea qd negatio et affirmatio et enūciatio et oratio

¶ Iste est liber ꝑihermenias. Ar̄ꝫ. in q̄ detminat de his q̄ spectāt ad s̄cdam opatōem intellect⁹. ſ. de enūciatōe q̄ p̄ma sui diuisione diuidit̄ i duos libros p̄tiales. in p̄io detmiat de enūciatōe simplr̄ ↄsiderata. in s̄cdo detminat de enūciatōe s̄m q diuersificat̄ p aliqd sibi additū et icipit ibi (qm̄ aūt est de aliq̄) Prim⁹ lib diuidit̄ in p̄hemialē ꝛ executiuā. ps executiua tāgit̄ cū dr̄ (s̄tꝫ q̄) ſed in pte ꝓhemiali ponit sigillati ea q̄ in h̄ libro s̄tꝫ tractāda. Dicēs q (Primū oꝫ) id ē necc̄arīū est (ↄstituere). ſ. diffinire (qd sit no ͥ ꝛ qd ꝟbū) q̄ s̄tꝫ ptes enūciatōīs (postea qd negatio ꝛ qd affirmatō) q̄ s̄tꝫ ptes subiectiue. ꝛ supple deīn̄ oꝫ cōstituere (qd sit enūciatō) de q̄ p̄ncipaliter intēdit̄ (ꝛ qd orō) q̄ est gen⁹ enūciatōīs

Querit̄ Vtrꝫ ꝓhemial̄ ꝓpō sit ordīata ꝛ in oībꝫ cōuenient̄ assigta ¶ Dōꝫ q sic. qꝛ oīs s̄cia mmittit ea q̄ de p̄ncipijs s̄tꝫ. nā vt habet̄ i ꝓhemio p̄hicoꝝ. in oīmi s̄cia cui⁹ s̄tꝫ p̄ncipia cāe ꝛ elemēta ↄtigit scire ꝛ ītelligere ex eoꝝ cognitōe. ptes āt cōpositoꝝ s̄tꝫ eoꝝ p̄ncipia. iō oꝫ ītendentē tractare de enūciatōe p̄mittere de noīe ꝛ ꝟbo q̄ s̄tꝫ ei⁹ ptes integ̃les ꝛ p̄ncipia. Et his p̄miss̄ q̄si p̄ncipijs s̄biūgit de ill̄ q̄ p̄tinēt ad p̄ncipalē intētōeꝫ. dicens (postea qd negatio ꝛ qd affirmatō) q̄ s̄tꝫ enūciatōīs ptes nō qdē integrales sicut no ͥ ꝛ ꝟbū alioq̄n opterꝫ oēꝫ enūciatōeꝫ ex affirmatōe ꝛ negatōe cōpositā eē (ſꝫ s̄tꝫ ptes subiectiue) id est spēs. qd qdē nūc supponit̄ posteri⁹ āt maīfestabit̄. Et sic p̄hs a ptibꝫ icipit enūerare ꝛ ꝓcedit ad totū. iō subiūgit ꝛ supple oꝫ cōstituere (qd enūciatio ꝛ orō) Ex qbꝫ cōcludit̄ q ista ꝓhemial̄ ꝓpō est ꝟa ꝛ cōuenient̄ assignata. in q̄ dr̄ (p̄ ͥ) ad denotādū ordīeꝫ ↄsiderādoꝝ in hac s̄cia. qꝛ p̄mū ẽt negatōeꝫ anfioꝝ ꝛ etiā ordīem ad s̄cdm. postea s̄biūgit̄ (oꝫ) qd nō dr̄ necc̄itatē simplr̄ ꝛ absolutā. ſꝫ cōdicionatā. qꝛ si debeat cognosci qd sit enūcia°. oꝫ p̄⁹ cognoscere qd no ͥ ꝛ qd ꝟbū. Addit̄ vlti⁹ (cōstituere) qd valꝫ. i. diffinire Et dr̄ h̄ beat⁹ Tho. q lo° illi⁹ ꝟbi cōstituere i greco hēt poi. qd ideꝫ ẽt. qꝛ ex q̄ demr̄atōes diffitōes p̄supponūt ex qbꝫ cōcludūt. merito dn̄r positōes. Et iō p̄mittit̄ h̄ sole diffiōes eoꝝ d qbꝫ ē agēdū. ſ. noīs ꝛ ꝟbi. ꝛ alioꝝ de qbꝫ vlti⁹ loq̄tur ꝓhemiū. qꝛ ex diffinitōibꝫ alia capim⁹ cōseq̄nter

Ar Nō ͥ ꝛ ꝟ ͥ s̄tꝫ cōstituta a grāmatico. g̃ nō oꝫ ea h̄ cōstituere. vt dr̄ ꝓpō ¶ Dōꝫ lꝫ no ͥ ꝛ ꝟ ͥ sint a grāmatico ad ẽcā ͥ istituta vl̄ iposita ꝓut s̄tꝫ ptis orōīs cōgrue vl̄ icōgrue. n̄ tn̄ s̄tꝫ cōstituta logica ↄstitutōe p quā efficiūt̄ ptes enūciatōīs. ꝛ ꝓut debuiunt

Ar Nō ͥ ꝛ ꝟ ͥ s̄tꝫ icōplexa ꝛ simplicia d qbꝫ i lib° p̄ntoꝝ sufficiēt̄ dcm̄ ē. g̃ nl̄la ē necc̄itas h̄ rursuꝫ de eis detmiare (ad finē ꝟi vl̄ti) ¶ Dōm s̄m scm̄ Thomā. q simplicīū dcōnū tripl̄x p̄t eē cōsidera° vna qdē ẽꝫ q absolute ẽcāt simplices itellect⁹. ꝛ sic eorū cōsideratō p̄tiet ad libꝝ p̄ntoꝝ. Alio° cōsiderant̄ vt s̄tꝫ ptes enunciatōīs. ꝛ sic detminat̄ de eis in h̄ libro et iō tradunt̄ s̄b rōe nomīnꝫ ꝛ ꝟbi. de q̄ꝝ rōe ē q ẽcēt aliqd cū tpe vl̄ sine tpe. ꝛ alia hmōi q̄ p̄tinēt ad rōeꝫ dcōnū s̄m q ↄstituūt enūciatōem. Tercio° ↄsiderāt ẽꝫ q ↄstituit̄ ex eis ordo syllogistic⁹. ꝛ sic determinat̄ de eis

Ar Alie s̄tꝫ ptes orōīs (sub rōe t̄mioꝝ i lib° p̄orꝝ) a noīe ꝛ ꝟbo. g̃ dēret h̄ enūeri. sic no ͥ ꝛ ꝟbū ¶ Dōm s̄m scm̄ Tho. q Ar̄ꝫ. de simplici orōne detmiare itendit. iō sibi suffic̄ vt solas ptes enūciatōꝫ ꝑtractet. ex qbꝫ de necc̄itate simplr̄ orō ↄstat. p̄t āt ex solo noīe ꝛ ꝟbo simplx̄ enūciatō fieri. nō āt ex alijs orōīs ptibꝫ sine his. ꝛ iō sufficiēs ei fuit de his duabꝫ detmiare. Vl̄ dōꝫ s̄cdo s̄m eūdē q sola noīa ꝛ ꝟba s̄tꝫ p̄ncipales orōīs ptes sub noībꝫ em̄ ↄp̄hēdunt̄ ꝓnoia q̄ ꝛ si nō noīant p̄sonā tn̄ detmiant. s̄b ꝟbo ꝑo p̄ticipiū qd ẽcat tp̄s q̄uꝫ etꝫ cū noīe ↄuenientiā hēat Alie ꝑo magis s̄tꝫ colligatōes ptiū orōīs ẽpōtes hītudīeꝫ vni⁹ ad aliā q̄z orōīs ptes Sic i s̄li claui ꝛ alia hmōi nō s̄tꝫ ptes nauꝫ

Ar Vox ē qdā instr̄ꝫ ad (ſꝫ ptiū nauꝫ ↄiūctōes) exp̄mēdū mētꝫ ↄceptū ꝛ ponit̄ i diffiōnibꝫ noīs et ꝟbi. ꝛ etꝫ orōīs. g̃ debuit p̄hs in dcā ꝓpōe mētōem de ea facere ¶ Dōꝫ ẽꝫ scm̄ Tho. q vox ē qdaꝫ nat̄ale. ꝛ sic magꝫ p̄tinꝫ ad ↄsideratōeꝫ nat̄al̄ p̄hie. q̄re etꝫ p̄hs i s̄cdo de aīa de voce detmiat Etꝫ vox nō ꝓpe orōīs gen⁹ ē. ſꝫ fuit ad ↄstitutōem orōīs. sic r̄s nat̄alis

Ar Enūcia° diuidit̄ in (ad cōstitutōeꝫ artifialiuꝫ) cathegoricā ꝛ hypotheticā sic in affirmatiaꝫ ꝛ negatiaꝫ. g̃ illa mēbra fuissent h̄ enūerata sicut affirma° ꝛ nega° ¶ Dōm s̄m doctorē scm̄. q enūcia° hypothetica ex ptibꝫ cathegoricꝫ cōponit̄. vn̄ nō dr̄n̄t nisi s̄m drām vni⁹ ꝛ multi. ꝛ g̃ cognita cathegorica facilit̄ cognoscit̄ hypothetica. Vl̄ p̄t dici alit̄ ꝛ meli⁹ s̄m eundē q enūcia° hypothetica nō cōtiet absolutā ꝟitatem cui⁹ cognitio req̄rit̄ ad demrātōem ad quā lib iste p̄ncipalr̄ ordiat̄. ſed ẽt aliq̄d veꝝ eē ex suppōne qd nō sufficit in s̄cietijs demrātis nisi cōfirmet̄ p absolutā ꝟitatem simplicꝫ enūciatōīs. ꝛ iō p̄hs p̄t̄misit tractatū d hy

Ar Affirma° nat̄alr̄ p̄or ē (poteticꝫ enūciatōibꝫ) negatōe. ꝛ his p̄or ē enūciatō sicut gen⁹. ꝛ similr̄ orō p̄or ē enūciatōe. g̃ videt̄ h̄ ordo eē posterius ¶ Dōm s̄m doctorē scm̄. q qꝛ Ar̄ꝫ. a ptibꝫ incepat eꝫ numerare ꝓcedit a ptibꝫ ad totuꝫ. negatōeꝫ āt q̄ diuisione ↄtinꝫ eadē rōe p̄poit affirmatōī q̄ ↄsistit in ↄpōne qꝛ diuisio magꝫ accedit ad ptes. ↄpō ꝑo magꝫ acced̄ ad totū. Vl̄ p̄t dici s̄m q̄sdā q p̄mittit̄ negatō. qꝛ in his q̄ p̄n̄t eē ꝛ nō eē p̄us est nō eē qd ẽt negatō. q̄z esse qd ẽt affirmatō Vl̄ dōꝫ t̄cō q affirma° ꝛ nega° s̄tꝫ spēs ex eq̄ diuidētes ge⁹ ꝛ s̄tꝫ sil̄ nat̄a. vn̄ nō refert qd eoꝝ p̄ponat̄

¶ Sūt g̃ ea (q̄ s̄tꝫ i voce) eaꝝ q̄ s̄tꝫ i aīa passionū note. ꝛ ea q̄ scribūt̄ eoꝝ q̄ s̄tꝫ in voce

¶ Premisso ꝓhemio ↄn̄r p̄hs in pte executiua accedit ad ꝓpositū exeq̄ndū. Et diuidit̄ in tres tractat⁹. in p̄io detmiat de ptibꝫ siue de p̄ncipijs enūciatōīs. tā̄ itegralibꝫ q̄z eēntialibꝫ. in s̄cdo agit de ipa enūciatōe diffinitiue ꝛ diuisiue. in t̄cio detmiat de qdā passione enunciatōīs q̄ dr̄ oppō. s̄cdo ibi (est āt enunciatīa) t̄cō ibi (qm̄ āt ē enunciare) Prim⁹ tractat⁹ cōtiet tria capl̄a in

p̄mo inq̄rit aliq̄ q̄ postea ponūtur in diffinitōibꝫ ꝑtium
enūciatōis. in scđo determiat de ꝑtibꝫ integralibꝫ ipius
enūciatōis. in tcio de ꝑtibꝫ eēntialibꝫ. scđm ibi (noⁿ ḡ)
terciū ibi (orō ē vox) Primū caplm in tres subdiuidit
ꝑtes. in p̄ma inuestigat vnū mēbrū ponēdū in diffinitō
ne nois ꝛ ꝟbi qđ ē vox ſcatia. in. scđa ꝑte inquirit scđm
mēbrū ponēdū in diffinitōibꝫ eorūdē qđ ē vox ſcatiua
ad placitū. in tercia ꝑte īuestigat terciū qđ est vox sim-
plex siue icōplexa. scđa ibi (ꝛ quēadmodū) tcia ibi (est
aūt q̄ēadmodū) Quo ad p̄mū q̄li ex p̄miſſ ꝯcludēs
dicit (Sūt ḡ ea q̄ sṫ in voce) id ē noīa ꝛ ꝟba de q̄bus
sup̄ dixerat determiandū eē q̄ ꝯtinent sub voce sicut ꝑ-
tes sub toto vł sunt in voce sicut in mařia (sṫ note) id ē
signa eaꝝ passionū (q̄ sṫ in aīa) id ē ꝯceptōnū intellec-
tus. ꝛ ea (q̄ scribunt) id ē scripture vł noīa ꝛ ꝟba q̄ scri
bunt sunt signa eoꝝ (q̄ sunt in voce) id ē noīm ꝛ verbo
rum que sunt in ꝓlatōe vocis

Queritur. Quare phs p̄mittit tractatū de ſcatōe vocū
Dicendū sm doctorē scm. q̄ iō q̄ sup̄ dixerat
determiandū eē de noīe ꝛ ꝟbo ꝛ alijs p̄dictꝫ. hec
aūt sṫ voces ſcatie. ḡ oportuit ſcatōez vocū exponere
et Arꝫ. in ista ꝓpōne famosa ꝛ magne subtilitatꝫ tria p̄
ponit. ex quoꝝ vno itelligit q̄rtū. ꝓponit eīn scripturā
voces ꝛ aīe passioēs. ex q̄bus intelligit res adextra. nā
passio ē ex ipssione alicꝰ agētꝫ. ꝛ sic passiones aīe origīez
hn̄t ab ipīs rebꝫ. Est aūt int illa q̄tuor tal' dr̄ña. nā scp
ta sṫ signa tm̄. scꝫ vocū ꝛ nō signata. vox aūt ē signū ꝛ
signatū sil'r respcū diuersoꝝ. q̄ signū rei ꝯcepte. ꝛ signa-
tū scripti. res ꝯcepta siue passio sil'r est signū ꝛ signatūꝫ
sigᵐ rei ad extra. ꝛ signatū vocꝫ. sꝫ r̄s ad extra ē signatū

Arguitur. Hō ꝑ eiꝰ passiones sufficient rebꝫ ꝯfoꝛāt (tm̄
et eaꝝ noticiā hꝫ. ḡ nō ē necc̄ariū vti vocibꝫ ſca-
tiuis ꝛ scriptis. Aīs ꝓbat. q̄ ꝯpletū signūꝫ rei
ad extra ē passio aīe siue res ꝯcepta Dicendū sm docto-
rē scm. q̄ si hō eēt natural'r aīal solitariū sufficerēt sibi
aīe passioēs q̄bus ipīs rebꝫ ꝯformaret ꝛ eaꝝ noticiā in
se hrēt. sꝫ q̄ hō ē aīal. natural'r politicū ꝛ sociale necc̄ari
um fuit q̄ ꝯceptōes vniꝰ hoīs inotescerēt alijs. qđ fit ꝑ
vocē ſcatiuā. ꝛ iō necc̄ fuit eē voces ſcatias ad h̄ q̄ ho-
mines sibi ꝯuiuerēt. Et rursūꝫ si hō vteret sola ꝯgni-
tōne ſsitiua (q̄ respicit ad h̄ ꝛ nūc) sufficeret sibi ad cō
uiuēdū alijs vox ſcatiua sicut ceteris aīalibꝫ q̄ ꝑ q̄sdā
voces suas ꝯceptōes sibijnuicē maīfestant. sꝫ q̄ hō vtit
etꝫ itellcuali ꝯgnitōe q̄ abstrahit ab h̄ ꝛ nūc sollicitādo
nō solū de p̄ntibꝫ sm locū ꝛ tp̄s. sꝫ etiā de his q̄ distant
loco ꝛ futura sṫ tp̄e. vt ḡ hō suas ꝯceptōes manifestet
his q̄ distāt ſꝫ locū ꝛ q̄ vēturi sṫ in futuro tp̄e necc̄āriꝰ

Arguitur. Lr̄e sṫ signa vocū. ḡ in (fuit vsus scripture
expōne ꝛ ordīe ſcatōnū ab ill' eēt inchoandū
Dicendū sm doctorē scm. q̄ ſcatō vocū q̄ ē imedia
ta ipīs ꝯceptōibꝫ intellcūs ꝑtinꝫ ad p̄ncipalē ꝯsidera-
tōem logice q̄ ordiat ad ꝯgnitōēz de rebꝫ sumēdā ſcaꝰ
aūt lrāꝝ tāq̄ magis remota nō ꝑtinꝫ ad eiꝰ ꝯsiderati
onē. sꝫ magꝫ ad ꝯsideratōem grāmatici. ꝛ iō Arꝫ. expo
nēs ordīez ſcatōnū nō icipit a lrīs sꝫ a vocibꝫ. Et sm
Alexādꝝ phs h̄ iducꝫ ſcatōez scripture ad maīfestādū
p̄cedētē sn̄iam ꝑ modū silitudis. vt sit ſsus ea q̄ sṫ i vo
ce sunt signa passionū aīe. sicut ꝛ lrē sunt signa vocis

Notandū q̄ int p̄dcā q̄tuor ē du-
pl'x ordo. vnꝰ ē in ſcando. ꝛ
sic scptū ē p̄mum. deīn vox
tercio res ꝯcepta ꝛ vltio res ad extra. Alius est ordo in
essendo. ꝛ sic ē p̄cise oppositꝰ ordo. nā sic r̄s adextra p̄ce
dit. deīn seq̄t res ꝯcepta. tcō vox ſcatia. ꝛ vltīo (scptum
sꝫ Arꝫ. in textu seruat p̄mū ordiem q̄ ad aliq̄

Queritur. Quare Arꝫ. nō dr̄ i textu voces. sꝫ dicit ea q̄
sunt in voce Dicendū q̄ scđm Tho. huiꝰ tripli
cē assignat cāꝫ. Prima ē q̄ in ꝓhemio dixerat
Arꝫ. q̄ determianᵐ eēt de noīe ꝛ ꝟbo ꝛ alijs p̄dcīs q̄ tri
pl'x hn̄t eē. vnū in ꝯceptōe intellcūs. aliđ in ꝓlatōe vocꝫ
tciū in descptōe lrāꝝ. vt ḡ ꝯtinuati loq̄t cū p̄dcīs dic
(Sūt ḡ ea q̄ sunt i voce) ac si dicat noīa ꝛ ꝟba ꝛ alia q̄
sṫ in voce sṫ note ꝛc. Scđa cā q̄ nō oēs voces sṫ ſcati
ue. ꝛ eaꝝ q̄ sunt ſcatie q̄dā sṫ ſcatie natal'r q̄ lōge sṫ a
rōne noīs ꝛ ꝟbi ꝛ alioꝝ cōiū. vt ḡ appꝑiet dcm̄ suum
ad ea de q̄bꝫ intēdit iō dr̄ (ea q̄ sunt i voce) id ē q̄ ꝯtinē
tur sb voce sicꝫ ꝑtes sb toto. Tercia cā ē. q̄ vox est q̄dā
dā natale. noⁿ āt ꝛ ꝟᵐ ſcāt ex istitutōe hūana. q̄ adue
nit rei natali q̄ ē vox sicꝫ maťie. ꝛ ad h̄ designādum dic
(ea q̄ sunt i voce) id ē noīa ꝛ ꝟba q̄ sunt q̄dā artificia-
lia. ꝛ sunt i voce sicꝫ i re natali Sicut in silī. forma lecti
adueīt ligno ꝛ ē in ligno. q̄re dicimꝰ q̄nq̄ꝫ de lecto ea q̄
sūt i ligno. ita noīa ꝛ ꝟba sūt in voce. ḡ dicimꝰ ea q̄ sṫ
in voce) id ē noīa ꝛ ꝟba sunt signa passionū aīe

Arguitur. Si voces ſcarēt aīe passioēs seq̄ret q̄ oēs vo-
ces eēnt ſcatie natal'r Seq̄la ꝓbat. q̄ sicꝫ passio
nes (vt ira gauᵐ) sṫ eedē apđ oēs. ita sil'r voces
ſcātes illas Dicendū sm scm Tho. q̄ passio capit du
pl'r. vnoº ꝓ q̄dā affectōe appetitꝰ ſsitiui. q̄uo ira gaudi
um ꝛ sīlia. vt dr̄ scđo ethicoꝝ dn̄r aīe passioēs. Et sic
veꝝ ē q̄ hmōi passioēs ſcāt natal'r ꝑ q̄sdā voces hoīm
et alioꝝ aīalīū. vt dr̄ p̄º politice. Alioº capit passio ꝓ
ꝯceptōe itellcūs vł ꝓ rebꝫ ꝯceptis q̄s noīa ꝛ ꝟba ſcant
sm sententiā Aresto. nō q̄dem natural'r. sꝫ ex institutī
one humana. ꝛ sic h̄ fit sermo de passionibꝫ anime

Arguitur. Est incōsuetū apđ Arꝫ. ꝯceptōes itellcūs no
miare passiones. ḡ videt q̄ ista distictio de pas-
sione sit isufficiēs ꝛ mala Dicendū sꝫ doctorē scm
q̄ ꝓpt illā obiectōēz Adronicꝰ posuit illū librū nō esse
Aresto. sꝫ q̄ maīfeste iuenit in p̄º de aīa. q̄ Aresto. oēs
aīe opatōēs vocat passioēs. iō etiā ꝯceptō intellcūs pas
sio dici p̄t. vł q̄ itelligere nr̄m nō ē sine fātasmate qđ n̄
est sine corꝑali passioē. vł q̄ extēso noīe passiōis ad oēꝫ
receptōem. ꝛ sic ipꝫ itelligere itellcūs q̄dā pati ē. vt dr̄
in tcio de aīa Vtit āt potiꝰ noīe passionū q̄ꝫ itellectuū
sm doctorē scm. tū q̄ q̄ ex aliq̄ passione aīe ꝓueīt pus-
ta ex amore vł odio. vt si hō iniorē ꝯceptū ꝑ vocē alterī
ſcare velit. tū etꝫ q̄ ſcatō vocū refert ad ꝯceptōem itel
lectꝰ ſꝫ q̄ orit a rebꝫ ꝑ modū cꝰdā ipssiōis vł passiōis

Arguitur. Voces sūt signa reꝝ ad extra. ḡ nō sunt signa
passionū. Aīs ꝓbat ꝑ phm i p̄mo elencoꝝ. vbi
dr̄ q̄ noībꝫ vtimur ꝓ rebꝫ. q̄ res ad disputatōꝫ
ferre non possumꝰ. sꝫ passioēs aīe nobiscū ferre possumꝰ
Et paulo post sbdit q̄ necc̄ē vnū noⁿ pl'a ſcare. q̄ r̄s
sṫ ifinite noīa ꝟo finita. Et ꝯfirmat q̄ dr̄ phs in. iiij.
meta. q̄ rō) quā noⁿ ſt) ē diffinitō. sꝫ diffitō idicat ve
ra eēntiā rei. ḡ illa ꝑ noⁿ ſcat Dicendū ad illa sil'r. q̄ du-
pl'r aliq̄d ſcat ꝑ vocē. vnoº imediate. ꝛ sic ꝟificat dictū
phi h̄ q̄ voces sṫ signa passionū .i. ꝯceptuū. Alioº me-
diate. ꝛ sic itelligūt iducte autoritates. Sꝫ q̄ voces nō
imediate ſcēt res oñt scūs Tho. ex mō ſcādi. q̄ h̄ noⁿ
hō ſt naturā hūanā i abstractāꝫ a singl'aribꝫ. vn̄ nō p̄t
eē q̄ ſcet hoīez imediate singl'arē. ꝛ ḡ ꝓlonici posuerunt
q̄ ſcarꝫ ipāꝫ ydeā hoīs separatā. sꝫ q̄ hec ſꝫ suā abstrac-

rōem nō subsistit realit̃ ƀm sententiā Aresto. ꝫ in solo in-
tellectu, iō necē fuit Arꝫ. dicere. ꝙ voces ƀcāt itellcũs
ꝯceptōes imediate. ꝛ eis mediātibꝫ res. Nō tñ seqͥt ꝙ
oēs voces sint equoce. qꝛ nō ƀcāt illa eq̄ pmo. ꝫ vnū or
dinat̃ i alteꝝ. ꝛ sic ƀcāt illa vt vnū. qꝛ ibi vnū ꝓpt alteꝝ
ibi ābo vnū. Et nō dꝫ ꝯcept⁹ h̄ capi ꝑ spē intelligibili
ꝫ ꝑ silitudīe rei itellcē termiāte actū itelligēdi quaꝫ
spē itelligēs ꝑducit ꝑ suū actū. Vl' capit̃ etiā satis pro
babilr̃ ꝑ re ꝯcep^a. q̄ qñqꝫ ē s̄ba ꝛ qñꝫ accñs. ꝛ vocat̃ v^{ri}
itelligibile seu v^{ri} cordꝫ. h̄ tñ mltꝫ Thoimistꝫ. ñ placꝫ

¶ Et queādmodū nec lrē eedē oībꝫ stꝫ sic nec voces. q̄ꝝū āt hec ꝑmoꝝū note sunt eedē oībꝫ passioēs aīe stꝫ. Et q̄ꝝū hec silitudines res etꝫ eedē. De his q̄dē dcm̄ est in his que sunt de aīa. alterius em̄ est negocij

¶ Ista ē scđa ꝑs in q̄ investigat scđm mebꝝ. ponēdū in diffinitōe nois ꝛ v̄bi oñdēs drāꝫ ꝑmissoꝝū ƀcātū ꝛ ƀcatoꝝū q̄ꝝtū ad h̄ qđ est eē ƀm naturā vl' nō esse. Et circa h̄ tria facit. ꝑmo poit qđdā signū q̄ manifestat̃ ꝙ nec voces nec lrē naturalr̃ ƀcāt. Scđo oñdit passioēs aīe naturalr̃ eē sicut ꝛ res. Tercio excusat se de diligētiori haꝝ ꝯsideratōe. scđm ibi (quoꝝ aūt) terciū ibi (de his q̄dem) Dicit q̄ queādmodū lrē nō sunt eedē apđ oēs ita nec voces ex lris ꝯstitute. ex q̄bꝫ v̄bꝫ sumit̃ ꝙ voces nō ƀcāt naturalr̃ ꝫ ex istitutōe hūana qđ itelligi dꝫ de vocibꝫ ƀcatiuis ad placitū. Sꝫ passioēs aīe stꝫ eedē oībꝫ (quoꝝ ꝑmoꝝ) id ē q̄ꝝ passionū ꝑmaꝝ hee scꝫ (voces stꝫ note) id ē signa. ꝯpant̃ em̄ passiones aīe ad voces sicut ꝑmū ad scđm. qꝛ voces nō ꝑferunt̃ nisi ad exꝑmendū infiores aīe passiones. Et res etiā eedē stꝫ apđ oēs (quoꝝ) id est quaꝝ reꝝ hee scꝫ passiones aīe stꝫ silitudies. Tūc excusat se de vltiori detmiatōe. qꝛ q̄les stꝫ aīe passioēs ꝛ q̄uō sint reꝝ silitudies dcm̄ ē in libro de aīa. nō em̄ h̄ ꝑtinꝫ ad logicū negociū ꝫ naturale

Notandū q̄ Arꝫ. dt lrās eē notas) id ē signa vocū. ꝛ voces signa passionū aīe. ꝫ passioēs aīe dt eē silitudies reꝝ. Cui⁹ rōeꝫ assignat scūs Tho. qꝛ res nō ꝯgnoscit̃ ab aīa nisi ꝑ aliquā sui silitudinem existem vl' in ƀsu vl' in itellcū. lrē aūt ita sunt signa vocū et voces passionū ꝙ nō attēdat̃ ibi aliq̄ rō silitudis. sed sola rō istitutōis. sicut ꝛ in mltis alijs signꝫ. sicut tuba est sig^{m} belli. In passioībꝫ āt aīe oꝫ attēdi rōeꝫ silitudis ad exꝑmēdas res qꝛ natalr̃ eas designāt ꝛ ñ ex istitutōe

Querit̃ vtꝝ signoꝝ ꝛ signatoꝝ drña sit in textu bñ posita ¶ Dđꝫ ꝙ sic qꝛ ƀcatio lrāꝝ ꝛ vocū (de q̄bꝫ nūc agim⁹) nō eadē ē apđ oēs. q̄re ƀcāt ad placitū ꝛ ñ naturalr̃. ꝛ q̄ꝝtū ad lrās apđ nllos vnq̄ꝫ fuit dubitatū. qꝛ nō solū rō ƀcādi lrāꝝ est ex imponē ꝫ etiā ipaꝝ formatio fit ꝑ artē. voces aūt naturalr̃ formant̃ q̄re apđ q̄sdam dubitatū fuit vtꝝ naturalr̃ ƀcent. sed Arꝫ. h̄ detmiat ex silitudīe lrāꝝ. qꝛ sicut lrē nō sunt eedē apđ omes ita nec voces. nō em̄ ƀcāt res rōe alic⁹ ꝯformitatis. ꝫ rōne humane institutōis tm̄. sicut son⁹ tube est signū in bello vbi tñ nlla ē nature ꝯformitas. Sꝫ ꝙ passiones aīe naturalr̃ ƀcāt. patꝫ qꝛ effect⁹ natural' rei est natural' silitudo sue cause. ꝫ passiones in aīa nrā cānt̃ ꝑ aliquā silitudinem imꝑssam ab ipis rebꝫ mō nature. ergo sunt ipsarū reꝝ naturales silitudies. ꝛ ꝑ ꝯñs naturalit̃ ƀcant Minor pꝫ qꝛ naturalr̃ vnūq̄dqꝫ imꝑmit suā silitudinem naturalē in alteruꝫ illius susceptiui

Ar. Voces sunt eedē apđ oēs. q̄ ƀcant naturaliter Añs ꝑbat̃. qꝛ illa vox hō a q̄cūqꝫ ꝑferat̃ sꝑ est eadē vox ¶ Dđm ꝙ illa vox hō capit̃ duplr̃ vno mō ƀm suā subam inq̄ꝫtū est res q̄dam. ꝛ sic est eadē omibus. qꝛ a quocūqꝫ ꝑferat̃ sꝑ manꝫ eadē ƀm substātiā. Alio mō capit̃ ƀm rōem signi. ꝛ sic nō ē eadem apud oēs. sed significat ad placitū ¶ Et qñ dr̃ cuiuslibet v̄tutis natural' instrumētū dꝫ esse naturale. ꝫ vox ƀcatia est instrumētū v̄tutꝫ interꝑtatiue q̄ est natural' ergo vox est natural'. ꝛ ꝑ ꝯñs significat naturalr̃ Maior est nota. qꝛ natura nō deficit in necārijs. Minor ꝑbat̃ qꝛ naturale est hoī alteri exꝑmere ꝯceptus suos q̄s habet apud se. Dđm ad vltimā ꝯñam ꝙ nō sequit̃ h̄ est naturale q̄ significat naturaliter. vt inferius magis tanget̃. Etiā vox nō ē instrumētū imediatū v̄tutis interꝑtatiue q̄re nō opꝫt ipam naturalr̃ significare

Ar. Diuersi diuersas sentētias habent de rebꝫ ꝯceptis. q̄ aīe passiones nō sunt eedem apđ omes Añs ꝑbat̃. qꝛ aliq̄ ponunt formas inchoatas alij vero negāt ¶ Dđm ƀm Boetiū ꝙ Arꝫ. h̄ nomiat passiones aīe ꝯceptōes intellcūs q̄ nunq̄ꝫ decipit̃. ꝛ ita opꝫ ei⁹ ꝯceptōes apud oēs eē easdeꝫ. qꝛ si quis a vero discordat hic nō intelligit. sed quia in intellectu etiaꝫ potest esse falsum. ƀm ꝙ componit ꝛ diuidit. nō aūt ƀm ꝙ cognoscit quod quid est. id est essentiam rei. vt dicit̃ in tercio de anima. referendum est h̄ ad simplices conceptiones intellectus quas significāt voces incōplexe que sunt eedē apud omnes. qꝛ si q̄s vere intelligit quid est homo. quicūqꝫ aliquid aliud aꝑhēdit q̄ꝫ hoīem huiusmodi aūt simplices conceptiones intellectus stꝫ quas primo voces significant

Ar. Passiones aīe incōplexe nō sunt eedem omib⁹ igit̃. Añs ꝑbatur de nomibꝫ equocis. in q̄bus eiusdē vocis nō est eadē passio q̄ significat̃ apđ omnes ¶ Dđm ƀm Porphiriū. ꝙ vnus hō (q̄ vocē ꝑfert) ad vnā intellcūs ꝯceptōeꝫ significādā eā refert et si aliq̄s ali⁹ cui loq̄t̃ aliq̄d aliud intelligat ille loq̄ns se exponendo facit ꝙ audiens referat ad idē. Sed melius dicendū ƀm doctorē scm̄. ꝙ intētio Aresto. non est asserere ydemptitatē cōceptionis anime ꝑ cōparationeꝫ ad vocem. vt scꝫ vnius vocis vna sit cōceptio. quia voces sunt diuerse apud diuersos. sed intendit asserere ydemptitatem conceptionum anime per comparatōeꝫ ad res quas similiter dicit esse easdem

¶ Est aūt queādmodū in aīa aliquotiēs q̄dem intellectus sine vero vl' falso. aliquotiens aūt cū iam necē est alterū horum inesse sic etiam in voce circa cōpositionē ꝛ diuisionē est v̄itas vl' falsitas. noīa ergo ꝛ verba consimilia sunt sine compositione ꝛ diuisione intellectus. vt homo vel album quādo nō addit̃ aliq̄d. neqꝫ em̄ adhuc veꝝ vl' falsū

est: hui⁹ aūt signū hoc ē. hircoceru⁹ eñ sīgt a liqd. sed qd nōdū veꝝ vl' fl'm ē. si nō vl' eē vel non eē addat. vl' simpl'r vl' sm tempus

¶ Ista ē tercia ps in q̄ inq̄rit terciā ꝑticulā ponēdā in diffinitōe nois ⁊ ꝟbi. sc3 ꝙ q̄dā voces sīcāt veꝝ vl' fl'm et q̄dā nō. ex qb⁹ sumit ꝙ q̄dā sīt voces sīcatie ꝯplexe ⁊ q̄dā incōplexe. Et c̄ca h̄ tria facit. ꝑmo ꝑmittit drā3 q̄ est circa itellcm̄ ex c⁹ sīlitudie assignat drām q̄ ē circa significatōes vocū. scd̄o ex ꝑmissis infert correlariū. tercio manifestat vl' ꝓbat illō ꝑ signū. scd̄m ibi (noīa q̄)ꝟ ciū ibi (hmōi aūt signū) ⁊ q: text⁹ breuꝫ ē iō ptes sīl' legi pñt. Dicit ḡ ꝑmo ꝙ sicut in aīa aliq̄tiēs ē intellect⁹ sine ꝟo ⁊ fl'o. qñq3 āt ex ncc̄itate h3 alteꝝ hoꝝ. ⁊ q: voces sīcatiue formāt ad exꝑmēdū ꝯceptōes intellect⁹. iō ad h̄ ꝙ signū ꝯformet signato ncc̄ē ē ꝙ etiā vocū sīcatiarū sīl'r q̄dā sīcēt sine ꝟo ⁊ fl'o. q̄dā aūt cū ꝟo ⁊ falso. Et ad oñdendū ꝙ intellect⁹ qñq3 ē sine ꝟo ⁊ fl'o. qñq3 autē cū altero hoꝝ. Dicit ꝙ circa ꝯpōem ⁊ diuisionē iuenit ꝟitas ⁊ fl'itas. relinquēs ꝙ in ꝑma opatōe nō iuenit vt etiā tradit tercio de aīa. Ex qbus vlteri⁹ ꝯcludit vel infert ꝙ noīa ⁊ ꝟba diuisim accepta assimilant intellectui q̄ est sine ꝯpōne ⁊ diuisione. sicut cū dico hō vl' albu3 si nihil aliō addat. q: nō sīcāt veꝝ vl' fl'm. sed postea qñ addit eē vl' nō eē fit veꝝ vl' fl'm ¶ Deīn phs ꝓbat dictā ꝯclusionē a signo de noīe ꝯposito dicēs. ꝙ (hmōi āt signū ē) q: hircoceru⁹ qd ꝯponit ex hirco ⁊ ceruo. ⁊ qd ī greco dr̄ tragelaphos. nā tragos ē hirc⁹ ⁊ laphos ceruus. Hmōi eñ noīa sīcāt aliqd sc3 q̄sdā ꝯcept⁹ simplices. s3 reꝝ ꝯpositaꝝ. ⁊ iō nō ē veꝝ vl' fl'm. nisi qñ addit eē vl' nō eē simpl'r vl' sm tꝑs. ꝑ q̄ exꝑmit iudiciū intellectus. simpl'r vt ꝑ ꝟbū pñtis tꝑis qd sīt eē vl' nō eē in actu ⁊ sm tꝑs ꝑteritū vl' futuꝝ. qd nō sīt esse simpl'r s3 sm qd. vt cū dr̄ aliqd fuisse vl' futuꝝ eē. Et signāter vtit exēplo ex noīe sīcāte qd nō est in reꝝ natura in q̄ statim falsitas appet. si sine ꝯpōne ⁊ diuisione poss3 veꝝ vl' fl'3 eē

Querit Utrū solū in ꝯpōe ⁊ diuisione itellectus sit ꝟitas vl' fl'itas ¶ Dr̄3 sm scm̄ Thomā. ꝙ dupl'r ꝟitas vl' falsitas in aliq̄ repit. vno° sīc in eo qd ē ꝟ3 vl' fl'3 seu sīc ī re q̄ ē ꝟa vl' fl'a. ⁊ h̄ mō repit ꝟitas vl' fl'itas tā in simplicib⁹ q̄3 in ꝯpositꝫ. q: capit trāscēdent. Alio° iuenit in aliq̄ tāq3 in ꝯgnoscēte ⁊ dicēte veꝝ vl' fl'm. ⁊ sic iuenit solū in ꝯpōne ⁊ diuisione itellect⁹. P3 ꝑmo q: ꝟitas ē adeq̄tio rei intellcē ad intellectū. q: qñ intellect⁹ ꝯformat ꝑ spēm q̄ ē ꝓpa sīlitudo rei ipī eē vl' nō eē rei dr̄ ver⁹. et ꝑ oppositū falsitas ē inadeq̄tio rei ⁊ itellect⁹. P3 sol⁹ itellect⁹ ꝯponēs ⁊ diuidēs ꝯgnoscit ꝯformitatē intellect⁹ ad rē intellectā. igit solū in illo ē ꝟitas vl' fl'itas vñ ꝯformitatē istā ꝯgnoscere ē ꝯgnoscere ꝟitatē P3 scd̄o q: ꝟitas vl' fl'itas nūq3 inuenit in intellectu nisi ꝑ h̄ ꝙ intellectus ꝯpat vnū simplicē ꝯceptū alteri. sicut qñ ꝯpat cōceptū hois ad ꝯceptū aīal'. sed h̄ facit intellect⁹ solum ꝯponēdo ⁊ diuidēdo. nā in oīni ꝯpōne aliquā formā significatā ꝑ ꝑdicatū vel applicat alicui rei significate ꝑ subiectū vl' remou3 ab ea. ḡ veꝝ est solū itellectu sicut ꝯgnitum in ꝯgnoscente. qd importat nomē veri. ꝑ fectō eñ intellectus est veꝝ ꝯgnitū. ⁊ ideo ꝓprie loquendo ꝟitas est intellectu ꝯponente ⁊ diuidēte tanq3 in ꝯgnoscēte. sed in quo sit subiectiue sufficienter inq̄situ3 est in ꝑdicamentis circa vltimam ꝓprietatem substantie

Ar Res dr̄ ꝟa vl' falsa sicut dr̄ auꝝ veꝝ vl' fl'3. etiā ens ⁊ veꝝ ꝯuertunt. ḡ videt ꝙ simpl'r ꝯceptō intellect⁹ (q̄ ē sīlitudo rī simplicꝫ) ñ careat ꝟitate et falsitate ¶ Dr̄3 ꝙ res ille dnr̄ ꝟe ꝑmo° ꝟitatꝫ ⁊ loq̄ndo de ꝟitate entis s3 nō scd̄o. qd q̄dā sic p3. q: ꝟ3 vt dr̄ phs in. vi. ethicoꝝ ē bonū intellcūs. vñ de q̄cūq3 h̄ mō dr̄ veꝝ o3 ꝙ h̄ sit ꝑ respectū ad intellectū ¶ Circa qd ꝯsiderandū sm Doctorē scm̄ ꝙ aliq̄ res ꝯpat ad intellectū dupl'r. vno° sicut mēsura ad mēsuratū. ⁊ sic rēs naturales ꝯpant ad itellectū speculatīm hūanū. ⁊ iō intellect⁹ dr̄ ver⁹ sm ꝙ ꝯformat rei. falsus aūt sm ꝙ discordat a re. Ex q̄ p3 error aliq̄ꝝ antiq̄ꝝ q̄ dixerūt ꝟitatē solū ꝯsistere in h̄ qd est appere vl' videre. Ex h̄ eñ seq̄ret ꝙ ꝯdcōria eēnt sīl' ꝟa. q: ꝯdcōria cadūt sub diuersoꝝ opiōnibꝫ. Alio° res ꝯpat ad intellectū sīc mēsuratū ad mēsurā. ⁊ effect⁹ ad cām. sicut res natales ꝯpant ad intellectū diuinū. ⁊ sic q̄libꝫ res natural' dr̄ ꝟa ꝑ3 ꝙ h3 ꝓpā formā sm quā imitat artē diuinā. Nā fl'3 auꝝ est ꝟm auricalcū. ⁊ h̄ mō ens ⁊ ꝟm ꝯuertunt. q: q̄libꝫ res natural' ꝑ suā formā arti diuīe ꝯpat. q̄re phs in ꝑmo phicoꝝ formā noīat qddā diuinū. ⁊ ꝓporcionabil'r vt dcm̄ est dicet de re artificiali in ordine ad intellectū nr̄m ꝑcticū q̄ ꝟa eē dr̄ inq̄tū attigit rōē3 artꝫ q̄ ē in itellcū ꝑctico artificꝫ. fl'a ꝟo inq̄tū deficit a rōe artis

Ar Phs dt in libro de aīa ꝙ sensus ꝓpoꝝ sīsibiliu3 sp ē ver⁹. sīsus āt nō ꝯponit vl' diuidit. ḡ nō in sola ꝯpōe ⁊ diuisione ē ꝟitas ¶ Dr̄3 ꝙ sīsu3 ꝓprij sīsibil' eē veꝝ ꝑt dupl'r intelligi. vno° q: ꝯformat rei extra aīām exñti. q̄ est ei⁹ mēsura. ⁊ h̄ mō sīsus ꝓprij sīsibil' sp ē ver⁹. vt dr̄ scd̄o de aīā. Et sic visus hñs sīlitudinē rei visibil' dr̄ ver⁹. Alio° q: ꝯgnoscit ꝯformitatē sui ad rē sīsibilē. ⁊ sīsus ꝓprij obiecti nō ē verus. q: illā ꝯformitatē nō ꝯgnoscit. sicut visus nō ꝯgnoscit ꝯpatōē3 inter rē visam ⁊ id qd ip̄e apphendit de ea

Ar Phs dt in tcio de aīa. ꝙ intellect⁹ simpl'r q̄ est simplicis rei intelligētia siue ꝯcept⁹ sp ē ver⁹ ⁊c ¶ Dr̄3 ꝙ ī itellcū simplici bñ repit ꝟitas vel fl'itas. sīc ī eo qd ē ꝟ3 vl' fl'3. h̄ ē sīc ī re ꝟa vl' fl'a. s3 ī solo itellcū ꝯposito repit sīc in dicēte vl' ꝯgnoscēte ꝟitatem. Qd sic p3 q: ꝯgnoscere ꝟitatē ē hitudiē3 cōformitatis sui ad rē ꝯgnoscere. qd nihil aliō ē q3 iudicare ita eē in re vl' nō eē qd ē ꝯponere ⁊ diuidere. ⁊ iō itellect⁹ nō ꝯgnoscit ꝟitatē nisi ꝯpone° ⁊ diuiden° ꝑ suū iudiciū qd q̄dem iudiciū si ꝯsonꝫ reb⁹ erit ꝟ3. puta cū itellcūs iudicat rē eē q̄ est vl' ñ esse q̄ nō ē. fl'3 āt qñ dissonat a re. puta cū iudicat ñ esse qd est vl' eē qd ñ est. Vñ p3 ꝙ ꝟitas ⁊ fl'itas sīc ī ꝯgnoscēte ⁊ dicēte ñ ē nisi c̄ca ꝯpōē3 ⁊ diuisionē3 ⁊ h°

Ar In itellcū diuino nl'la ē cōpō vt ꝓba (loq̄t h̄ phs tur ī. xi. meta. ⁊ tñ ē ibi pria ⁊ sūma ꝟitas. ḡ ꝟitas ñ solū ē c̄ca cōpōem ⁊ diuisionē ¶ Dr̄3 ꝙ phs h̄ loq̄t d ꝟitate sꝫ ꝙ ꝑtiet ad itellcm̄ hūa^m q̄ iudicat esse cōformitatē3 reꝝ cōponen° ⁊ diuidendo. s3 iudiciū itellect⁹ diui h̄ est abs q3 cōpōe ⁊ diuisione. q: sīc itellect⁹ nr̄ itelligit mat'ialia īmat'ialia. ita intellect⁹ diu⁹ cognoscit ꝯpōē3 ⁊ diuisionē simpl'r

Ar Per v^m no^n dat ꝟa rñsio ad intrrogatōē3 sīcā3 igr̄. ⁊c Añs ꝓbat q: q̄renti q̄d nat in mari. ꝟa est rñsio cū dr̄ piscꝫ ¶ Dr̄3 ꝑ3 scm̄ Tho. ꝙ ibi intelligit ꝟ^m qd fuit in interrogatōe positū. ⁊ sīc no^n ꝑ se positū ñ sīt ꝟ3 vl' fl'3. ita nec ꝟ^m ꝑ se dcm̄. Nec est instātia d ꝟbo p° ⁊ scd̄e ꝑsone. ⁊ de ꝟbo excepte actōis. q: in his intelligit cert⁹ ⁊ determinat⁹ ns nūs. vñ est implicita cōpositō lic3 nō explicita

Notandū q̄ ex isto tractatu de ſcatōne vocū vſq̧ ad textū immediate ſeq̄ntem pn̄s trahit tres diuisiones. Pria ē diuiſio voc̄ ī ſcatiuā ꝛ nō ſcatiuā et trahit ex pma pte ꝓpōis. in q̄ dr̄ (ſīt ḡ ea q̄ ſūt ī voce) ꝛc̄. Scd̄a diuiſio ē vocū ſcatiuaꝝ. alia ē ſcatiua ad placitū ꝛ alia naturalr̄. ꝛ trahit ex alia pte immediate ſequente vbi dr̄ (ꝛ quēadmodū nec lr̄e oīb⁹ eedē ſūt) Tercia diuiſio vocū ſcatiuaꝝ ad placitū ē in ꝯplexā ꝛ icōplexā. ꝛ illa trahit ex textu iā ꝓxiō expoſito. vbi dr̄ (ē aūt quēadmodū) Et q: de iſt̄ diuiſioīb⁹ ꝛ declaratoīb⁹ mēbrorū diuidētiū ſatis diffuſe dcm̄ ē circa ſummulas Petri hyſpani. ḡ q̄ h̄ relinquunt alibi inueſtigari pn̄t

Nomē ergo eſt vox ſignificatiua ſm placitū ſine tpe. cui⁹ nulla ps̄ eſt ſignificatiua ſeparata

Iſtd̄ eſt capl'm ſcd̄ʒ. in q̄ phs accedit ad determiant̄ de ptib⁹ integralib⁹ enūciatōis. Et diuidit in duas ptes. i pma determiat de noīe qd̄ ſt ſbāʒ rei. in ſcd̄a determiat de ꝟbo qd̄ ſt actōem vl' paſſionē pcedētē arē. ibi (ꝟbū aūt eſt) Circa pmū tria facit. pmo diffinit nomē. ſcd̄o diffinitōem expoit. tercio excludit q̄dā q̄ pfecte rōeʒ nomis nō hn̄t. ſcd̄m ibi (noīe eīn) tercio ibi (nonhō vero) Dicit ḡ pmo. no⁹ eſt vox ſcatiua ſm placitū ſine tpe cuius nulla ps eſt ſignificatiua ſeparata

Ꝗlꝫ nomē enūciatōis elemētū pmū. ſit in textu ꝯuenient̄ diffinitū. Dōm q̄ ſic. ꝛ q̄ ſit pmū elemētū pʒ dupl'r. pmo q: nomē ſt ſbāʒ ſiue p modū ſbe. ꝟbū ꝟo ſt actū egredientem a ſbā ſiue p modū flux⁹ vl' fieri dicibil' de alio. iō nomē pcedit ꝟbū Scd̄o q: nomē hʒ ſe in enūciatōe vt maťia. ꝟbū ꝟo vt forma. ſʒ maťia pcedit formā cū ſit ſubiectū forme. iō pus ē determiandū de noīe q̄ʒ de ꝟbo. Sʒ q̄ ſit ſufficient̄ in textu diffinitū pʒ p declaratōeʒ pticlaꝝ diffinitōnis quaꝝ ſunt q̄nq̧. pma tāgit cuʒ dr̄ (vox) ꝛ ponit loco ḡn̄s p qd̄ diſtiguit nomē ab oīb⁹ ſonis q̄ nō ſunt voces Nā vox ē ſon⁹ ab ore aīal' plat⁹ cuʒ ymagie q̄dā vt dr̄ in ſecundo de aīa. ſʒ alie q̄ttuor pticl'e ſeq̄ntes ponunt loco drn̄e. pma drā tāgit cuʒ dr̄ (ſcatia) ꝛ ponit ad drn̄am q̄rumcunq̧ vocuʒ nō ſcatiaꝝ ſiue ſit vox lr̄ata ꝛ articulata ſicē biliſſ. ſiue lr̄ata ꝛ n̄ articl'ata ſicē ſibul⁹ p nihilo fact⁹ Scd̄a drn̄a ponit cuʒ dr̄ (ſm placituʒ) .i. ſm inſtitutōem hūanā a bn̄placito hoīs pcedentē. ꝛ p h̄ no⁹ differt a vocib⁹ ſcātib⁹ naturalr̄ ſicut ſūt gemit⁹ īfirmoruʒ ꝛ voces brutoꝝ aīaliuʒ. Tercia drn̄a ponit cuʒ dr̄ (ſine tpe) p qd̄ differt nomē a ꝟbo Quarta drn̄a tāgit cuʒ ſubdit (c⁹ nl'la ps̄ ē ſcatia ſepata) ſeʒ a toto nomie coopať tn̄ ad ſcatōeʒ noīs ſm q̄ ē in toto. qd̄ iō ē q: ſignificatio ē q̄ſi forma noīs. ſʒ nl'la ps ſepata hʒ formā toti⁹. ſicut man⁹ ſepata ab hoīe nō hʒ formā hūānā. ꝛ p h̄ diſtiguit no⁹ ab orōe. cui⁹ ptes extra aliq̄d ſcant

Ꝯtra ſuppoſituʒ in ꝯſtitutōe enunciatōis nomē ſe hʒ vt maťia. ꝟb⁹ ꝟo vt foꝛa. ſʒ foꝛa digniꝛ ē ꝛ pꝛ maťia. ḡ ꝟbuʒ pus erit noīe Dōm q̄ ordie pfcōis ꝟbuʒ ē an̄ no⁹. ſic foꝛa ē an̄ maťiaʒ. tn̄ ordie ḡn̄atōis ecōtra maťia ē an̄ formā. ſʒ phs h̄ ordinat ptes enūciatōis ſʒ ordieʒ ḡn̄atōis vt oñſuʒ ē p duas ra

Nulla maťia pt pdicari d̄ ſuo maťiato (tōes ſʒ vox ē maťa noīs. ḡ n̄ pt pdicari de noīe Sʒ contra pbať. q: ps nō pt pdicari de toto ꝯpoſito cū nō dicať totuʒ eē ipſius. Et ꝯfirmať q: vox eſt q̄dā res natural'. nomē aūt eſt aliq̄d ab hoīb⁹ īſtitutū. ḡ videť q̄ vox nō poſſʒ gen⁹ noīs poi. ſʒ mag' ſignū qd̄ ē ex iſtitutōe vt diceret no⁹ ē ſig⁹ vocale. Sicut etiā ꝯuenientius diffinit ſcutella. ſi q̄s dicat q̄ ē vas ligneuʒ q̄ʒ ſi q̄s diceret q̄ ē lignū formatū in vas Dōʒ q̄ vox pt capi dupl'r. vno⁹ ſm ſe vt pfert ſolū ab aīali cum pciſione ei⁹ qd̄ ē ſcare ꝛ nō ſcare. ꝛ h̄ mō vox ē ps maťial' noīs. et nō pdicať de noīe. Alio⁹ capiť put nec icludit nec excludit al's drn̄as pfectōnū q̄ ſūt ſcare ꝛ nō ſcare. ꝯplexum ꝛ icōplexu. ꝛ ſic ē aliqd̄ cōe ad voce ſcatiuā ꝛ nō ſignificatiuā. ꝯplexā ꝛ icōplexā. ꝛ h̄ mō poniť in diffinitōne noīs ſicut gen⁹. Ad ꝯfirmatōem dōʒ ſm Doctorē ſcm̄. q̄ no⁹ ſt formā accn̄talē vt ꝯcretā i ſbiecto. ſʒ in diffinitōe accn̄tis ꝯcretie deſignati poniť maťia vl' ſubiectū q̄ſi gen⁹ ꝛ accn̄s q̄ſi drn̄a. vt pʒ cū dr̄. ſimū ē naſus curu⁹. q̄re ꝯuenies ē vt in diffinitōe noīs qd̄ ſt formaʒ artificialē in re naturali ſubiectatā ponať res natural' vt gen⁹. ſec⁹ āt eēt ſi noia artificialiū acciperēť in abſtracto. q: tūc in eoꝝ diffinitōib⁹ poiť accn̄s in rcō. ꝛ ſbiectū in obliq̄ q̄ſi drn̄a. vt cū dr̄. ſimitas ē naſi curuitas

Ois vox ē ſcatia. ḡ ſcatm̄ in diffinitōe ſupflue addiť voci Añs pbať. q: in diffinitōe voc̄ (quā poit phs in ſcd̄o de aīa. poniť eīn ymagie ſcādi Dōm q̄ illa diffinitō voc̄ dať maxie de voce ſcatiua. q: vox analogice dr̄ de voce ſcatia ꝛ nō ſcatia. ſed diffinitō cōis analogi q̄ ad oēs ei⁹ pticl'as ꝯuenit pncipalioꝝ. ꝛ q̄ ad aliq̄s ſolū min⁹ pncipali Et q̄n̄ dr̄ ex nō ſcatis nō fit ſcatm̄. ſʒ no⁹ ꝯponiť ex nō ſcatis q: ex lr̄is ꝛ ſyllab. ḡ nō ē vox ſcatia. Dōʒ q̄ ex nō ſcatis actu ꝛ aptitudie ſil' ſiue poña nō fit ſcatm̄. ſʒ ex nō ſcatis actu poña tn̄ ſcatis bn̄ ꝯſtituiť ſcatm̄. ꝛ h̄ mō lr̄e ꝛ ſyllabe (ex q̄b⁹ no⁹ ꝯponiť) ſūt n̄ ſcatie. q̄re dr̄ ſcūs Tho. q̄ ptes noīs coopanť ad ſcatōeʒ noīs ſm q̄ ſunt in toto

Su ba baff ſūt noīa. ꝛ tn̄ ſūt voces nō ſcatie. pma ps aſſūpti pbať q: de eis pt aliq̄d enūciari. vt de ſbiecto enūciatōis. dicim⁹ eīn bu eſt dcō monaſyllaba Dōʒ q̄ nō oʒ ſbiecta enūciatōnū ſp eē noīa. ſʒ ſuffic̄ q̄ q̄nq̧ ſuppleāť vice noīs i redditōe ſuppoſiti qd̄ fit q̄nq̧ mōis. vt alibi pʒ Ill' dōʒ q̄ ille voces n̄ ſcatie (q̄n̄ ponūť i enūciatōib⁹) tūc de nouo iponūť ad

Si nomē ſcaret (ſcādū ex deſcū aliaꝝ vocū ad placitū ſeq̄reť q̄ ſca⁹ noīs poſſʒ variari Sequela pbať. q: placitū hoīs ē in infinitū variabile Dōʒ lʒ illō qd̄ ſt ad placitū cuiuſlibʒ idrn̄r ſit variabile in īfinitū. nō tn̄ illō qd̄ fit determiare ad placitū vni⁹. ſ. pmi iponēt̄. ſic ē d̄ voce ſcatiua ad placitū. pm⁹ eīn ipoſitoꝝ ꝯſideraꝝ reꝝ ꝓpetatib⁹ ab ill' ip̄ ſreb⁹ noiā ipoſuit. c⁹ autoritas manʒ apd̄ oēs poſtereores ſuo placito ſe ꝯformātes q̄re etiā apd̄ illos manʒ ſcatio vocuʒ

In nl'la diffinitōe dʒ poni pticl'a negatiua. ſʒ ſine tpe ē pticl'a negatiua. ḡ nō dʒ poni in diffinitōne noīs Dōʒ q̄ in diffinitōe alic⁹ poſiti n̄ dʒ poni pticl'a negatiua. niſi p ipāʒ ēcūloq̄mur aliqd̄ poſitm̄ qd̄ fit h̄. q: p illā pticulā ſine tpe dať intelligi q̄ nomē ſt rē ſuā in q̄ete p modū p ſe ſtāt̄ ꝛ nō p modū flux⁹ et fieri Et q̄n̄ replicať. dies an⁹ ſūt noīa ꝛ tn̄ ſcāt tēpus vl' cū tpe. Dōʒ ſʒ ſcm̄ Thomā. q̄ cca tps tria pn̄t ꝯſiderari. pmo mō ipm̄ tps ſm q̄ ē res q̄dā. ꝛ ſic pt ſignificari g nomine ſicē q̄libʒ alia res. Alio⁹ pt ꝯſiderari id qd̄ tpe mēſurať incp̄tū hmōi. ꝛ q: id quod primo et principaliter tpe mēſuratur eſt motus. in quo conſiſtit

actio ⁊ passio. ideo v̄bū (qđ significat cū actōe ⁊ passione) significat cū tp̄e. Vba aūt ꝯm se ꝯsiderata, put ſcat p nomē ⁊ pnomē nō hʒ inq̄ntū hmōi vt tp̄e mēsuref. sed solū ꝯm q̄ subijcif motui, put p pncipiū ſcat. q̄re v̄bū et pncipiū significāt cū tp̄e. nō āt nomē ⁊ pnomē. Tercio mō pt ꝯsiderari ipa habitudo tp̄is mēsurantis. qđ significaf p aduerbia tp̄is. vt cras heri ⁊ hmōi

Arguit Partes nōis ꝯposite figure aliq̄d significāt. vt eq̄ferꝰ. ḡ male đr ī diffinitōe cuiꝰ nl̄la ps ē ſcatiā separata

Dōm lʒ p̄tes nōis ꝯpositi videanf ſcare. nō tn̄ ſcat q̄ꝛ ꝯcipiunf eodē ꝯceptu simplici. Verū est tn̄ q̄ illa q̄ sꝫ p̄tes pn̄t separi ⁊ fieri totales dc̄ōnes. ⁊ tūc ſcare idē separata qđ ſcabāt ꝯiūcta. lʒ nō eodē mō. q̄ꝛ an̄ sepatōeʒ significāt incōplexe. lʒ post significāt ꝯplexe

Ar Ista diffinitō ꝯuenit alijs a diffinito. ḡ nō ē bona. Añs pbaf. q̄ꝛ ꝯueit nōibꝫ infinitꝭ ⁊ obliq̄s q̄ tn̄ nō sꝫ nōia apđ dyalecticū. vt phs īferiꝰ oñdit Dōm ꝯm Armeniū q̄ ista diffinitō nōis est ꝯmunis. lʒ phs postmodū eā artat subtrahēdo h̄ a nōie Sʒ meliꝰ dđ m ꝯm scm̄ Thomā q̄ pmissa diffinitio n̄ simplr̄ ꝯueit his. nomē eī īfinitū nihil detmiate ſcat neq̄ꝫ casus nōis significat ꝯm pmū placitū instituentis

In nōie eī qđ ē eq̄ferꝰ ferꝰ p se nihil ſcat queadmodū ē in orōe q̄ ē equꝰ ferꝰ. Atuero nō queadmodū in simplicibꝫ nōibꝫ sic se hʒ et in ꝯpositis. in illꝭ eī nullo mō pars ſcatiā ē. in his āt vult q̄dē. lʒ nulliꝰ sepati. vt in eo qđ ē eq̄ferꝰ ferꝰ. Scđʒ placitū v̄o q̄m naturalr̄ nōim nihil ē: lʒ qn̄ fit nota. Nā designāt ⁊ illrāti soni. vt ferarꝫ q̄rū nihil ē nomē

Hic phs scđo maifestat pmissā diffinitōeʒ. ⁊ pº q̄ntū ad vltimā pticulā. scđo q̄ntū ad tciā. ibi (ꝯm placitū (Nā pme due pticle maifeste sꝫ ex pmissꝭ. lʒ q̄rtā lʒ sine tp̄e maifestabit in seq̄ntibꝫ. Circa pᵐ duo facit. pmo maifestat ꝓpositū p nōia ꝯposita Scđo oñt ēca hoc drāʒ int nōia simplicia ⁊ ꝯposita. ibi (Atuero nō quemadmodū) Dicit ḡ pº q̄ in h̄ nōie eq̄ferꝰ qđ ē ꝯposite figure p̄tes nihil ſcāt iq̄ntū p̄tes sꝫ. lʒ hn̄ aliq̄d ſcēt inq̄ntū ponunf in hac orōe equꝰ ferꝰ. Ex q̄ inferf p locuʒ a maiori q̄ p̄tes nōis simplicꝭ figure nihil ſcāt Cꝰ rōeʒ assignat scm̄ Tho. q̄ꝛ vnū noⁿ ponif ad ſcādū vᵐ simplicē ꝯceptū. lʒ noⁿ ꝯpositū ē vnū noⁿ. ḡ ſt vnū simplicē ꝯceptū. lʒ illđ a q̄ noⁿ īponif sit q̄nq̄ꝫ mlt̄a. Vn̄ ē aliud id a q̄ noⁿ īponif ad ſcādū ab eo qđ ſt sic pꝫ de h̄ nōie lapis qđ īponif a lesiōe pedis quā nō ſt Sʒ orō ſt ipaʒ ꝯceptōeʒ ꝯpositā. q̄re ps orōis ſt p̄tē ꝯceptōis Tunc ibi (Atuero nō) oñt drāʒ int nōia simplicia ⁊ ꝯposita dicēs q̄ nō ita se hʒ in nōibꝫ simplicibꝫ sic̄ ⁊ in ꝯpositis q̄ꝛ in simplicibꝫ ps nl̄lo mō ē ſcatiā neq̄ꝫ hʒ v̄itarē neq̄ꝫ ꝯm appētiā (lʒ in ꝯpositꝭ vult q̄dē) i. appētiā hʒ ſcādi. nihil tn̄ ps eiꝰ ſt vt dcm̄ ē de h̄ nōie eq̄ferꝰ. Et ē rō drn̄e ꝯm scm̄ Tho. q̄ꝛ noⁿ simplr̄ sic̄ iponif ad ſcādū ꝯceptū simplicē. ita etꝭ īponif ad ſcādū ab aliq̄ simplici ꝯceptu. noⁿ v̄o ꝯpositū īponif a ꝯpleta ꝯceptōne et q̄ hʒ appētiā q̄ ps eiꝰ ſcet Tūc ibi (Scđʒ placitū v̄o) phs maifestat dcām diffinitōeʒ nōis q̄ntū ad tciā pticulā dicēs. qđ iō dcm̄ est q̄ nomē significat ꝯm placitū q̄ꝛ nullū nomē ſt naturalr̄. qđ pbat duplr̄. pmo. q̄ꝛ tūc noⁿ aliq̄d ſt qn̄ fit nota. id ē qn̄ ex istitutōe ponif ad significādū. lʒ illđ qđ naturalr̄ ſt nō fit. lʒ naturalr̄ ē signū. s. ex q̄dā affectōe. Scđo pbat q̄ꝛ soni illrāti vt ferarū q̄ lcʒ lrīs ſcari nō pn̄t nō sꝫ nōia ⁊ h̄ repugt̄ eis q̄ꝛ significāt naturalr̄. ḡ noⁿ n̄ ſt natalr̄ lʒ ad placitū

Notandū Circa ſcatōeʒ noīʒ fuerūt diuerse q̄rūdā opiones q̄dā eī dixerūt q̄ nōia nl̄loº natalr̄ ſcāt. nec differrʒ q̄ res q̄ nōie ſcaref. Alij v̄o dixerūt. q̄ nōia oīno ſcarēt natalr̄ q̄si nōia sint natales silitudīes rerꝫ. Sʒ Arꝭ. tʒ mediū ⁊ đr q̄ nōia nō ſcāt natalr̄ q̄ntuʒ ad h̄ q̄si eorꝫ ſcatio sit a natura. q̄ꝛ sic ſcāt ad placituʒ vt h̄ pbat. lʒ q̄ntū ad h̄ natalr̄ ſcāt q̄ꝛ eorꝫ ſcatio ꝯgruꝭ it naturꝭ rerꝫ Nec obstat q̄ vna ⁊ eadē res mltis nōibꝫ ſcaf. q̄ꝛ vniꝰ ⁊ eiusdē rei pn̄t eē mlte silitudīes Et silr̄ ex diuersꝭ ꝓprietatibꝫ pn̄t vni rei mlta ⁊ diuersa nōia īponi

Ar Soni aīaliū noīanf q̄busdā nōibꝫ. ḡ male đr ī lrā quorꝫ nihil ē nomē. Añs pbaf. q̄ꝛ đr rugitꝰ leonis ⁊ mugitꝰ bouis Dōm q̄ illđ v̄bū phi quorꝫ nihil ē nomē nō ē intelligendū q̄si soni aīaliuʒ nō hēant nōia lʒ q̄ nullꝰ talꝭ sonꝰ ē noⁿ. q̄ꝛ ea q̄ ſcāt nō ſcāt ad placitū. lʒ naturalr̄. Et potiꝰ đr in lrā soni q̄ꝫ voces q̄ꝛ q̄dā aīalia nō hn̄t vocē. eo q̄ carēt pulmone. lʒ tn̄ q̄busdā sonis ꝓprias passiones naturalr̄ significāt

Nōhō v̄o nō est nomē: atuero nec positū nomē ē quo illđ opteat appellari: neq̄ʒ eīʒ orō aut negatio ē. lʒ sit nomē īfinitū Cathonis aūt vl̄ cathoni ⁊ q̄cūq̄ꝫ talia sꝫ nō sꝫ nōia sed casus nōis Rō aūt eiꝰ ē in alijs q̄dē eadē. sed differt q̄m cū ē vl̄ fuit vl̄ erit adiūctum neq̄ꝫ v̄m neq̄ꝫ flʒ ē. nomē v̄o sp vt cathōis ē vl̄ nō ē: nōdum eī aliquid neq̄ꝫ verum dicit neq̄ʒ falsum

Hic phs tcio excludit q̄dā a nōis rōe. ⁊ pmo nomē infinitū. scđo casus noīm. ibi (Cathonis aūt) Dicit ḡ pmo q̄ nōhō nō ē nomē apđ logicū. nec ē nomē posituʒ sub quo hmōi dcō ꝯcluderef. nō eī est orō q̄ꝛ ps eius nihil significat separata (silr̄ aūt nō est negatō) id ē oratō negatiā. q̄ꝛ hmōi orō supaddit negatōem affirmatōnī qđ nō ꝯtingit h̄. ⁊ iō phs nomē īponit hmōi dcōni vocās eā nomē īfinitū ꝓpt īdetmiatōeʒ ſcatōis Tūc ibi (Cathonis āt) excludit casus nōis. ⁊ dicit q̄ cathōis et cathoni ⁊ alia hmōi nō sꝫ nōia. q̄ꝛ solꝰ nrīs đr pncipalif nomē p quē ſcā ē īpositiō nōis ad aliq̄d ſcādū. sed vocanf hmōi obliq̄ casus nōis. q̄ꝛ cadūt p quādā declinatōis originē a nrō q̄ đr rectꝰ eo q̄ nō cadit Tūc ibi (Rō aūt eiꝰ ē) oñt quō se habeāt obliq̄ casus ad nom̄ et dicit q̄ rō quā significat noⁿ) .i. diffinitō nōis supiꝰ posita ē eadē in alijs. s. in obliq̄s vl̄ casibꝫ nōis. sed tam̄ in h̄ est drn̄a. q̄ꝛ nomē adiūctū cū h̄ v̄bo est fuit vl̄ erit sp significat verꝫ vl̄ falsum qđ nō ꝯtingit in obliq̄s. q̄a si dicaf cathonis est vl̄ nō ē. nō đr verꝫ vl̄ falsuʒ. Et ex isto textu phi trahif illa cōis autoritas. verum ⁊ falsū presupponunt sibi congruum

Querit Utrũ nomē infinitũ sit nomē apḋ dyalecticũ. ¶ Dōm ꝙ nō. qꝛ illḋ ē nomē ƀm logicũ qḋ pt eē subiectũ enũciatōis. ꝛ de quo pt aliq̄d determiate enũciari verũ vl̄ fl̄m. sed de noīe infinito nihil determiate enũciari pt. ḡ non est nomē. Maioꝛ est nota. qꝛ ista sciã (q̄ est de enũciatōe) ordīat ad demōstratōez. s; omis ꝑpō demostratiua significat aliq̄d determiate. Sꝫ mioꝛ patꝫ inductiue. qꝛ nomē infinitũ nō significat aliquã naturã determiatã. vt hō. nec ꝑsonã detmiatã vt ꝑnomē. neq̧ vtrũq̧ determiatũ vt sortes. Sicut exēpli grã. non hō neq̧ determiatã naturã neq̧ determiatã ꝑsonã significat qꝛ imponit a negatōe hois q̄ equal'r dr̄ de ente ꝛ nō ente. dicim⁹ eīm equ⁹ est nō hō. ꝛ sil'r dicim⁹ chimera est nō hō. si aũt imponeret a ꝓuatōe requireret subiectũ ad minus exñs. s; qꝛ imponit a negatōe pōt dici de ente ꝛ nō ente. vt Boeti⁹ ꝛ Armeni⁹ dicũt. qꝛ tñ significat ꝑ modũ nois qḋ pt subijci ꝛ p̄dicari. requirit ad minus suppositũ in apꝑhēsione. Ex quo pꝫ ꝙ nomē infinitũ nihil ponit a pte rei. qꝛ nulla negatio aliq̄d ponit. Verũ est tamē ꝙ noīa infinita in adiectiuis accñtalibꝫ aliq̄d derelinquũt a pte rei. vt pꝫ cũ dr̄ nō eq̄le nō siIe qꝛ illa derelinquũt subiectũ subaliter ꝯpletũ in rerũ natura. ꝛ ꝑ h̄ differũt a noibꝫ infinitis substãtiuis. vl̄ etiã adiectiuis sub̃alibꝫ qꝛ illa nihil relinquũt in rerũ natura. s; solũ in apꝑhensione derelinquitur substãtia infinita. vt Versoꝛ satis late ptractat

Notandũ Q; nomē infinitũ est cuius ablata est q̄litas determiata remanēte suba infinita. q̄ significat ꝑ h̄ nomē ens vt nō hō qḋ ē ens nō hñs hũanitatē. Unñ sicut in q̄libꝫ ꝟbo adiectio sunt duo. scꝫ actus gñal' q̄ significat ꝑ ꝟbũ substãtiũ. ꝛ act⁹ spẽal' q̄ explicat ꝑ ꝓpriũ pticipiũ. vt currit vꝫ eīm sicut ē currens ita in noīe ꝓportōnal'r st; duo. s. suba cui nomē iponit. ꝛ q̄litas a q̄ est nois ipositio. vt cũ dr̄ hō vꝫ eīm sicut ens hñs huãnitatē. vbi ens ē suba cui nomē iponit. s; hũanitas est foꝛa a q̄ sit nois ipositio Sꝫ negatio īfinitãs adueniēs ꝑ ꝯpōem aufert q̄litatē a suba ꝛ relinq̄t sbãꝫ infinitã. a qua habet nomē ꝙ dr̄ infinitũ

Ar Nomē infinitũ pt eē sbiectũ enũciatōis. ḡ male excludit a diffinitōe nois. Añs ꝓbat. qꝛ Arꝭ. in scḋo h⁹ docet m'tiplicare ꝓpōes penes sbiectũ finitũ ꝛ īfinitũ. vt dicēdo hō currit nō hō currit ¶ Dōꝫ ꝙ nomē infinitũ capit dupl'r. vno° ƀm se ꝛ absolute rōne negatōis infinitãtis. ꝛ sic nō pt eē subiectũ enũciatōnis vt supi⁹ ōñsuꝫ ē. ꝛ sic loq̇t Arꝭ. h̄ in textu. Alio° sumit rōe alic⁹ positiui derelicti in noīe īfinito. scꝫ sbe infinite ꝑ intellectũ tñ apꝑhēse. ꝛ illo mō pt eē subiectũ enũciatōis. ꝛ sic loquit Arꝭ. in scḋo ꝑihermenias

Ar Si noīa infinita nō eēnt noīa apḋ logicũ. seq̄retur ꝙ noīa ꝓuatia vt cecitas surditas a sil'i nō eēnt noīa pꝫ ꝑ sil'e ¶ Dōꝫ ꝙ ñ ē sil'e. qꝛ l; no" ꝓuatiuũ de significato suo iportat nō ens tñ ex cōnotato importat aliqḋ detmiatũ subiectũ. vt cũ dr̄ cecũ currit stati itelligit aĩal nō vidēs s; tñ aptũ natũ videre s; nomē īfinitũ iponit a negatōe q̄ pt dici de ente ꝛ de nō ēte iō nihil detmiate ꝑ ipꝫ ƀcat ¶ Pro c⁹ vltioꝛi itelleũ notandũ ꝙ tripl'r ē nega°. s. negãs ꝓuãs ꝛ īfinitãs. Negatio negãs ē q̄ sepat vl diuidit ꝯpōez p̄dicati cũ subiec° vt cũ dr̄ hō nō currit ibi ñ negat actũ currēdi in eē hoīs et hec nega° manꝫ libera qꝛ nō addit t'mio ꝑ ꝯpōez q̄re dr̄ eē malignãtis nature q̇cq̇d eīm post se īuenit h̄ totũ destruit ꝛ oppositũ ei⁹ īducit. cui⁹ duo sunt officia p̄mũ est negare. scḋm ē distribuere t'minũ sup̄ quē cadit si sit distribuibil'. Negatio ꝟo ꝓuãs ē q̄ remouꝫ formaꝫ a subiecto apto nato. id ē q̄ tollit hitũ ꝛ derelinq̇t subiectũ cũ aptitudīe q̄re solũ dr̄ de ente vt cec⁹ īiust⁹ de q̄ ī postꝑnris ē hitũ. Sꝫ negatō īfinitãs ē supi⁹ diffinita. ꝛ differt a negatōe negãte qꝛ ipa ꝯponit cũ dcōe quã īfinitat ꝛ cui adiũgit. nō ãt negatō negans. Ex q̄ seq̇t alia drña qꝛ nega° īfinitãs nō mutat q̄litatē neq̧ q̄titatez ꝓpōis sicut facit negatō negãs. s; a negatōe ꝓuãte dr̄t ꝑ h̄ qꝛ negatio ꝓuãs relinq̇t sbiectũ detmiatũ. s; negatio infinitãs derelīq̇t sbãꝫ solũ īfinitã ꝛ indetmiatã q̄ excitat itellcm̄ ad aliq̄d apꝑhēdēduꝫ vt ita ƀt aliq̄d q̄re dr̄

Ar Diffinitō nois supi⁹ posita ꝯueit noī infinito. ḡ nomē īfinitũ nō ē alti⁹ ptis orōis nec ē orō ḡ ē no" (vox ƀcatiua) ¶ Dō⁹ sicut dcm̄ est ꝙ diffinitio nois p̄missa simpl'r sibi nō ꝯueit ꝛ si sibi ꝯueniat argumētũ nō ꝯcludit qꝛ illa diffinitō nō ē ꝯpleta nisi addat finita ꝛ rcã Ad ꝯfirmatōem dōm ꝙ nomē infinitũ est nomē ꝯposite figure general'r tamē capiendo nomē vt de eo loquit grammaticus

Notãdum Q; nō q̄libꝫ no" indifīt īfinitari pt s; st; q̄tuoꝛ ꝯditōes req̄site ad h̄ ꝙ aliqḋ nomē possꝫ īfinitari. Pria ꝙ tale nomē nō habeat q̄litatē indetmiatã ꝛ sic trãscēdētia nō pñt īfinitari q̄ st; ser. scꝫ ens rēs v'" bo" aliq̄d ꝛ verũ qꝛ qñ negaret illa significatio gñal' nihil remanerꝫ. ꝛ iō nō ens ē nomē negatũ ꝛ nō infinitũ Scḋa ꝙ nō sit sincathegreuma ꝛ ꝑ h̄ remouent signa distributiua ꝛ infinita. Tercia ꝙ tale nomē nō sit negatĩm s; hẽat q̄litatē positiuam. ꝛ ꝑ h̄ remouent negatōes ꝛ ꝓuatōes. sil'r noīa negatia ꝛ ꝓuatia Rō illarũ duarũ ꝯditōnũ ē. qꝛ illa ñ ƀcãt s; ꝯƀcãt. Quarta ꝯditio ꝙ t'le significet aliq̄d detmiate ꝑ seiꝑm. ꝛ ꝑ h̄ remouent ꝑnoīa q̄ sine demrãtōe ꝛ relatōe nihil detmiate ƀnt Rō isti⁹ fuit ex diffinitōe nois īfiti supi⁹ assigńa

Ar Utrũ diffinitio nois ꝯueniat obliq̄s. ¶ Dōm ꝙ nō s; excludunt ꝑ illã pticulã ƀm placitum qꝛ p̄ma ipositio noim ad aliq̄d ƀcandũ facta ē in rcō. ꝛ sic noīa obliq̄ nō significãt ƀm p̄mũ placitũ instituētis Verũ ē tñ ꝙ ꝑ quãdã decliatōis origiez cadũt a rcō īñ etiã hñt ꝙ ad placitũ ƀnt ꝛ sic diffinitio videt eis ꝯueire q̄re fuit necc̄ariũ ea h̄ a rōe nois excludere cũ nō sint noīa apḋ logicũ. Et vocant casus nois ꝛ nō nomia. tũꝫ qꝛ nō pñt eē sbiectũ vl̄ p̄dicatũ enũciatōis. tũ etiã qꝛ si eis addat eē vl̄ fuisse nō ƀcãt verũ vl̄ falsum

Ar Nominatiuus etiã est casus vt pꝫ ꝑ grãmaticos. ḡ nō erit nomē ƀm logicũ ¶ Dōm ꝙ ntũs nō dr̄ casus eo ꝙ cadat ab aliq̄ alio ƀm deriuatōis originē s; iō qꝛ alij casus cadũt ab eo. Stoyci tamē dixerũt etiã ntios dici casus q̄s grãmatici sequunt eo ꝙ cadũt id est ꝓcedũt ab intioꝛi ꝯceptōe mētis. ¶ Et qñ dicit ntũs dicit rect⁹ eo ꝙ ñ cadit. Dixerũt ꝙ nihil ꝓhibꝫ aliq̄d cadens sic cadere vt rectũ stet sicut stilus qui cadens ligno infigitur

Ar Obliquus construct⁹ cũ verbo facit orationem significãtem verũ vl̄ falsum. ḡ est nomen ƀm logicũ. Antecedens patet de ista oratione penitet sortem ¶ Dicendum ƀm sanctũ Thomã ꝙ ꝑ h̄s signanter inducit exempiũ de ꝟbo substãtiuo qꝛ st; q̄darũ alia ꝟba q̄ cũ obliq̄s significãt verũ vl̄ fl̄m vt cũ dicit

penitet sortē q: actus ꝟbi intelligit̄ ferri sup̄ obliquū ac si diceret̄ penitentia habet sortem.

Arguit̄ Arestotiles docet sillogisare ex nominibꝫ obliquis vt p3 p̄mo p̄orum ḡ videt̄ ꝙ ꝯstituāt enūciatōem. Dōm ꝙ dupl'r est enūciatio. sc3 p̄ma q̄ simpl'r d̄r ver᷑ et f'm ⁊ illa solū est ex noīe ⁊ ꝟbo finitis ⁊ rectis. Alia est enūciatio scd̄a q̄ significat ver᷑ vl' falsum solū ex cō-sequēti ⁊ cū addito. ⁊ illa fit ex noīe ⁊ ꝟbo absolute et sic capit enunciationem p̄hs p̄mo priorū. quādo docet syllogisare ex nominibus obliquis

VErbum aūt est qd̄ cōsīcat tp̄s cuius pars nihil extra significat. et est sp̄ eorū (que de altero dicūtur nota: Dico aūt q̄m cōsignificat tp̄s vt cursus quidem nomen est currit vero verbum cōsignificat em̄ nūc esse. ⁊ sp̄ eorū3 que de altero dicūtur nota est vt eorum que de subiecto vl' in subiecto sunt

¶ In hac scd̄a p̄te p̄hs determīat de ꝟbo. ⁊ circa hoc tria facit. p̄mo diffinit ꝟbum. scd̄o excludit q̄da3 a rōe verbi ibi (nō currit aūt) tercio oñdit ꝯuenientiā verbi ad nomē. ibi (ip̄a quidē) Circa p̄mū duo facit. primo ponit diffinitōem ꝟbi. scd̄o eā exponit. ibi (dico aute3) Dicēs p̄mo sic. (verbū est qd̄ ꝯsignificat tp̄s cui⁹ p̄s nihil extra) id ē separata significat. ⁊ est sp̄ eo᷑ que de altero dicunt̄ nota ¶ Deinde cū dicit (dico aūt) exponit diffinitōe3 positā. ⁊ p̄mo q̄ꝺtū ad hoc qd̄ dixerat ꝙ est nota eo᷑ q̄ de altero dicunt̄. sed tercia p̄ticula sc3 cui⁹ p̄s nihil. nō exponit q: supra exposita est circa diffinitōnem nois. Exponēdo ḡ p̄mū. dicit ꝙ cursus nomen et currit verbū nō differūt in significato q: eandem actōe3 important. sed differūt in ꝯsignificato solu3. q: cursus importat illā actōem nō p̄ modū actōis. sed p̄ modum rei p̄ se existētis. ⁊ nō cōsignificat tp̄s. sed currit cū sit ꝟbum significat illā actionē ⁊ ꝯsignificat tp̄s. q: significat illā actōem vt mēsuratā a p̄nti tp̄e qd̄ in p̄posito est cōsignificare tp̄s vl' cū tp̄e. Postea exponit vltimā p̄ticulā dicēs. ꝙ ꝟbum sp̄ est nota eo᷑ que de altero dicūt̄ q: est nota eo᷑ q̄ dicunt̄ de subiecto vt hō est aīal. aut eorum q̄ sunt in subiecto vt hō est albus. ergo semp̄ est nota eo᷑ que de altero dicuntur

Querit̄ Quare p̄hs in diffinitōe ꝟbi non ponit illas p̄ticulas. vox significatia ad placitū. sicut in diffinitione nois ¶ Dōm f'm doctorē scm̄ ꝙ iō q: sunt cōes noī et ꝟbo. ⁊ sic Aresto. breuitati studēs reliquit eas intellectui legētis ex his q̄ dixerat in diffinitōe nois. Ponit aūt tres p̄ticulas in diffinitōne ꝟbi. qua᷑ p̄ma distiguit ꝟbum a noīe. q: ꝟbū ꝯsignificat tp̄s. ⁊ nomē significat sine tp̄e. Scd̄a vero p̄ticula distiguit ꝟbū ab orōne. sc3 cū d̄r cuius p̄s nihil extra significat sed p̄ tercia3 p̄ticulā sc3 ⁊ est sp̄ eo᷑ ⁊c. verbū non soluet distinguit̄ a nomine sed etiā a p̄ticipio. q: (ꝟbū est semp̄ nota) id ē signū eo᷑ q̄ de altero dicunt̄. tum q: ꝟbu3 sp̄ significat id quod p̄dicat̄. tum q: in omi p̄dicatōe oportet esse ꝟbum eo ꝙ ꝟbum importat ꝯpositionē qua p̄dicatū ꝯponitur cū subiecto. sed nomina ⁊ p̄ticipia possunt poni a p̄te subiecti ⁊ p̄dicati

Ar Illa p̄ticula cui⁹ pars nihil extra significat posita est in diffinitōne nois ḡ superflue h̄ resumit̄. sicut d̄r de ill' vox significatiua ad placitu3 Dōm f'm doctorē scm̄. ꝙ ꝟbū importat ꝯpōem in q̄ p̄ficit̄ orō significās ver᷑ vl' falsum. ⁊ sic ꝟbum videt̄ habere maiorē ꝯuenientiā cū orōe cū sit q̄dam p̄s formal' orōis q̄ꝫ nomē qd̄ solū est p̄s material'. ⁊ iō fuit necc̄riū h̄ exp̄mere illā p̄ticulā. vt p̄ eādē ꝟbū differr3 ab orōne

Ar Verbū nō significat tp̄s. ḡ nō ꝯsignificat Tenet ꝯña. q: ꝯsignificare presupponit significare ¶ Dōm ꝙ ꝯsignificare p̄supponit significare illd̄ vl' aliū. ⁊ sic in p̄posito consignificare vl' significare cū tp̄e p̄supponit significatōem ꝟbi. sc3 actione3 passionem vl' neutrū. q: ꝟbū ꝯsignificare tp̄s est actū significatū p̄ ip̄m mēsurari aliq̄ d̄ña tp̄is. Veru3 est tamē ꝙ tempus h̄ nō capit̄ p̄prie. sed ḡnaliter put s3 extēdit ad oēm mensurā duratōis quo mō in ista p̄pōne de⁹ est. h̄ verbū est significat cū tp̄e. ⁊ sil'r in illa hō est aīal

Ar Verba met dicunt̄ de altero. ḡ male d̄r ꝙ ꝟbū sp̄ sit nota eo᷑ q̄ de altero dicunt̄. Añs p̄bat̄ q: verbū est p̄dicatū p̄pōnis. s3 p̄dicatū d̄r de subiecto ¶ Dōm ꝙ in quolibet ꝟbo ab h̄ ꝟbo est sunt duo actus sc3 ḡnalis. ⁊ ille est nota vnionis p̄dicati cū subiecto. ⁊ solet explicari p̄ hoc ꝟbum ē generalissime captum. Alius est actus sp̄ealis q̄ est sp̄eale significatum ꝟbi. ⁊ solet exp̄mi p̄ p̄ticipiū. ⁊ gratia illius habet ꝟbu3 ꝙ semp̄ dicit̄ de altero ⁊ p̄dicatur

Ar Verbū interdū ponit̄ a p̄te subiecti. igit̄. Añs pat3 cū d̄r ambulare est moueri ¶ Dōm ꝙ verba infinitiui modi q̄n in subiecto ponunt̄ habēt vim nois Cui⁹ rō est. q: sicut actio in abstracto significat̄ vt res q̄dam ⁊ est nomē. vt pat3 dicēdo lectio ambulatio. ita sil'r actio in ꝯcreto significata p̄ modū actionis pōt apprehēdi ab intellectu ⁊ significari vt res q̄dam. ⁊ tūc supplet vicē nois. ⁊ hoc maxime ꝯuenit verbis infinitiui mōi q̄ significāt ip̄am inherentiā actōis ad subiectū. q̄ p̄nt accipi dupl'r. vno mō rōne cōcretōis et sic accipiunt̄ vt ꝟba. Alio mō vt res quedā ⁊ sic accipiuntur vt nomina

Ar Verba alio᷑ mōꝝ videntur aliq̄n in subiecto poni. igit̄. Añs pat3 dicēdo curro est ꝟbum Dōm f'm doctorē scm̄ ꝙ in tali locutōe h̄ verbum curro nō sumit̄ formal'r f'm ꝙ eius significatio refert̄ ad rē. sed f'm ꝙ material'r significat ip̄am voce3 q̄ accipit̄ vt res q̄dā. ⁊ iō tā ꝟba q̄ꝫ oēs orōis p̄tes (q̄n ponunt̄ material'r) sumunt̄ in vi nois.

¶ Nō currit vero ⁊ nō laborat nō verbū dico: cōsignificat q̄dem tp̄s. ⁊ de aliquo est nota. d̄ñe aūt huic nomē nō est positū. sed sit ifinitū verbū: q̄m sil'r in quolibet est vel qd̄ est vl' quod nō est. Sil'r aūt vl' curret vl' currebat nō verbu3 est sed casus verbi. differt aūt a verbo. q̄m hoc quidē p̄ns significat tempus. illa vero quod complectitur

¶ Hic ph̄s scd̄o excludit quedã a rõe verbi. ⁊ duo facit. nã p̄mo excludit verba infinita. scd̄o ꝟba obliqua ibi (Silr ãt) Dicẽs p̄mo ꝙ nõcurrit nõlaborat ⁊ silia nõ ꝓprie dicũtur ꝟba. q̃uis p̄dicta (q̃ posita st̃ in diffinitõe ꝟbi) eis ɔueniant. q̃ꝝ p̄mũ est ꝙ ɔsignificat tẽpus. q: sicut agere ⁊ pati sunt in tp̄e. ita silr̃ p̄uatõ coꝝ vñ ⁊ q̃es tp̄e mẽsurañ sexto phisicoꝝ. Scd̄m est ꝙ sunt note coꝝ que de altero dicunt̃ ⁊ sp̄ ponũt̃ a p̄te p̄dicati sicut ⁊ verbũ. ⁊ hoc iõ. q: negatõ reducit̃ ad gen⁹ affirmatõis. Et illis ꝟbis nõ est specialr̃ nomẽ impositũ sed dicũt̃ ꝟba infinita. q: silr̃ st̃ in q̃libet qđ est vel qđ nõ est ¶ Deĩn ibi (Silr aũt) excludit a ꝟbo verba p̄teriti ⁊ futuri tp̄is dicẽs. ꝙ sicut ꝟba infinita nõ st̃ simplr̃ verba. ita etiam curret. qđ est futuri tp̄is. vel currebat. qđ est p̄teriti tp̄is nõ st̃ verba. s; casus ꝟbi. ⁊ differũt in hoc a verbo. q: ꝟbũ ɔsignificat p̄ñs tp̄s. illa ꝟo ɔsignificãt tp̄s. qđ copulat̃ ad p̄ñs nũc

Querit Utꝝ ꝟba infinita ⁊ obliqua sint simplr̃ verba. ¶ Dĩm ꝙ nõ. q: a p̄riũ ꝟbi (vt ɔsiderat̃ a dyalectico) est s̄care aliq̃d ꝑ modũ actõis ⁊ passionis determinate ⁊ simplr̃. s; ꝟba infinita ⁊ obliq̃ nõ st̃ hm̃õi. ḡ. Minor p;. q: ꝟba infinita potius remouẽt actõem vl̃ passionẽ q̃ȝ aliquã determinatã actõem vl̃ passionẽ significẽt. Sȝ ꝟba obliq̃ solũ s̄cant agere vel pati s̄m quid. q: in p̄terito vel futuro. qđ est agere vl̃ pati s̄m quid. Et est hic ɔsiderandũ ꝙ ꝟba dicũt̃ obliq̃ ex p̄te tp̄is ⁊ modi nõ aũt ex p̄te numeri ⁊ ꝑsone. Cui⁹ rõ est. q: variatio (q̃ fit ꝑ nũerũ ⁊ ꝑsonã) nõ est ex p̄te actõis. sed ex parte subiecti. s; variatõ que fit ꝑ mõs ⁊ tp̄a respicit ip̄aȝ actõem. iõ vtrũq; ɔstituit casũ ꝟbi. Sicut eĩ ꝟba p̄teriti ⁊ futuri tp̄is dicũt̃ ꝟba obliqua. ita silr̃ ꝟba optatiui ⁊ ɔiunctiui mõi. s; ꝟba p̄ñtis tp̄is indicatiui modi nõ dicũt̃ casus ꝟbi cuiuscũq; sint ꝑsone vl̃ numeri.

Ar Uerbis infinitis ɔuenit diffinitõ ꝟbi. vt dr̃ in textu. ḡ st̃ simplr̃ ꝟba. Tenet ɔña. q: cuicunq; ɔuenit diffinitõ ⁊ diffinitum ¶ Dĩm s̄m doctorẽ sanctũ. ꝙ diffinitõ ꝟbi sup̄ posita datur de verbo cõiter sumpto. hm̃õi ãt negant̃ eẽ verba. quia deficiunt a ꝑfecta rõe verbi. q: ꝑfecta rõ verbi s̄m ꝙ ꝟbum ẽ ꝑs formalis enũciatõis nõ ɔuenit eis. q: nõ s̄cant determinate ꝑ modũ actõnis vel passionis. eo ꝙ equalr̃ dicũt̃ de ente ⁊ nõ ente. Est tñ hic notandũ ꝙ verbũ infinitũ s̄m ꝙ hm̃õi nõ p̄t dici de aliquo. q: q̃ñ verbũ infinitũ ponit̃ in enũciatõe. tũc nõ manet infinitũ. sed fit simplr̃ negatũ. Cuius rõem assignat Boetius. q: in verbo st̃ duo actus. sc; generalis ⁊ specialis. actum speãlez (qui significat̃ ꝑ p̄ricipium) habet actualr̃ extra propositõem. generalẽ ꝟo extra ꝓpõem habet solum potentialr̃. sed fit in actu quãdo ponit̃ inter duo extrema s̄m ꝙ dr̃ inferi⁹ h̄ ꝟbũ est s̄cat quãdã ɔpositõȝ quã sine cõsitis. i. extremis nõ est intelligere. Si ergo negatõ addat̃ h̄ modo verbo in ꝓpõne posito illa nõ agit in actũ generalẽ. sed solũ in rẽ ꝟbi in p̄dicato positaȝ separando ip̄am a subiecto. ⁊ sic cãt diuisionẽ extremoꝝ. quare induit naturã negatõnis negãtis. que negat ɔpositõeȝ p̄dicati cũ subiecto

Ar Uerbũ ĩfinitũ est nota coꝝ q̃ de altero dicunt̃ et etiã equalr̃ dr̃ de ente ⁊ nõ ente. vt habet̃ in textu. ḡ p̄t in ꝓpõe eẽ infinitũ. Tȝ ɔña. q: nihil dr̃ nisi in ꝓpõe ¶ Dĩm ꝙ ꝟbũ infinitũ grã act⁹ ḡñal' quẽ derelinq̃t negatõ auferẽdo speãlẽ est nota coꝝ q̃ de altero dicũt̃. q̃ act⁹ p̄ncipalr̃ exercet̃ in ꝓpõne ⁊ exp̄mit̃. q̃ actus cũ sit generalissim⁹ nõ p̄t infinitari. q: al's nihil remaneret. si tñ sibi addat̃ negatõ infinitãs. illa ꝟtute extremoꝝ fit negãs. Et q̃ñ ph̄s dr̃ ꝙ verbũ ĩfinitũ dr̃ equalr̃ de ente ⁊ nõ ente. h̄ h; veritatẽ non in vi negatõnis infinitãtis sed negãtis. q: illa est falsa. chimera ẽ nõcurrẽs. Si eĩ eẽt vera. seq̃ret̃ statim. ḡ chimera est sed illa est ꝟa. chimera nõ est currẽs. q̃re manifestũ est ꝙ negatõ infinitãs fit negans.

Ar Uerba p̄teriti ⁊ futuri tp̄is indicãt veꝝ vl̃ falsum. ḡ sunt ꝟba apud logicũ. Añs p; dicendo adã fuit. antixp̄s erit ¶ Dĩm ꝙ ꝟba preteriti et futuri tp̄is non indicãt veꝝ vel falsũ. nisi inquãtum resoluunt̃ in verbũ p̄ñtis tp̄is ꝑ quod s̄catur aliq̃d in esse. vt illa nõ ɔcedit̃ vera. adã fuit. nisi q: q̃ñq; fuit verũ dicere. adã est. P; ḡ ꝙ multo maioꝝ ẽ obliq̃tas modi q̃ȝ tp̄is. q: iste sũt vere. adã fuit. antixp̄s erit s̄m itellectũ nũc datũ. nõ ãt ista. vtinã eẽm bon⁹ cleric⁹.

¶ Ipsa vero s̄m se dicta verba nomĩa sũt et s̄cant aliquid. constituit eĩ qui dr̃ ĩtellectũ. ⁊ qui audit q̃escit. sed si est vel nõ est nõdum s̄cat. Neq; eĩ esse signũ est rei vel nõ esse: nec si hoc ip̄m est purũ dixeris. ip̄m q̃dem nihil est. s̄cat aũt quãdam ɔpõeȝ. quã sine ɔpositis nõ est intelligere

¶ Hic ph̄s tercio ostẽdit ɔueniẽtiã ꝟboꝝ ad noĩa. ⁊ circa hoc duo facit. p̄mo ꝓponit qđ intẽdit. scd̄o maĩfestat ꝓpositũ ibi. (et s̄cat). Dicit ḡ ꝙ ꝟba s̄m se dicta st̃ noĩa cõiter capiẽdo nomẽ ꝓut dr̃ nota mẽtis. qđ cõuenit cuilib; dictõi ĩposite ad s̄candũ aliquã rẽ. ⁊ hoc ꝓbat duplr̃. Prio. q: ꝟba s̄cãt aliq̃d sic noĩa. q̃ eĩ ꝓfert ꝟbũ ille ɔstituit intellectũ. ⁊ ille q̃ audit q̃escit. Secũdo. q: nõ s̄cãt eẽ vel nõ eẽ rei. i. veꝝ vel fl̃m. sic nec nomĩa. Et h̄ ꝓbat ꝑ locũ a maiori. q: si aliqđ ꝟbuȝ s̄m se sumptũ s̄caret aliq̃d eẽ vel nõ esse. i. eẽt nota veri vl̃ falsi. maxĩe h̄ ꝟbum est (qđ est fundamẽtũ oĩm alioꝝ) ita s̄caret. qđ tñ falsũ est. q: si ip̄m puꝝ dixeris. i. sine ɔpõe ip̄m q̃dem nihil est. i. nõ s̄cat rẽ esse. lic; s̄cet eẽ. q: ɔsignificat quãdã ɔpõem. quã sine ɔposit' i. extremis cõponẽtib⁹ nõ est intelligere. q: si nõ addãt̃ sibi extrẽa nõ ẽ ꝑfect⁹ itellect⁹ ɔpõis. vt in ea poss; eẽ veꝝ vel falsuȝ

Querit Utꝝ ꝟba s̄m se dicta. i. extra enũciatõem sint noĩa ¶ Dĩm ꝙ nomẽ capit̃ duplr̃. vno° ḡñalr̃ ꝓut dr̃ nomẽ q̃si notamẽ siue nota mẽtis s̄m ꝙ accipit̃ ꝑ q̃cunq; dcõe ĩposita ad s̄cãdũ rẽ aliquã. cui⁹ rei ip̄a vox ꝓlata ɔstituit ĩtellectũ apud audiẽtẽ. ⁊ sic ꝟba st̃ nomĩa. q: s̄cãt aliq̃d qđ ɔstituit ĩtellectũ simplicẽ in aĩo audiẽtis. sicut ip̄a noĩa. Alio° capit̃ nomẽ speãlr̃ ⁊ p̄prie vt a ꝟbo distinguit̃. ⁊ sic ꝟba s̄m se dicta nõ st̃ noĩa s; st̃ accepta ad siĩitudinẽ noĩs. ⁊ ɔsistit illa siĩitudo ĩ duob⁹. p̄mo. q: sicut noĩa extra enũciatõnem s̄cãt aliq̃d. ita ꝟba. q: s̄cãt actõem vel passionẽ. Scd̄o q: non s̄cãt veꝝ vl̃ falsũ sicut nec noĩa. Et h̄ ꝓbat ph̄s ꝑ locũ a maiori de illo ꝟbo esse. qđ est fons ⁊ origo oĩm alioꝝ q: illud ɔsignificat q̃ndã ɔpõem. ⁊ sic videt̃ s̄care veꝝ vel falsũ. q: veritas ⁊ falsitas st̃ in ɔpõe. Sȝ q̃a illa

cõpõ est solũ potẽtialis. ꝛ nõ fit in actu nisi cõponant extrema. q̄bus cõpositis potest in ea eẽ verum vel falsuz. ꝛ nõ si accipiatur ſm se

Notandũ ſcđm sanctũ Thomã. ꝙ locutõ illius (nec si h ipm est. ꝛc) in greco habet. neqꝫ si ens ipm nudũ dixeris. ipm q̄dez nihil ẽ. ꝛ sic phs ad pbandũ ꝙ vba nõ ſcãt rem eẽ vel nõ eẽ assumit id qđ est fons ꝛ origo ipius eẽ. s. ipm ens de quo đr ꝙ ipm nihil est. Qđ dictũ Alexãder sic exponit. qꝛ ens equoce đr de decẽ pdicamẽtis. sꝫ oẽ equiuocũ p se positũ nihil ſcat nisi addat qđ determinat eius ſcatõem. Ex q̄ sequit ꝙ ipm nõ ſcat p se qđ est vel qđ nõ est. Sed hec expositõ nõ videt cõueniẽs. tũ pmo. qꝛ ens nõ đr pure ꝛ ppe equoce. sꝫ ſm prius ꝛ posterius. i. analogice. Tũ scđo etiã qꝛ dictõ equiuoca nõ nihil ſcat. sed multa ſcat. ꝛ quandoqꝫ h ꝛ quãdoqꝫ illud p ipm accipit. Tũ tercio qꝛ talis expõ non multũ facit ad intẽtõem pñtẽ. Et iõ porphirius aliter exponit. qꝛ ens nihil est. eo ꝙ ſcat naturã alicuius rei. sicut h nomẽ hõ vel sapiẽs. sed solũ ſcat q̄ndã cõiunctõem. Vñ subdit ꝙ cõsignificat q̄ndã cõpõez quã sine cõpositis non ẽ intelligere. Sꝫ neqꝫ h cõuenienter videt dici. qꝛ si nõ ſcaret aliquã rẽ. sed solũ cõiũctõz nõ eẽt neqꝫ nomẽ neqꝫ vbum. sic nec cõpõẽs aut cõiũctões. Armenicus vo sic exponit ꝙ ipm ens nihil est id ẽ nõ ſcat verũ vel falsum. ꝛ rõem huius assignat phs cũ subdit. cõſcat ãt quãdã cõpõem. Nec accipit h vt ipse đr cõsignificat sicut cũ dicebat ꝙ vbũ cõsignificat tps. sed cõſcat idẽ est qđ cũ alio ſt. i. si ẽ alij adiũctũ cõpõem significat. q̄ nõ pt ĩtelligi sine extrẽis cõpõis. Sꝫ qꝛ hoc ẽ cõẽ oibus noibus ꝛ vbis nõ videt hec expõ eẽ ſm intẽtõem phi. q̄ assumpsit ipm ẽs q̄si qđdã speciale. Iõ melius dcm est ſm mẽtẽ doctoris sancti. q̄ sequit vba Aris. Dixerat em phs ꝙ vbũ nõ ſcat rem eẽ vel non eẽ. sicut nec ipm ens ſcat rẽ esse vel nõ esse. ꝛ h est qđ đt nihil est id ẽ non ſcat aliq̄d eẽ. Et h maxime videt de h ꝙ dico ens. qꝛ ens nihil aliđ est q̄ꝫ q̄d quo est. ꝛ sic videt rẽ ſcare p hoc ꝙ dico q̄d. ꝛ eẽ p h ꝙ dico est. ꝛ qꝛ pncipalr nõ ſcat illa. sed cõsignificat inq̄ntum ſcat rem hñtez eẽ ideo talis cõsignificatõ cõpõis nõ sufficit ad veritatem vel falsitatẽ. Si vero dicat nec ipm eẽ. vt libri nostri habẽt planior est sensus. Nꝫ em nullũ vbum ſcet rem esse vel non eẽ. pbat p h vbum est qđ ſm se dcm nõ ſcat rez esse. licꝫ significat esse. qđ pmo cadit in intellectu p modũ actualitatis absolute. qꝛ vero actualitas (quã ſcat pncipalr hoc vbuz ẽ) est cõiter actualitas oĩs forme tã substãtialis q̄ꝫ accñtalis. Inde est ꝙ cuz volumus ſcare quãcũqꝫ formã vel actũ actualr inẽẽ alicui subiecto significamus p h vbum est simplr. i. in pñti tpe vel ſm q̄d ẽ p alia tpa. ꝛ iõ ex cõñti h vbũ est ſcat cõpõem. qꝛ primo ꝛ p se solũ ſcat actu eẽ. q̄re est vbũ ſm se dictũ

Ar Sola orõ pfecta facit q̄escere audientez. ḡ male dictũ est ꝙ quiescat. ex h ꝙ audit nomẽ vel verbum. Añs pbatur. qꝛ si dicam (hõ) suspẽsus ẽ aĩmus audiẽtis q̄d de eo dicere velim. Silr cuz dico (currit) suspẽsus est animus audiẽtis ¶ Dcm ꝙ nomẽ ꝛ vbum ſm se sumpta quietant ꝛ cõstituunt intellectũ quãtum ad pmam opatõem. que est simplex cõceptio alicuius. ꝛ ſm h quiescit audiẽs qui in suspẽso erat añqꝫ nomẽ vel vbũ pferreret. sed sola orõ pfecta cõstituit intellectũ ad scđam opatõem. que ẽ intellectus cõponẽtis ꝛ diuidẽtis vbũ vel nomẽ p se dictum

Oratõ autẽ est vox significatiua. cuius ptium aliq̄d ſcatiuũ ẽ sepatim. vt dictõ non est affirmatõ. Dico aũt vt hõ ſcat aliquid. sꝫ nõ q̄m est aut nõ ẽ. sꝫ erit vel affirmatõ vel negatõ si q̄d addat. Sed nõ vna nois sillaba. nec in h q̄d ẽ qđ ẽ sorex rex ſcat sꝫ vox ẽ nũc sola. In duplicibus vo ſcat q̄dẽ sꝫ nõ ſm se. sꝫ queãdmodũ dictũ est. Est aũt orõ oĩs q̄dem ſcatiua nõ sicut instrumẽtuz sꝫ queãdmodũ dictũ est ſm placitũ

¶ Istud est capitulũ terciũ tractatus pmi. in q̄ determiat phus de orõe. que est ps formalis enũciatõis. vt pote genus eius. Et circa h tria facit. pmo ppoit diffinitõem orõnis. scđo exponit eã ibi (Dico aũt vt hõ) tercio excludit errorẽ ibi (Est aũt orõ) Dicit ḡ pmo ponẽdo diffinitõem orõis. orõ est vox ſcatiua. cuius ptiũ aliquid est significatiũ separatim vt dictõ nõ vt affirmatio. ¶ Deĩn ibi cũ đr (Dico ãt vt homo) exponit cõpositã diffinitõem. ꝛ pmo ostẽdit verũ eẽ qđ dicit. secũdo excludit falsũ intellectũ ibi (Sꝫ nõ vna nois) exponit ḡ pmo ꝙ dixerat aliq̄d ptiũ orõis eẽ significatiuum. sicut h nomẽ hõ (qđ est ps orõis) significat aliq̄d sed non ſcat aliq̄d vt affirmatio vel negatio. qꝛ nõ ſcat eẽ vel nõ esse in actu. sed solũ in potẽtia. Potest em aliquid addi. p cuius additõem fit affirmatõ vel negatio. scꝫ si addat ei verbũ ¶ Deĩn cũ đr (Sed nõ vna nois) excludit falsũ intellectũ. ꝛ posset hoc referri ad imediate dictũ. vt sit sensus ꝙ nomẽ eẽt affirmatio vel negatio si q̄d ei addat. s. vna nois sillaba. sed q̄a huic sensui nõ cõueniũt vba sequẽtia oꝫ ꝙ referat ad id qđ supra dictũ est in diffinitõe orõnis. s. ꝙ aliq̄ ptiũ eius sit ſcatiua separatim. non q̄dẽ h intelligendo de partibus remotis nois ꝛ vbi. q̄ sũt littere vel sillabe. ꝛ iõ đr ꝙ ps orõnis est ſcatiua separata. non tñ talis ps q̄ est vna nois sillaba. Et h maifestat in sillabis. q̄ qñqꝫ pñt eẽ dcões p se ſcãtes. sicut h qđ dico rex. qñqꝫ est vna dictio p se significãs. Inq̄ntũ vo accipit vt vna q̄dã sillaba huius nominis sorex soricis non ſcat aliq̄d p se. sꝫ est vox sola. ꝛ iõ subdit ꝙ in duplicibus. i. in noibus cõpositis sillabe (q̄ pñt eẽ dictiones) in cõpõem nois veniẽtes ſcãt aliq̄d i cõposito. ꝛ ſm ꝙ sũt dictiones non ãt ſcant p se put sũt huius nois ptes. sed eo modo sic sup dictũ ẽ ¶ Tũc ibi (Est ãt orõ) excludit quẽdã errorẽ. fuerunt em aliq̄ dicẽtes ꝙ orõ ꝛ eius ptes ſcarent naturalr ꝛ non ad placitum Dicit phs ꝙ oĩs orõ p certo est ſcatiua non sic instrumẽtũ naturalr. sꝫ ſm placitũ. queãdmodũ dcm est supius. s. de noie ꝛ verbo. q̄ sunt ptes orõnis

Queritur Utrum diffinitio orõis sit bona Dcm ꝙ sic Circa qđ cõsiderãdũ ꝙ phs in diffinitione orõis pmo ponit illud in q̄ orõ cõueit cũ noie ꝛ vbo cũ đr (orõ ẽ vox ſcatiua. qđ etiã posuit in diffinitione nois. sꝫ ĩ diffinitione vbi supponebat ex eo ꝙ positũ erat in diffinitione nominis studẽs breuitati ne idẽ freq̄nt iteraret. Scđo aũt ponit id in q̄ orõ differt a noie ꝛ vbo cũ đr. cuius ptiuz

aliqd ſcatiū eſt ſepati ſup̄ āt dcm̄ ē ꝙ ps nois non ſcat aliqd ꝑ ſe. ſed ſolū qđ eſt ꝯiūctū ex duabꝫ ptibꝫ. Et ſm ſāctum Thomā ſignāter dr̄ (cuius ptiū ⁊ nō cui⁹ ps ē ſcatiua aliqd ſepata) ad denotandū ꝙ nō intelligit̄ đ omi pte orōis. nō em̄ intelligit̄ ħ de negatōibꝫ ⁊ alijs ſin cathegreumatibꝫ. q̄ ſm ſe nō ſcāt aliqđ abſolutū. ſʒ ſolū habitudinē vni⁹ ad alteꝝ. nō intelligit̄ ħ etiā niſi de ptibꝫ imediate orōnē ꝯſtituētibꝫ. vt ſtꝫ nomē ⁊ ꝟbum. qꝛ ps alicuius toti⁹ dr̄ ꝓpꝛie illud qđ imediate veit ad ꝯſtitutōem toti⁹. nō āt ps pt̄ꝫ. Sed qꝛ duplex eſt ſcatō vna q̄ referf̄ ad intellectū ꝯpoſitū. alia q̄ referf̄ ad intellectū ſimplicē. Scđa āt ꝯpetit ptibꝫ orōibꝫ. īō dr̄ vt dictio nō vt affirmatō. q̄ſi dicat. ps orōis ē ſcatiua. ſic dictio ſ vt no^n ⁊ ꝟbū. nō āt vt affirmatio ⁊ negatio

Ar. Nulla quātitas ē vox. cū vox ſit q̄dā q̄litas. ſʒ orō eſt q̄ūtitas. ḡ male dr̄. orō eſt vox. Maioꝛ pꝓbaf̄. qꝛ orō eſt ſpēs q̄ūtitatis diſcrete. Et ꝯfirmaf̄. qꝛ orō eſt pl'es voces. ḡ nō eſt vox. Tenet ꝯn̄a. q̄a idē eſt dicere vox ⁊ vox vna. ſicͭ idez eſt dicere hō ⁊ vn⁹ hō. vt dr̄ in libro elenchoꝝ. Ad̄m ad p̄mū ſic dicū eſt in p̄dicamētis. Sʒ ad ꝯfirmatōz rñdef̄ ꝙ licet orō non ſit vna vox incōplexa. eſt tñ vna vox ꝯplexa. ſʒ vox ħ ponit̄ in diffinitione orōis vt eſt quoddā ꝯmune ad vocem ꝯplexā ⁊ incomplexam

Ar. Eſſe vocē ſcatiuā eſt cōe ptibus orōis ⁊ ipi orōni. ḡ nō debuit ħ poni in diffinitōe orōnis. ſʒ pꝛſupponi ſic fit in diffinitōe ꝟbi. Ad̄m ꝙ nō eſt ſil'e. qꝛ eſſe vocē ſcatiuā equal'r ꝯuenit nomi ⁊ verbo ſʒ non equal'r ꝯuenit illis ⁊ orōi. qꝛ tam nomē q̄ꝫ verbū ſtꝫ nota ſimplicis ꝯceptus mentꝫ. ſed orō eſt vox ſcatiua ꝯceptus ꝯplexi ⁊ q̄dāmō ꝯpoſiti. ⁊ ḡ in diffinitōne orōis reſumit̄. Et qñ dr̄. illud non eſt ſignificatiū qđ non eſt inſtitutū ad ſcandū. ſʒ orō non eſt inſtituta ad ſignificādū. ḡ nō ē vox ſcatiua. Maioꝛ pbaf̄. qꝛ ſola ſimplex dictio eſt ad ſignificādū iſtituta. Ad̄m licʒ oratio non ſit inſtituta ad ſignificādū p̄mo ⁊ ꝑ ſe. eſt tamē inſtituta ratione ſuaꝝ ptium.

Ar. Virtutis naturalis oʒ eē naturalia inſtrumēta. ſʒ orō eſt inſtrumētū ꝟtutis natural'. ḡ ē aliqđ natural'r. ⁊ non ex inſtitutōe humana ſignificās. Maioꝛ pbaf̄. qꝛ natura nō deficit i necc̄arijs. Minoꝛ pʒ. qꝛ ꝟtus interp̄tatia eſt natural'. cū naturale ſit hoī interp̄tari mentꝫ ꝯceptū. ⁊ illius ꝟtutis inſtrumentū eſt orō. ħ em̄ dicimus inſtrumētū q̄ agēs opaf̄. Dicendū ꝙ illa rō dr̄ eſſe platonis. quā Arꝫ. ſoluēdo dr̄ ꝙ orō eſt ſignificatia. nō ſicut inſtrumentū ꝟtutꝫ naturalis. ſʒ ſignificat ad placitū. qꝛ inſtrumēta naturalia ꝟtutis iterp̄tatiue ſtꝫ guttur ⁊ pulmo. q̄bus formaf̄ vox et lingua ⁊ dētes ⁊ labia. q̄bꝫ litterati ſoni ⁊ articulati diſtinguūf̄. orō āt ⁊ ptes eius ſtꝫ ſicut effect⁹ ꝟtutꝫ iterp̄tatiue ꝑ inſtrumēta p̄dicta. Et ponit ſcūs Thomas ſil'e. qꝛ ſicut ꝟtus motiua vtif̄ naturalibꝫ inſtrumentꝫ ſicut brachijs ⁊ manibꝫ ad faciēdū opa artificialia. ita ꝟtus interp̄tatiua vtif̄ gutture ⁊ alijs inſtrument' naturalibꝫ ad faciendū orōem. q̄ eſt q̄dā artificial' effect⁹. Vel dōm ꝙ duplex eſt inſtrumētuʒ ꝟtutis naturalis vnū eſt ꝓpinquū. ⁊ tale oʒ eſſe naturale. Aliud ē remotū. ⁊ illud nō oʒ eſſe naturale. ſic pʒ de ꝟtute āmbulatia cui⁹ inſtrumenta ꝓpinq̄ ſtꝫ pedes. ⁊ ſtꝫ naturalia. ſed calopedes ſtꝫ inſtrumēta remota. ⁊ ſtꝫ artificialia. ſic etiā in ꝓpoſito inſtrumenta ꝓpinq̄ ꝟtutis interp̄tatiue ſtꝫ naturalia. ſic guttur pulmo. ſʒ iſtrumēta remota ſtꝫ artificialia. ſicut oratio eſt eius inſtrumentū

Ar. Partes orōis ſtꝫ littere ⁊ ſillabe. ⁊ tñ ille nihil ſignificāt. ḡ male dr̄. cui⁹ ptiū aliqd eſt ſignificatiuū ſepatim. Ad̄m ſic dictū eſt ꝙ ꝑ ptes hic dn̄t intelligi ille ptes. q̄ imediate veniūt ad ꝯſtitutōez orōis. ⁊ ꝑ hoc excludūf̄ littere ⁊ ſillabe. q̄ orōem ſoluʒ ⁊ mediate ⁊ remote ꝯſtituunt. ⁊ ad ħ innuēdū phs notāter dr̄ (cui⁹ ptiū). i. aliq̄ ps. qꝛ ꝓpinq̄ eſt ſignificatiua vt dictio nō vt affirmatio

Ar. Diffinitio nō ꝯuenit oībus orōibꝫ. ḡ nō eſt bona. Añs pbatur. qꝛ q̄dā ſtꝫ orōes q̄rum ptes ſignificāt aliqd. vt affirmatio ſic iſta. ſi ſol luceʒ ſup terrā dies eſt. ⁊ ſic de multis alijs. Ad̄m ſm porphiriū ꝙ Arꝫ. hic ſolū diffinit orōem ſimplicem. cuius ptes tm̄ ſignificāt vt dictio. q̄d ſic oñdit. qꝛ in quocūq̄ꝫ genere inuenit̄ p̄us ⁊ poſterius ibi dʒ diffiniri pri⁹ ſicut cuʒ daf̄ diffinitō alicui⁹ ſpēi. puta hoīs intelligit̄ diffinitio de eo qđ eſt in actu. ⁊ nō de eo q̄d eſt in potentia. ſʒ in gn̄e orōis p̄us eſt orō ſimplex. ḡ illa ſolū ħ diffinit̄. Vel pt̄ dici ſm Alexādrū ⁊ Armeniū ꝙ ħ diffinit̄ orō in cōi. q̄re dʒ poni in hac diffinitōe id q̄d eſt cōmune orōni ſimplici ⁊ ꝯpoſite. ſed hꝛē ptes ſignificantes aliqd ꝑ modū dictōis. ⁊ non ꝑ modū affirmatōnis eſt cōe orōni ſimplici ⁊ ꝯpoſite. ⁊ īō hoc debuit poni in diffinitōe orōnis. Vel dōm ſm ſāctū Thomā ꝙ de ratione orōnis non eſt ꝙ ps eius ſignificet aliqd vt affirmatio. qꝛ nō ꝯuenit omi orōni. ſed ꝙ ſignificꝫ ꝑ modū dictōis q̄re in eius diffinitōe ponit̄

Ar. Illa diffinitō non ꝯueit orōni ip̄fecte. ḡ nō daf̄ de orōne in cōi. Añs pbaf̄. qꝛ orō hic diffinit̄ ꝑ habere ptes. ſed ptes non videnf̄ eſſe niſi alic⁹ pfecti. Ad̄m ꝙ illa eſt ratio Iohānis grāmatici. q̄ voluit ꝙ hec diffinitio orōnis daref̄ ſolū de orōne pfecta. Sed vt inq̄t beat⁹ Thomas ħ decipiebaf̄. qꝛ q̄ꝫuis oēs ptes referāf̄ ad totū pfectū. tñ quedā referūf̄ ad ipſum imediate. ſicut pies ⁊ tectuʒ ad domū ⁊ mēbra organica ad aīal. Quedā ꝟo mediātibꝫ ptibꝫ p̄ncipalibus. ſicut lapides referūf̄ ad domū mediāte piete. nerui āt ⁊ oſſa ad aīal mediātibꝫ mēbris organicis. q̄ ſunt man⁹ ⁊ pedes. ſic eſt in ꝓpoſito. qꝛ oīes ptes orōis p̄ncipal'r referūf̄ ad orōnem pfectā. cui⁹ ps eſt orō impfecta. q̄ etiam hʒ ptes ſignificatiuas. q̄re diffinitō ꝯuenit tā orōi pfecte q̄ꝫ imperfecte.

Enūciatiua vero nō oīs. ſed in q̄ veꝝ vel falſum eſt. Nō aūt in oīmibꝫ. vt đꝑcatio quidē eſt orō. ſed neq̄ꝫ vera neqʒ falſa. Et cetere q̄dem relinquāf̄. rethorice em̄ vel poetice ꝯueniētioꝛ ꝯſideratio eſt. Enūciatiua vero p̄ñtis ſpeculatōis eſt

Iſte eſt tractat⁹ ſcđs libri p̄mi. in q̄ poſt q̄ꝫ phs determinauit de p̄ncipijs enūciatōis ſimplicis. ħ incipit determiare de ipā enūciatōe ſimplici. Et diuidif̄ in duo capitula. in p̄mo diffinit enūciatōnem. in ſcđo diuidit eā ibi (Eſt āt vna) Circa p̄muʒ tria facit. p̄mo ponit diffinitōem enūciatōis. ſcđo oſtēdit ꝙ ꝑ hāc diffinitionē differt enūciatio ab alijs ſpēbus orōis ibi (Nō āt in oibus) Tercio oñdit ꝙ đ ſola enūciatiua eſt tractādū

sbi (Et cetere q̄dē) Dicit ꝙ̄ p̄mo ꝙ nō oīs orō ē enunciatiua. ſꝫ solū illa orō ē enūciatō in q̄ veꝝ vel fl̄m ē. et ꝑ hāc diffinitōnem enūciatio dr̄ ab alijs orōnibꝫ. s. ab orōe dep̄catia. ꝛ ab alijs q̄ nō exp̄mūt iudiciū rōis. in q̄ ꝯsistit veꝝ vl' fl̄m. Et dr̄ phs ꝙ (cetere). i. alie q̄tuoꝛ species orōnis. s. dep̄catiua imꝑatiua īterrogatiua ꝛ vocatiua sꝫ relinq̄nde q̄ꝫtum ꝑtinet ad p̄ntē intētōem. qꝛ earū ꝯsideratio ꝯueniētioꝛ ē rethoꝛice vl' poetice ſcie. ſed solū enūciatio h̄ consideratur.

Querit Utꝝ supposita diuisione orōnis in q̄nq꜠ spēs orō enūciatia sit ꝑ verū ꝛ falsū ꝯueiēter diffinita. Dicendū ad p̄mū ꝙ Arꝫ. mirabili breuitate vsus diuisione orōis in q̄nq꜠ spēs. s. enūciatiuā dep̄catiuā imꝑatiuā interrogatiuā ꝛ vocatiuā innuit ꝑ h̄ ꝙ dr̄ (non oīs) qꝛ sensus est. nō oīs orō est enūciatiua. ſꝫ illa orō soluꝫ in q̄ veꝝ vl' falsū. Haꝝ āt spēꝝ sufficiētia ſm ſcm̄ Thomā sic sumit̄. qꝛ oīs orō ordinat̄ aliq̄ mō ad ītellectuꝫ vel q̄ ordinat̄ ad ꝯceptū intellect⁹ ſcandū. aut ordinatur ad ip̄m ſm ꝙ ꝑ eū alia dirigūt̄. ſi p̄mū sic ē orō enūciatiua. ſi ſcōm h̄ est tripl'r. ſm ꝙ ex rōe vni⁹ hoīs ali⁹ hō dirigit̄ ad tria. s. ad attēdendū in re. ad rn̄dendū in voce. ꝛ ad exequēdū in oꝑe. ſi p̄mum. sic est orō vocatiua. ſi ſcōm. sic est īterrogatiua. ſi terciū h̄ est dupl'r. q̄a vel h̄ ē respectu īferioꝝ. ꝛ sic est īꝑatiua. aut respcū superioꝝ. sic est dep̄catiua. Et solū orō enunciatiua ē p̄ntis speculatōis. cui⁹ rōem assignat ſāct⁹ Thomas. qꝛ ꝯsideratio hui⁹ libri directe ordinat̄ ad ſciam demr̄atiuā. in q̄ aīm⁹ hoīs ꝑ rōem īducit̄ ad ꝯsentiēdū vo vl' falso ex his q̄ sꝫ ꝓpria rei. ꝛ iō demōstratoꝛ nō vtit̄ ad finē suum nisi enunciatis orōnibꝫ ſcātibꝫ res ſm ꝙ eaꝝ vitas est in aīa. Sꝫ rethoꝛ ꝛ poeta ducūt ad assentiēdū ei qd̄ intēdūt nō solū ꝑ ea q̄ sꝫ ꝓpa rei. ſꝫ etiā ꝑ dispōꝫ audiētis. ꝛ iō dictaꝝ q̄tuoꝛ spēꝝ ꝯsideratō (q̄ ꝑtinent ad ordinatōeꝫ audiētis in aliq̄d cadit ꝓprie sub ꝯsideratōe rethoꝛice vl' poetice rōe sui ſcati. Et etꝫ ad ꝯsideratōem grāmatice put ꝯsiderat̄ in eis ꝯgrua vocuꝫ constructio. Sed q̄ꝫtum ad ꝛm ꝯsiderādum ē ſm ſāctū Thomā ꝙ orō q̄uis nō sit instrumētum alic⁹ vtutis natural'r oꝑant̄. est tn̄ instrumētum rōis vt sup̄ dcm̄ est. ſꝫ oē īstrumētū oꝫ diffiniri ex suo fine. q̄ est vsus instrumēti. vsus āt orōis ē ſcare ꝯceptum ītellect⁹ i ſcda ei⁹ oꝑatōe. in q̄ dupl'x ē ꝯpō. s. vaꝛ fl̄a. ꝙ̄ ꝯuenient enunciatō diffinit̄ ꝑ veꝝ ꝛ fl̄m. Sic in sili si diffiniret̄ pēna h̄ fieret ꝑ aptitudinē scribēdi. q̄ est ei⁹ vsus ꝛ finis

Ar Est aliq̄ orō optatiua. sil'r est aliq̄ dubitatiua q̄ non ponunt̄ ī diuisione sup̄ dcā. ꝙ̄ est īsufficiens. Et ꝯfirmat̄. qꝛ aliq̄ est orō īfinitiua ꝯstituta ex noīe ꝛ vbo. ꝛ tn̄ nō ponit̄ in diuisiōe orōis. Dicendū ꝙ orō optatiua reducit̄ ad dep̄catiuā. qꝛ respectu supioris hō non hꝫ vī motiuā ꝑ exp̄ssionē sui desiderij. ſꝫ dubitatiua reducit̄ ad interrogatiuā. Ad ꝯfirmatōem dcm̄ ꝙ supius diuisa est orō ꝑfecta. q̄ ꝑfectuꝫ sensū generat in aīo auditoris. ſꝫ orō īfinita (qꝛ ꝯstituitur ex noīe obliquo) nō est orō ꝑfecta. qꝛ non gn̄at ꝑfectū sensū in aīo auditoꝝ. q̄re sub diuiso nō ꝯtinet̄.

Ar Petrus hiſ. diffinit ꝓpōem. q̄ videt̄ eē aliud ab enunciatōe. ꝙ̄ Arꝫ. īconuenieter noīat diffinitū hui⁹ diffinitōis. Dcm̄ ꝙ pe. hyſ. diffinit enūciatōem sub noīe ꝓpōis. ꝛ nō ꝓprie diffinit ꝓpōeꝫ. qꝛ enūciatio ꝛ ꝓpō sꝫ idē real'r siue material'r. ꝛ sic vnū p̄poni loco alterius. solet tn̄ dari dr̄ia formalis īt̄ enūciatōem ꝛ ꝓpōem. qꝛ dr̄ enūciatō inquātū refert̄ ad ꝯceptum veꝝ vel falsū intellect⁹ ꝯponētis ꝛ diuidētꝫ. qꝛ illō (quod ꝑ intellectū ꝯceptū est ꝑ) enunciatōem exp̄mit̄. q̄re enūciatio ꝯueniēter ꝑ veꝝ ꝛ fl̄m diffinit̄. sed dicit̄ ꝓpō inquātum ponit̄ in forma syllogistica seu argumētatiua ad inferendū ꝯclusiōem. cui⁹ noticia q̄rit̄ ex ꝓpositꝫ ꝓpōibꝫ. Et qꝛ phs h̄ determīat de enūciatione ſm se. ꝛ nō put hꝫ ordinē ad syllogismū siue ad ꝯclusionē. sic potus diffinit enunciatōem siue ꝓpōem.

Ar Nulla bona diffinitio dꝫ dari ꝑ opposita neq꜠ ꝑ disiūctōem. ſꝫ diffinitio enūciatōis dat̄ ꝑ opposita ꝛ ꝑ disiunctōem vt de se pꝫ. ꝙ̄ non est bona. Dcm̄ ꝙ opposita vt opposita sꝫ nō ponuntur ī vna diffinitōe. ſꝫ inquātū ꝑ ea circūloq̄mur aliq̄d supius. sic in ꝓposito veꝝ ꝛ falsum ponunt̄ ad circūq̄ndū differētiā ꝓpōis supioꝛē. cui nō est vnū nomē īpositum

Ar Ueꝝ ꝛ falsum sꝫ in aīa sexto methaphisice. ꝙ̄ non sꝫ in enuntiatōne. Dcm̄ ſm ſcm̄ Thomā. ꝙ veꝝ ꝛ fl̄m sꝫ in aliquo tripl'r. vno⁹ sicut in signo. ꝛ sic sꝫ in enūciatōe. Alio⁹ sicut in subiecto. ꝛ sic sꝫ in tellectu. i. in obiecto ſcōe oꝑationis intellect⁹ et ſm hoc dr̄ sexto metaphisice. ꝙ veꝝ ꝛ falsū sꝫ in aīa. Tercō sꝫ in aliquo sicut in cā. ꝛ sic sunt in re ip̄a. quia vt dr̄ in p̄dicamentis. ab eo ꝙ res est vel non est orō dr̄ vera vel falsa. Et solet dari sile de sanitate. q̄ ē in vrina sic in signo. in aīali sic ī sbiecto. ꝛ ī medicina sic in cā

Ar Hoc ꝯplexum (veꝝ vel falsū nō est enunciatō et tn̄ diffinitio sibi ꝯuenit. Prima ps assumpti ꝓbat̄. qꝛ in ip̄o nō ponit̄ copula. Sꝫ ſcda ps est nota. qꝛ significat veꝝ vel fl̄m. Dcm̄ ꝙ veꝝ ꝛ falsū dupl'r significat̄. Uno mō tanq꜠ res cui vel a q̄ nōm̄ imponit̄. ꝛ sic ſcatur ꝑ hoc ꝯplexū verum vl' fl̄m. Alio mō ſcatur verum vel falsū vt mod⁹ aduerbial'r ipi ꝯpositōi adherens. ꝛ sic ꝓpō ſcat verum vel falsum. qꝛ significat inherentiā p̄dicati in subiecto cui inheret ꝯformitas vel difformitas ad rem ip̄am. Un̄ ſcare verū est ſcare aliquid eē sicut est. vel aliq̄d nō eē sicut nō est. Exē̄m p̄mi. vt hō est aīal. exēplū ſcdi vt hō nō est asinus. Sed ſcare fl̄m est ſcare aliq̄d esse qd̄ nō ē. vel nō esse sicut est. exē̄m p̄mi vt homo est asin⁹. exēplū ſcdi. vt homo non est animal.

Ar Ista diffinitio ꝯuenit alijs. ꝙ̄ non est bona. Añs ꝓbat̄. qꝛ oīe ens ē verū. cū ens ꝛ veꝝ ꝯuertant̄. Dcm̄ ꝙ duplex solet distingui veritas. s. rei et ꝓpōis. vitas rei sumit̄ dupl'r. vno mō in se ꝛ absolute. et talis veritas dr̄ ꝯformitatē rei p̄ducte ad p̄ducentem. sicut dicim⁹ ꝙ filius ab aliq̄ generat⁹ est ver⁹ filius qn̄ est ꝯformis patri generāti. Alio⁹ sumit̄ veritas ī rebꝫ ꝑ ꝯparatōem ad intellectū intelligētē. ꝛ sic dr̄ vera res inquātū est intelligibil' ꝛ manifestatiua sui in ītellectu potētē ip̄am intelligere ꝛ ꝯgnoscere. ꝛ hoc mō vitas ē passio entis. ꝛ sic ē trāscendēs. sicut dicim⁹ veꝝ bonū res ens aliq̄d vnū eē trāscēdentia. ꝛ de his vitatibꝫ nihil ad ꝓpositū. Sꝫ veritas ꝓpōis est ꝯformitas ītellect⁹ ꝯponētis vel diuidētis ad ip̄am rē. vel est adeq̄tio rei ītellecte ad intellectū. ꝛ falsitas est inadeq̄tio rei ītellecte ad ītellectū. ꝛ de istis est ad ꝓpositum.

Est aūt vna p̄ma orō enūciatiua affirmatō. deīn negatō. alie vo ꝯiunctōe vne. necē est aūt omnē oratōem enūciatiuā ex verbo

ee xl' casu v̄bi. Item hoīs ratōi si nō ē aut erit aut fuit. aut aliq̄d hmōi addat nondū est orō enūciatiua. quare aūt vnū quiddam ē ⁊ nō multa aīal gressibile bipes. neq3 eni͂ eo q̄ ppinque dicunt vnū erit. Est aūt alterius hoc tractare negocij

Istud est capitulū scd̄m tractat⁹ scd̄i. in quo ph̄s determinat de ptib⁹ subiectiuis enūciatōis. ⁊ diuidit in duas ptes. in pma ponit quasdā diuisiōes. in scd̄a manifestat eas ibi (Est āt vna) Circa pmū duo ponit. nā pmo facit h̄. scd̄o remouet dubiū ibi (necē est āt) Quātū igit ad pmū ph̄us sub breuiloq̄o duas poit diuisiones enūciatōis pma est. enunciationū alia est vna simplr. alia ꝯiūctōe vna. Scd̄a diuisio est subdiuisio enūciatōis. q̄ est vna simplr. q2 enūciatōis vnius simplicit q̄dā spēs ⁊ pma est affirmatio .i. enūcia⁹ affirmatiua alia est negatō .i. enūcia⁹ negatiua ❡Deīn ibi (Necē est āt) ph̄s remouet vnā dubitatōem. dictū est superi⁹ q̄ aliq̄ est enunciatō vna simplr. posset aliq̄s dicere q̄ illa (que est vna simplr) careret omni compōe. Dicit ph̄s q̄ optet oēm orōem enūciatiuā eē ꝯpositā ex v̄bo q̄d est p̄ntis tpis. vl' ex casu v̄bi. q̄d est p̄teriti vel futuri tpis. Et h̄ pbat ph̄s p locum a maiori dicens q̄ nō solū nomē sine v̄bo non facit orōnem enūciatiuā pfectā. sed nec etiā orō iperfecta. diffinitō eni͂ orō quedā est sicut aīmal rōnale. q̄d est diffinitio hoīs. ⁊ tamē si ad rōem .i. diffinitōem hoīs non addat. est. erit. aut fuit. vel aliquod aliud hmōi .i. aliq̄d aliud v̄bū seu casus v̄bi nōdū est orō enūciatiua. q2 ficat vnum eē vnius rei Q3 āt diffinitō hoīs (vt aīmal gressibile bipes. vel alicuius alterius) sit q̄d vnum ⁊ nō multa non h3 ex hoc q̄ ptes st3 sibiinuicē ppinq̄ fm situ sine aliqua iterpositōne ꝯiunctionis vel more. q2 nō interruptō locutōnis necāria est ad vnitatē diffinitōis. q2 si ptib⁹ diffinitionis interponeret ꝯiunctō. iā scd̄a nō determiaret pmam Sed tractare de cā istius vnitatis est alterius negocij ptinet eni͂ ad metaphicū. vn̄ in septimo ⁊ octauo metaphice habet rō huius. q2 sc3 dr̄ia aduenit gn̄i nō p accidēs. s3 p se tāq̄3 determiatiua ipius p modū quo materia determinat p formā. quia gen⁹ sumit a materia dr̄ia v̄o a forma. sicut ergo ex materia ⁊ forma verefit vnū ⁊ nō multa. ita ex genere ⁊ dr̄ia.

Notandū Primo q̄ fm doctorē scd̄m ph̄s h̄ non facit mētionem de noīe sicut de v̄bo ppter tres cās. Prima. q2 nulla orō enunciatiua repitur sine v̄bo vel casu verbi. sed quādoq̄3 reperit sine nomie. vt cum vtimur infinitiuis verboꝝ loco nominū. sicut patet dicendo. currere est moueri. Secūda causa (q̄ ē melior) est ista. q2 sicut supra dictū est. verbū est nota eoꝝ que de altero predicant. predicatum eni͂ est pncipalior pars enūciatōis. eo q̄ est ps formalis ⁊ ꝯpletiua ipius quare vocat apud grecos ppō cathegorica .i. p̄dicatia sed denoīatio fit a forma. que dat spēm rei. iō fecit mētōem de verbo. ⁊ non de noīe. q̄d est ps materialis enūciatōis. Tercia cā est adhuc melior. q2 non erat h̄ intentō Arestotelis ostendere q̄ nomen ⁊ verbū sufficiant ad enūciatōem ꝯplendā. hoc eni͂ sup manifestauit tā de noīe q̄3 de verbo. sed quia dixerat q̄ quedā enunciatō est vna simplr. ⁊ quedā ꝯiunctōe vna. ideo poss3 aliquis dicere q̄ illa que est vna simplr careret omī cōpositōe. S3 ph̄s hoc excludēs dr̄ q̄ optet in omī enunciatōe eē verbū q̄d importat ꝯpōe3. quā sine extremis non est intelligere. vt supra dictū est. nomē aūt nō importat ꝯpōem. iō non exigit p̄ns intentō vt de nomine faceret intentōem. sed solū de verbo

Notandū Scd̄o q̄ aliqui ex isto textu eliciūt tres enūciatōnis diuisiones. Prima ē. q̄dā est enūciatō vna ⁊ quedā plures. ⁊ istius diuisiōis ponit ph̄s tn̄ vnū mēbꝝ. p q̄d satis dat intelligere alteꝝ. Secūda diuisio est. vnaꝝ alia est affirmatiua. alia negatiua. ⁊ illius ambo mēbra ponunt in textu. Tercia diuisio est. enūciationū vnaꝝ aliq̄ est vna simplr. q̄ dr̄ cathegorica. alia est vna ꝯiunctōe. que dr̄ hypothetica Et illi⁹ diuisionis tn̄ poit vnū mēbꝝ .s. scd̄m in quo intelligit reliquū. ⁊ sic ppter breuitatē verboꝝ ⁊ difficultatē textus diuersimode legit littera

Querit Quō differēter sumunt ille diuisiones enūciatōis ❡Dicendu3 q̄ haꝝ diuisionū differētia ē tal' q2 pma (que est in vnā ⁊ plures. quā ph̄s postea mag' expsse tangit) sumit solū ex pte vocis. q2 est equoci in sua equocata. Scd̄a vero sumit penes totā substātiā id ē penes ea que substātialr enūciatōnem ꝯstituūt. sic st3 materia ⁊ forma: q2 ppō vna simplr (que dr̄ cathegorica) h3 subiectū ⁊ p̄dicatū p materia. ⁊ copulā verbalē p forma. S3 ppō vna ꝯiūctōe. q̄ a petro hyspano dicit hypothetica h3 p materia duas cathegoricas et ꝯiūctōem vnietem illas pro forma. S3 tercia diuisio enūciatōis in affirmatiuam ⁊ negatiuā sumit penes q̄litatem. id est penes modum compositōis ⁊ diuisiōis predicati cum subiecto

Ar Prima diuisio enūciatōis penes substantiam fm petꝝ hys. est in cathegoricā ⁊ hypotheticā3 g̃ incōuenieter h̄ pmo diuidit in vnā ⁊ plures ❡Dōm q̄ petrus hyspanus nō diuidit enūciationē in tota eius latitudine. sicut facit ph̄s. sed solum diuidit enūciatōem vnā. q2 enūciatō plures nō est enunciatō nisi equiuoce. ⁊ ergo Arestoteles non videt illō mēbrum ponere nisi inquātū p ipm tanq̄3 p oppositū manifestat. que enunciatō dr̄ vna. vt infra magis patebit et g̃ etiā fm Ar. illa videt hic eē pma diuisio

Ar Ista. canis est corpus. nec est vna nec plures. g̃ diuisio erit insufficiēs. nō pmū. q2 subiectū est ibi terminus equocus. nec scd̄m. q2 ibi p̄dicatur vnū de vno ❡Dōm q̄ ista enūcia⁹ est simplr plures. q2 in ea ponit nomē multa ficans. lic3 fm quid posset dici vna ❡Pro quo notādū q̄ ppō dr̄ vna tripliciter Primo voce tn̄. cuius subiectū vel p̄dicatū est terminꝰ multiplex .i. terminus vn⁹ fm voce3. plura tn̄ ficans et h̄ mō ista est vna. canis est corp⁹. Scd̄o ficatōne tn̄ sicut ista. hō est aīal rōnale mortale. ⁊ lic3 ibi sit pluralitas vocū. illa tn̄ non tollit vnitatem simplr dictā ipius enūciatōis. quia ex illis vocib⁹ resultat vnū simplr Tercio voce ⁊ ficatione simul. in qua sc3 vnum p̄dicat de vno. ⁊ que vnum significat

Ar Ista. hō albus currit. nec est vna nec plures. ergo ⁊c. nō pmū. q2 ibi p̄dicātur plura etiā realr distincta. neq̄3 scd̄m. q2 accn̄s ⁊ suu3 subiectum

faciūt vnū nūero ¶ Ad3 ꝙ ista enūciatio est vna vnitate subiecti ⁊ materialr̄. q2 subiectū ⁊ suum accñs faciūt vnū numero accñtalr̄. q2 ex definiatione ⁊ suo dex̄miabili fit vnū ¶ Et qn̄ dr̄. ergo etiā ista. hō albꝰ musicus currit' silr̄ erit vna. Ad3 ꝙ nō est sile de illa ⁊ p̄cedente. q2 albꝰ ⁊ music⁹ eo ꝙ st̄ duo accñtia īter se ordinē eentialē non habētia. ideo faciūt duo subiecta. ⁊ sic nō est ꝓpō vna sed plures.

Ar. Omis enūciatio ꝯponit̄ ex nomie ⁊ verbo. ergo nulla est simplex. Tenet ꝯña. q2 simplex et ꝯpositum opponunt̄ ¶ Ad3 ꝙ enūciatio nō dr̄ simplex qsi nullo modo sit ꝯposita. s3 q2 non ē ꝯposita ex alijs enūciatōibus. sicut in silr̄ q̄tuor elemēta dicūtur corpa simplicia. nō quasi nō ꝯponāt̄ ex mar̄ia ⁊ forma. sed q2 non st̄ ꝯposita ex alijs corpibus

Ar. Iste ꝓpōes. ego nolo. ego nescio. nec st̄ affirmatiue nec negatiue. ergo scd̄a diuisio nō est sufficiēs nō affirmatiue. q2 eq̄pollēt negatiuis. s3 de eq̄pollētibꝰ est idē iudiciū. nec negatiue. q̄a in eis copula non est negata. ¶ Ad3 ꝙ tales enūciatōes ⁊ ꝯsimiles pñt dupl'r resolui. vno mō postponēdo negationē in resolutione. vt ego nolo. i. sū non volēs. ⁊ sic st̄ affirmatiue. q2 copula manet affirmata. Alio modo p̄ponēdo negationē copule. ⁊ sic st̄ negatiue. vt nolo. i. non sū volens. nescio. i. non sum sciens. ¶ Et quādo dr̄. iste ꝓpōes. pmo modo equipollent negatiuis. ergo sunt negatiue. Tenet ꝯña. quia de equipollentibus idem est iudicium ¶ Ad3 ꝙ non equipollent negatiuis. licet eas inferant. nā sequit̄. ego sum nolēs. ergo ego nō volo. sicut in simili bene sequit̄. homo nō est iustus. ergo hō ē non iustus. sed ꝙ nō equipollēt patz. q2 non st̄ eiusdē predicati materialis. quia in vna p̄dicat̄ aliq̄d negatiuū. in alia ꝟo q̄d positiuum

Notandū

Q3 in textu enūcia° affirmatiua vocat̄ pma. q2 ipsa por est negatiua triplici rōe ꝑm tria q̄ supra posita st̄. vbi dictū est ꝙ vox est signū itellect⁹. ⁊ intellect⁹ est signū rei. Prima rō sumit̄ ex pte vocis. q2 in negatiua st̄ plures voces q̄3 in affirmatiua. q2 addit sup̄ affirmatiuā pticulā negatiuam et sic affirmatiua est simplicior. sed simpliciora st̄ poa. Scd̄a sumit̄ ex pte itellectus. q2 affirmatia ꝑcat cōpositōem itellect⁹. negatiua aūt ꝑcat diuisionē eius. s3 diuisio naturaliter posterior est ꝯpōe. nā nō est diuisio nisi ꝯpositor̄. sicut nō est corruptō nisi generator̄. Tercia rō sumit̄ ex parte rei. q2 affirmatiua enūciatio ꝑcat esse. negatiua vero significat nō esse. sed eē est añ nō eē sicut habitus est añ p̄uatōem.

Ar. Ista diuisio enūciatōis in affirmatiuā ⁊ negatiuā est diuisio gn̄s in spēs. vt infra patebit. s3 gen⁹ nō p̄dicat̄ de suis spēbꝰ ꝑm pus ⁊ posteri⁹ ergo affirmatō nō d3 dici pma orō enūciatiua. ¶ Ad3 ꝑm sanctū Thomā ꝙ vnū diuidētiū aliqd̄ cōe eē prius alio pt intelligi dupl'r. vno mō capiendo ipa ꝑm ꝓprias rōes ⁊ naturas. ⁊ sic nihil ꝓhibet vnā spēm eē porem alia. sicut manifeste patz in numeris. in quibꝰ binarius ꝑm rōem ꝓpriā por est ternario. Alio mō ꝯpādo ipa ad genus. qd̄ in ea diuidit̄. cui⁹ rōem ꝯmunez pticipāt. ⁊ talis poritas impedit vniuocatōem generis qre vt sic vnū diuidentium nō pt eē prius altero si sit diuisio generis. sed affirmatio prior est negatione primo modo ⁊ ꝑm propriam ratōnem

Est āt vna orō enūciatiua q̄ vnū de vno ꝑcat vel ꝯiūctōe vna. Plures āt que plura et nō vnū vl' incōiūcte. nomē ergo ⁊ ꝟbū dictō sit sola qm̄ nō est dicere sic aliq̄d ꝑcantē voce enūciare vl' aliquo iterrogāte vl' nō: s3 ipso ꝓferēte. Har̄ āt hec q̄dem simplex ē enūciatō. vt aliq̄d de aliq̄ vel aliq̄d ab aliq̄. hec āt ex his ꝯiūcta velut orō quedā est iā ꝯposita: Est āt simplex enūciatō vox ꝑcatiua de eo ꝙ est aliq̄d vel nō est. quēadmodū tpa diuisa st̄. Affirmatō vero est enūciatō alicui⁹ de aliq̄. Negatō ꝟo alicui⁹ ab aliquo

¶ Hic phus accedit ad manifestandum predictas diuisiones. ⁊ pmo declarat pmā. scd̄o scd̄am ibi (Est aūt simplex. Circa pmum duo facit. pmo manifestat ipm ꝯmune qd̄ diuidit̄. scd̄o maīfestat ptes diuisiōis ibi (Har̄ āt) Prima ps subdiuidit̄ in duas. nam pmo manifestat ipm diuisum. scd̄o remouet dubiū ibi (Nomē ergo) Dicēs pmo ꝙ enūciatio dr̄ vl' vna absolute. s. que vnū de vno ꝑcat. aut ꝑm quid. s. q̄ est ꝯiunctione vna. Et q2 oppositū ꝑ oppositū manifestat̄. ꝯñr ostēdit q̄ st̄ plures enūciatōes. ⁊ ponit duos mōs pluralitat̄. Prim⁹ ē. enūcia° plures ē que plura ꝑcat. ⁊ nō vnū. ⁊ h̄ opponit̄ pmo mō vnitatis. Scd̄s mod⁹ ē. qn̄ in enūciatōe plura ꝓferūt̄ absq3 ꝯiūctōe. ⁊ tal' opponit̄ scd̄o mō vnitatis Deīn cū dr̄ (Nomē ergo ⁊ ꝟbū) remouet dubiū ꝑ qd̄ excludit ab vnitate enūciatōnis nomē et verbū. dixit eīn ꝙ enūciatō vna est q̄ vnū ꝑcat. posset aliquis itelligere ꝙ sic ꝑcaret vnū sicut nomē vel ꝟbuz et iō ad hoc excludēdū subdit ꝙ nomē ⁊ ꝟbū sit dictio sola. i. ita dcō ꝙ nō enūciatio. Q3 āt nomē ⁊ ꝟbū sit sola dictio manifestat ꝑ hoc ꝙ non pt dici ꝙ ille enunciet q̄ aliq̄d ꝑcat voce sicut nomē ⁊ ꝟbū ꝑcāt. ⁊ ad h̄ manifestandū innuit duos mōs vtēdi enūciatōe. qñq3 eīn vtimur ipa qsi ad iterrogata rñdentes. puta si queratur. q̄s est in scholis. rñdem⁹ mgr̄. Qñq3 āt vtimur ea ꝓpria spōte nullo iterrogāte. sicut cū dicim⁹. sortes currit. s3 ille q̄ ꝑcat aliq̄d vnū noīe vel ꝟbo nō enūciat aliq̄ istor̄ modor̄. maīfestū est ergo ꝙ enūciatō nō sic vnū significat sicut nomē vl' ꝟbū ¶ Deīn ibi (Har̄ āt) manifestat pmissā diuisionē ꝑm rōem ptiū dicēs. ꝙ haruz enūciatōnū in q̄bꝰ dr̄ vnū. vel q2 ꝑcat vnū simpl'r. vel q2 est vna ꝯiunctōe. aliq̄ est simplex enunciatō. in q̄ aliq̄d de aliquo enūciat̄. i. ꝑ modū ꝯpōis. vel aliq̄d ab aliq̄ id est ꝑ modū diuisionis. Alia āt ex his ꝯiuncta. q̄. s. dr̄ ꝯiunctōe vna est velut orō iā ꝯposita. qsi dicat hoc mō enūciatōis vnitas diuidit̄ in duo pmissa. sicut aliq̄d vnū diuidit̄ in simplex ⁊ ꝯpositū. ¶ Deīn cuz dr̄ (Est aūt simplex) manifestat secundā diuisionē enūciatōis ꝑm ꝙ enunciatio diuiditur in affirmatōnem ⁊ negatōem. Nec autē diuisio pmo conuenit enunciatōni simplici. ex ꝯsequēti aūt ꝯuenit ꝯposite. Et iō ad insinuādū rōem p̄dicte diuisionis dr̄ ꝙ simplex enūtia

atio ē vox ſ̄catiua de eo qđ est aliq̄d esse qđ ptinet ad affirmatõez. vel de eo qđ nõ est aliq̄d esse qđ ptinet ad negatõez. ⁊ ne intelligaꝛ solū ſ̄ʒ pn̄s tps (subdit queād modū tpa sṫ diuisa). i. silr hoc locū hʒ in alijs tpibus sicut in pn̄ti ¶ Tūc finalr p̄hs diffinit mēbra isti⁹ diuisionis dicēs. ꝙ affirma° est enūcia° alicui⁹ de aliq̄. nega° vero est enūcia° alicuius ab aliquo

Qr Qualꝛ est diuisio enūciatõis in vnā simplr ⁊ ꝯiūctõne siue ſm q̄d vnā ¶ Rñdm ſm doctorez sctm. ꝙ ē diuisio analogi i sua analogata. q2 ſuitur penes subñaʒ enūciatõis q̄ diuidiꝛ ſm pus ⁊ posteri⁹ in simplex ⁊ ꝯpositū. i. enūciatio vna simplex ē q̄ vnū de vno enūciat qđ fit duplr. Vno° p mo⁹ ꝯpõnis vt hõ est alꝛ. Alio° p mo⁹ diuisiõis. vt hõ nõ ē asinus. Sʒ enūcia° vna ſm q̄d vel ꝯiūctõe ē illa q̄ est cõposita ex plibus enūciatõnibꝰ. vel in q̄ aliq̄d enūciaꝛ de aliq̄ mediāte ꝯiūctõe vt i hypothetic̄. Et p̄hs declꝛat istos duos mõs enūciatõis vni⁹ p duos mõs plitatis Prim⁹ mod⁹ plitatis ē. q̄ enūciatõnes dicunꝛ plēs q̄ plā ſ̄cāt ⁊ nõ vnū. vt hõ ōis ē corp⁹. Scđs mod⁹ plitatis ē. qñ nõ solū enūciatões plā ſ̄cāt. sʒ etiā illa plā nullaten⁹ ꝯiūgunꝛ. vt si dicā hõ albus gm̄atic⁹ logic⁹ currit. ⁊ hoc fit duplr. ſm ꝙ illa plā pñt poni a pte subiecti vel a pte p̄di. pm⁹ mod° plitatꝭ oppoitur pmo° vnitatꝭ. ⁊ scđs scđo. vt circa textuʒ ōnsum est.

Ar Scđs mod⁹ vnitatꝭ nõ oppoitur pmo° plitatis. g̃ videꝛ ista distictio eē incōueniēs. Añs p3 q2 enūcia° (q̄ ē vna ꝯiūctõe) ē etiā plēs penes pmū modū inq̄tuʒ ſ̄cat plā ⁊ nõ vnū. ¶ Rñdm ſm sctm Tho. ꝙ Aresto. iđo distiguit illos mõs q2 qñq3 ē enūciatio plēs q2 plā ſ̄cat ⁊ nõ vnū q̄ tñ nõ est ꝯiūctõe vna puta si ponaꝛ ibi no⁹ mlꝛa ſ̄cās. ⁊ sic scđs modus vnitatis vlr nõ coincidit cuʒ pmo modo plalitatꝭ. quare p̄hus eos distinguit.

Ar In pmo° enūciatõis plēs ē nuga°. igiꝛ. P3 q2 secūda pticla idē ſ̄cat cū pma. ⁊ sic videꝛ ibi eē supfluitas ¶ Rñdʒ ſm doctorē sctm. ꝙ scđa pticula addiꝛ ppter definitõez q̄ mlꝛa ſ̄cat q̄ sunt vnū. ⁊ ideo qñ definitio p̄dr de definito illa est vna simplr. q2 illa pluralitas noīm non impedit vnitatē.

Qr Qualꝛ est diuisio enūciatõis i affirmatõem ⁊ negatõez ¶ Rñdm ꝙ ē diuisio gn̄ in spēs. q2 eē ⁊ nõ eē sṫ drñe specifice enūciatõis. sʒ ille ꝯstituūt affirmatõez ⁊ negatõez sicut spēs. igiꝛ. Est tñ ꝯsiderādu3 ſm doctorē sctm. ꝙ Aresto. h artifitiosissiē pcedit. diuidit eñ gen⁹ nõ in spēs sʒ in drās specificas. nõ eñ dr ꝙ enūcia° est affirma° vlꝛ nega°. sed ſ̄catia de eo qđ est eē qđ est drā specifica affirmatõis. vel de eo qđ nõ est in q̄ tāgiꝛ drā specifica negatõnis. ⁊ iđo ex drñtijs adiūctꝭ gn̄i ꝯstituit definitões spēi cū subdit ꝙ Affirma° ē enūciatio alicui⁹ de aliq̄. p qđ ſ̄caꝛ esse: ⁊ Nega° ē enūcia° alicui⁹ ab aliq̄ qđ ſ̄cat nõ eē. ⁊ hoc dr p̄e. h. sic. ppõ affirmatia ē illa. in q̄ p̄dm affirmaꝛ de suo subiecto. vt homo currit. Sed negatia est illa. in q̄ p̄dm negaꝛ de suo subiecto. vt homo non currit

Ar Pis drā ꝯstitutia spēi dēt eē positia. sʒ nõ esse est aliq̄d negatm. g̃ nõ pt eē drā diuisua ppõis. ⁊ ꝯstitutia spēi. Maior pbaꝛ. q2 drña ſm Por. ꝯducit ad eē rei. q̄re opʒ ꝙ aliquā rē ſ̄cet ¶ Rñdʒ quāuis nõ esse nõ poit rē aliquā poit tñ spēalē mo⁹ inherētie. ⁊ ideo sufficit diuidere ppõez. ⁊ ꝯstituere certā spēz. Vel dđʒ. ꝙ lʒ nõ esse p se suptū nõ possʒ esse drā specifica neq3 spēz ꝯstituere. tñ bñ ꝯiūctū alicui positio p̄du te cui⁹ illi no⁹ impoitur. ⁊ sic non esse additum ꝯpõni gn̄ali enūciationis ꝯstituit certā speciem ipius

Ar Nulla orõ (i q̄ destruiꝛ forā enūciatõis) ē enūciatio. sʒ in orõe negatia destruiꝛ forā enūciationis. g̃ nõ ē enūcia°. Maior pbaꝛ. q2 i ea p̄dm negaꝛ de subiecto ¶ Rñdʒ ꝙ in ꝯpõne ē duplex vnio. scʒ gn̄alꝛ qñ scʒ p̄dm ē ꝯpositū cū subiecto. quis sibi non dicaꝛ ineē. ⁊ talis ꝯpositio manet i enūciatõe negatiua Alia est vnio specialꝛ qñ scʒ p̄dm non solū est ꝯpositū cuʒ subiecto sʒ etiā sibi inest aut denotaꝛ inesse. ⁊ talꝛ destruiꝛ in enūciatione negatia. ⁊ solū est in affirmatia

Ar Ista enūcia° qđlibet est vel non est non videꝛ esse affirmatia vel negatia. g̃ diuisio est insufficiens. Añs pbaꝛ. q2 vnū mēbꝝ affirmaꝛ ⁊ aliđ negaꝛ ¶ Rñdm lʒ in ista qđlibet ē vel non ē ponaꝛ negatio. q2 tñ non pponiꝛ coplꝛe pncipali si sit cathegorica ꝰ disiūcto p̄do. neq3 ꝯiūctioni si sit hypothetica disiūctiua. q̄re dr esse affirmatia simplr. Sed ista non hõ currit ē affirmatia si non capiaꝛ infinitāter put ē ps subiecti. si p̄o capiaꝛ negāter tūc ē negatia vt p3 p ei⁹ eq̄pollentem. Ista āt null⁹ homo non currit etꝭ est affirmatiua. q2 due negationes faciūt vnā affirmationem. Itꝭ illa. sortes quē nõ video currit ē affirmatia. ⁊ licet pncipale p̄dm negeꝛ ſm vocē. nõ tñ ſm verꝝ ordinē ꝯstruēdi. Sed ista. sortē currere ē impossibile ē simplr negatiua quia ē vna modalis. sed modus eius hʒ vim negandi. vt postea diceꝛ in scđo huius

Quoniā aūt est enūciare ⁊ qđ est eē: ⁊ qđ est nõ eē. ⁊ qđ nõ est eē. ⁊ qđ nõ ē nõ esse: ⁊ circa ea q̄ sṫ extra pn̄s tps. silr oē ꝯtigit qđ q̄s affirmauerit negare. ⁊ qđ negauerit affirmare. Quare maīfestū est ꝙ ōni affirmatõni ē negatio opposita ⁊ ōni negationi affirmatio. Et ē ꝯtradcõ affirmatio et negatio opposite. dico āt opponi eiusdē de eodem. nõ āt equoce et q̄cūq3 cetera taliū determīauimus contra argumētorū sophisticas importunitates.

¶ Iste ē tractatus tcius ⁊ vltim⁹ istius libri. in q̄ p̄hs. determiat de q̄dā passione intrinseca enūciatõis q̄ est oppositio. Et hʒ iste tractat⁹ q̄tuor capla in quo determinat de oppõe ſm se. In scđo agit de legibꝰ ppõnū oppositaꝝ. ibi (ꝯrie p̄o) In tcia determiat de vnitate ⁊ plitate ppõnū oppositaꝝ. ibi (maifestū ē aūt) In q̄rto ptractat q̄ndā dubitatõez. ibi (in his q̄ q̄ sṫ) Primū ca⁹ diuidiꝛ in duas ptes pncipales. i pma determiat de oppõe affirmatõis ⁊ negatõis absolute In scđa diuidit oppõez in spēs ōns quō hmõi oppõ diuersificaꝛ ex pte subiecti. ibi (Primū āt sṫ) ptia i duo. nā p° ōnt ꝙ oi affirmatõni ē nega° opposita ⁊ ecōuerso. qđ ōnt p q̄tuor mõs siue drās enūciādi. Scđo definit oppõez affirmatõis ⁊ negatõis. (ibi (Et ē ꝯdcõ) Dicit g̃ p°. ꝙ q̄tuor mõis ꝯtigit enūciare. pmo ꝯtigit enūciare ita eē sicꝭ ē. sicꝭ ē in re qđ ptinet ad affirmatõez verā. Scđo ꝯtigit enūciare aliq̄d nõ esse qđ nõ est. qđ ptinet ad negatõez verā. vt cuʒ dicitur. Ethiops nõ est albus. Tertio ꝯtingit enūciare

ciare aliqd esse qd in re nō est. qd ptinet ad affirmatōez falsam. vt cū dr̄ coruus ē albus. Quarto ɔtingit enū ciare aliqd nō esse qd in re est. qd ptinet ad negatōem falsaȝ. vt cū dr̄ nix nō est alba. Et sicut qttuor dn̄e eņūciationū inueniunt in qbus ponitur vbū pn̄tis tpis ita etiā inueniunt in enūciatōibus in qbus ponūtur vba p̄teriti vel futuri tpis. qre subdit text⁹ q sil'r ɔtingit .s. variare diuersiōde enūciatōnē circa ea q sūt extra pn̄s tps .i. circa pterita vel futura q sūt quodāmō extrīseca respcū pn̄tis qȝ pn̄s ē mediū int pteritū ⁊ futurū. Et qr ita est ɔtingit oē qd qs affirmauerit negare. ⁊ oē qd qs negauerit affirmare fm aliqd triū tpm. pn̄s ē q qlibet affirma⁹ hēat negatōez sibi oppositā ⁊ ecouerso. Deīn ibi (⁊ est ɔdictio) infert diffinitōez oppōis i cōi sub noīe tn̄ ɔdcōnis q est eius spēs potissīa. Dicēs q ɔdictio ē affirma⁹ ⁊ nega⁹ opposite. Et phus specificās illā definitōez dicit q affirma⁹ opponit illi negatōni q est eiudē pti de eodē subiecto nō equoce accepto. qȝ nō sufficit q subēm ⁊ pdm̄ sint idē fm vocē. sȝ opȝ q sint idē fm rem fcatā. Reqrit etiā ad ɔdcōez alia q defimiauim⁹ .i. defīmare ɔsueuim⁹ ɔtra sophisticas ioptuitates .i. ɔtra inoptuās ⁊ litigiosas oppōes sophistarū de qbus plenius facit mentōem in pmo elenchorū circa definitōem elenchi.

Sufficientia

Utrum qttuor mōi enūciādi sint sufficiēter assignati. Dōm q sic. qȝ oīs enūcia⁹ subordinat in intellcū in scda eius opatōne. vel subordinat intellectui ɔponēti q enūciat esse aut diuidēti q enūciat nō esse. Si pmū hoc ē dupl'r. qȝ vel enūciat esse vē scȝ fm ɔgruētiā rei ⁊ sic est pm⁹ mod⁹. aut false ⁊ sic ē terci⁹ mod⁹. Si scdm. hoc ē dupl'r. qȝ vel enūciat nō esse vē. ⁊ sic ē scds mod⁹. aut false ⁊ sic ē qrt⁹ mod⁹. Ex quo ptȝ q isti qttuor mōi enūciādi sumūtur ex pmixtōe duarū diuisionū. qȝ pma accipit ex pa forma. vel mō enūciādi fm q dcm est q enūcia⁹ vel ē affirmatia p quā scȝ enūciat aliqd eē. vel negatia p quā fcatur aliqd nō esse. Scda diuisio enūciatōis q est in enūciatōez verā ⁊ falsaȝ accipit p ɔpatōez ad rē ex q depēdet vitas vel falsitas intellect⁹ ⁊ enūciatōis qȝ qn enunciat aliqd esse vel non esse fm ɔgruentiā rei. est orō vera. alioqn est oratio falsa.

Cū dr̄ coru⁹ est alb⁹. ibi enūciat eē qd est. ⁊ tn̄ nō ē de pmo⁹. q ⁊c. Mīa ps añs pbat. qȝ enūciat coru⁹ eē alb⁹ q existit i rerū natura. Dōȝ fm doctorē scīn. q h qd dixit phs de eē vel nō eē nō est referēdū ad solā exn̄tiā vel nō exn̄tiā subiecti. sed ad h q res fcata p ptū insit vl nō insit rei fcate p subēm. Et ergo cū dr̄. coruus ē albus fcat q nō ē eē qu is ipe coruus sit res exn̄s. ⁊ ergo est in fcio modo.

Querit Quid sit oppō. Dōȝ q ē affirmatio ⁊ nega⁹ opposite. Et dȝ h totū affirma⁹ ⁊ nega⁹ opposite capi vt ē vnū ptūȝ coplatū ⁊ nō vt est ppō hypotetica copulatia qre nō valȝ descēsus oppō ē affirma⁹ ⁊ nega⁹ opposite q oppō est affirma⁹ ⁊ oppō ē nega⁹. Sicut nō valet descensus qnqȝ sūt duo ⁊ tria. q qnqȝ sūt duo ⁊ qnqȝ sūt tria. Est tn̄ ɔsiderādū q ista defi⁹ ē insufficiēs sȝ debēt suppleri ptic'le reqsite ad verā ɔdcōez Nā pmo reqrit q affirma⁹ ⁊ nega⁹ sint eiusdē pti. si em dicat plato currit ⁊ plato nō disputat nō est ɔdcō. Scdo reqrit q sint de eodē subiecto. qre si dicat sor. currit. plato nō currit nō est ɔdcō. Tertio reqrit q ydēptitas subiecti ⁊ pti nō sit solū fm no". sȝ sit sil' fm rē ⁊ no". Nā si dicatur. cā is currit. cā is nō currit nō est ɔdcō. Quarto q nō referant ad diuersa. Et hec qdeȝ diuersitas pt fm qttuor ɔsiderari. Pmo⁹ fm diuersas ptes subiecti. qre nō est ɔdcō si dicat. ethiops ē alb⁹ dentē. ⁊ nō ē alb⁹ pedē. Scdo si sit diuersus mod⁹ pti nō est ɔdcō. vt si dicat. sortes currit tarde ⁊ nō currit velocit. vel si dicat. ouū est al'in poña. ⁊ nō est al'in actu. Tertio. si sit diuersitas ex pte mēsure puta loci vel tpis. ⁊ ergo nō est ɔdictio si dicat. pluit i gallia. ⁊ nō pluit i ytalia. aut pluit heri. ⁊ hodie nō pluit. Quarto. si sit diuersitas ⁊ hitudine ad aliqd extrīsecū. puta si dicat mltos hoīes esse quo ad domū. nō āt quo ad forū. Et hec oīa designāt cū subdit (⁊ qcūqȝ cetera talia defimiauim⁹) qȝ phus in libro elencorū de istis plenius mentoem facit.

Illa ē defi⁹ ɔdcōnis vt dr̄ phs in textu. q non est oppōis. Dōm q phus h definit gen⁹ sub noīe sue potissīe spēi q est ɔdictio. qȝ fonale oppōnis ē repugnātia sȝ maxia repugnātia est in ɔdictorijs. Et qn̄ replicat. si hic diffiniret oppō tūc idē diffiniret p scipm. qȝ in definitōe poitur postea (opposite) qd est ɔcretū ab oppōe. Dōm q nō est incōueniēs abstractū definiri p ɔcretūȝ. sicut in pdicamentis qlitas definit per quale qd est eius ɔcretum.

Oppō nō est affirma⁹. q nō est affirma⁹ ⁊ negatio opposite. Añs est notū qȝ oppō non ē passio affirmatōis .i. enūciatōis affirmatie. Ienȝ pn̄a a pte coplatie falsa ad totā falsaȝ. Dōȝ q illa nō est copularia. sed ē de coplato pto. Nec est necē in definitōibus descptiuis q libȝ ptculā diffinientē seorsūȝ captā vificari de definito. Et qn̄ dr̄. affirma⁹ est ppō affirmatia. ⁊ nega⁹ est ppō negatia. sȝ oppō non ē enūciatio q defi⁹ nō valet. Mior pbat. qȝ ē passio intrīseca enūciatōis. Dōm q oppō est enūcia⁹ ptione inordinata ⁊ materiali. qȝ enūcia⁹ est subēm oppōnis ⁊ materia in q sicut in sili si diceret. risibile est homo.

Qm̄ āt sūt hec qdē reruȝ vl'ia. illa vo singlaria. dico āt vl'e qd de pluribȝ natū ē pri. singulare vo qd nō. vt hō qdē vl'e. plato vo eorū que sūt singl'aria. Necē est enūciare qm̄ i est aliqd aut nō. aliqtiēs qdē alicui eorū q sunt vl'ia. aliqtiēs vo eorū q sūt singl'aria

In hac scda pte phs intendit diuidere oppōeȝ in suas spēs vt cognoscat que sit vā ɔdictio. Et circa h duo facit. pmo pmittit qndā diuisionē enūcitionū necātiā ad pdcām diuisionē oppōnis assignādā. Scdo maifestat ppositū. ibi (si ergo vl'r) Primū itez i duo. qȝ p⁹ diuidit subēm enūciatōis. Scdo infert diuisionē enūciatōnis. ex q diuisione vlteri⁹ ɔcludit nūez spēȝ oppōnis. ibi (necē est āt enūciare) Et subēm enūciatōis ē no" vel aliqd sumptū loco noīs. no" āut est vox fcatia ad placitū simplicē intellect⁹ q est sil'itudo rei. ⁊ ideo subēm enūciatōnis distigūt p diuisionē reȝ. Maifestat āt mēbra diuisionis dupl'r Pmo qdem p definitōneȝ. qȝ vl'e est qd aptū natuȝ ē de pluribȝ pri. Singulare vo qd nō est aptū natū pri de plibus. Scdo maifestat p exēplū cū subdit. q hō est vl'e. plato āt singlare. Deinde ibi (necē est āt) ɔcludit diuisionē enūciatiōnis dicens. ex quo sic est q si aliqd enunciat de aliq

re. rez aūt quedā sūt vlia quedā singularia. igit necesse est q quādoq enūcietur aliqd inesse alicui vniuersaliū. quādoq vero alicui singulariū

Querit Vtrz phus ex diuisione rez conueniēter inuat diuisionē enūciationis penes eius qūtitatē. Dicendū q sic. qz qntitas vt hic sumitur ē quedā propetas attributa subiecto enūciatōis q mēsurat acceptio eius pro vnico vel pluribz suppositis. sed subiēm ē nomē vel aliqd positū loco nois sīcās simplicē ɔceptū rei. sic ergo res diuidit in vlem z singularē ita silr subiēm enūciatōnis. z ita enūciatio ex pte subiecti diuidit in vlem z singularē. Et istud pmū mēbz subdiuidit. qz vel illud subiēm vle sumitur vlr aut non vlr. si pmū sic ē vlis simplicit. Si scōm hoc ē dupliciter. qz vel accipit cū signo pticulari z sic ē pticularis. aut sine signo z sic ē indefinita. vt magis expsse tangit Pe. hys. Vnā enūciatio vlis est in q aliqd enūciat de aliquo vlr. vt ois hō currit. Sed singularis est in q aliqd enūciat de aliquo qd est singulare. vt sortes currit. Definitōes aliaz spez cū argumētis necarijs satis plane patēt in sūmulis Petri hys.

Notandū Scdz scm Thomā q hec est tcia diuisio enūciatōis quā phs ponit. Pria nāq fuit. enūciationū quedā est vna simplr. quedā vero ɔiūctione vna. que qdez ē diuisio analogi in ea de qbz pdicatur fm prius z posterius. Alia vero diuisio fuit in affirmatōez z negatōez. que qdez ē diuisio gnis in spēs. q sumitur fm drām pdicati ad qd fertur negatio. pdicatū aūt est ps formalis enūciatōis. z ideo hmōi diuisio dr ptinere ad qlitatē enūciatōnis. qlitatē inquā ēntialē fm q drīa sīcat quale qd. Tercia aūt diuisio sumitur fm drām subiecti qd pdicatur de pluribz vel de vno solo. z ideo dr ptinere ad qntitatē enūciatōnis. qz sicut qntitas in realibz ɔsequitur materiā. ita qntitas hic ɔsiderata ɔsequitur subiectū propōis qd sehz vt materia ipius enūciatōis

Ar Res nō est subiēm enūciatōis. sed nomē. ergo īcōueniēter pmittit in textu diuisionē rerū. Dōm sicut dcm est q subiēm enūciatōis est nomē sīcatiū ɔceptus mētis. i. rei ɔcepte in mēte q res ɔcepta vlterius sīcat rē ad extra vt supius fuit tactū. z ergo Arestoteles iuxta distinctōem rez sīcatiaz p nomē ponit distīctōem subiectoz. Et ideo sic duplex ē res scz vlis que scz vlr ab intellcū ɔsiderat. Et singularis que scz solū singularit ab intellcū apphendit. Ita silr duplex ē nomē. scz vle qd est signū rei vlis. z singulare qd est signū rei singularis. Et quo pz q nō absolute ponit h distīctionē rez. sed solū put stāt sub sīcatōe nois

Ar Nulla res ē vlis. g male ponitur h diuisio rez p vle z singulare. Ans pz. qz phs in septimo metaph. pbat q vle nō est aliqd extra ī rebus exns. Et silr in pntis dr. q scdē subne nō sūt nisi ī pmis que sūt singulares. sed qd est ī singulari ē singulare. Dōm fm doctorē scm. q h diuidit res fm q sīcant p noīa q subijciūtur in enūciatōnibus. sed dcm ē supius q noīa nō sīcāt res nisi mediāte intellcū. z ideo opz q diuisio ista rez accipiat fm q cadūt ī intellcū z sic capiēdo res aliq sūt vles z aliq singulares lz oēs res fm q sūt extra intellcm sint singulares vel ad minus singlaritate. vt pbat p. h. ɔtra platonē in septio meta. Et hoc pz manifeste ex textu. qz nō definit vle z singlare fm aliqd qd ptinet ad rē puta q diceret vniuersale ē extra aiam. qd ptinet ad opiōez platonis. sed p actū aīe intellectiue quia est pdicari de multis z de vno solo. Et si qrat ex quo oia q sūt extra intellcm. aut sūt singularia. aut sūt ɔiūcta singularibz quō p intellcm aliq ɔcipiūtur vt vniuersalia. alia vero vt singularia. Dōm fm doctorē scm. q h fit isto mō. qz ea q sūt ɔiūcta ī rebz intellcūs pt distīguere qn vnū eoz nō cadit in rōne alterius. sed in qlibz re singulari ē ɔsiderare aliqd qd sit illi ppuz inqntum ē hec res. z vocat res singularis. sic sorti z platoni ppuz ē q sint ex hac matia z ex hac foza. z aliqd ē ɔsiderare in ea in quo ɔueit cū qbusdā alijs rebz sic q sor. ē aial. aut hō aut rōnale aut risibile aut albus. z res sic ɔcepta vocatur vniuersalis. Et pporcionabilit qn res denoiat ab eo qd ɔueit illi soli rei inqntū ē hec res h nomē dr singulare qn aūt denoiat res ab eo qd est cōe sibi z multis alijs nomē huius dr sīcare vniuersale. qz scz sīcat naturā siue dispōem aliqnā que est cōis multis

Querit Quid sit vniuersale z qd singulare. Dōm q vniuersale ē. qd aptū natuz ē pdicari de pluribz. Sz singulare ē. qd aptuz natū est pdicari de vno solo. vt sor. Et est rō hauz definitionū. qz intellectus apphēdit rē fm suā ppam ēntiā seu definitōez. z g in tcio de aīa obiectū ppriū intellectus dr (qd est). qn igit prope rōni alicuius forme intellcē nō repugnat ēē in pluribz tūc nomē illā rē sīcās ē aptū natuz pdicari de pluribz. sed qn sibi repugnat tūc nomē sīcās illā rē solū pdicatur de vno solo. Et q pz q hoc nomē sol ē aptū natuz pdicari de pluribz. qz nō repugnat rōni solari ēē in pluribz fm ɔditōem foze ipius. lz impediat ex pte materie. qz non ē alia materia susceptiua talis foze

Ar Hoc nomē sortes vel plato ē natū pdicari de pluribus. g ē vniuersale. Ans pbat. qz nihil phibz multos ēē q uocent hoc noie. Dōz fm doctorē scm. q rnsio ē facilis si attēdant vba Aresto. ipe em nō diuisit noia ī vniuersale z pticulare sz res. Et ideo intelligēdū ē q vniuersale nō solū dr qn nomē pt de pluribz pdicari. sz qn id qd sīcat p nomē ē natū in pluribz īueniri. h aūt nō ɔtingit in pdcis noibus. Nā hoc nomē sor. vel plato sīcat naturā hūanā fm q ē in hac matia. si vero hoc nomē iponat alteri hoi sīcabit aliud. z ppter h nō esset vniuersale sed equocū. Et hoc ē qd solz dici q nomē ppuz pdicatur de pluribz equoce. sed nō vniuoce. Pro q vlterius notādū q nomē nō pdicari de pluribz ɔtigit ex duobz. Prio qn sīcat formā fm q est termiata ad hāc materiā. sic hoc nomē sor. Alio fm q nomē sīcat formā q nō est nata ī materiā recipi. qre opz q remaneat vna z singularis. sic albedo si eēt foza nō exns ī materia eēt vna sola z sic eēt singularis. qre dr phs septio meta. q si eēnt spēs rez sepate sicut posuit plato essent indiuidua

Querit Circa diuisionē enūciationis in vniuersalē z singularē qtuplicia pta pnt enūciari de vniuersali et qtuplicia de singulari. Dōm fm doctorē scm. q aliqd enūciat de vniuersali qtuor mōis. Nā vniuersale pōt ɔsiderari dupliciter vno vt qsi sepatū a singularibz siue p se subsistēs vt plato posuit. siue fm sniaz aresto. fm ēē qd hz in intellcū. Et sic pōt ei aliqd attribui dupliciter. Prio attribuit ei aliqd qd ptinet ad solā opatōnē intellcūs. vt si dicat. hō ē pdicabile de multis siue vniuersale siue spēs. qz has intētōes format intellcūs attribuēs eas nature intellecte fm q compat eam ad res que sūt extra intellectum. Secundo attribuitur ei aliquid quod pertinet ad esse quod habet natura appre-

hensa in rebus que sunt extra aĩam. puta si dicaṫ. hõ est dignissima creaturaꝝ. hoc eñ ꝯuenit nature hũane cuꝫ ſm ꝙ est in singlaribꝰ. nã quilibꝫ hõ singlaris dignior ẽ oĩbus creaturis irrõnabiliꝰ. sed tamẽ oẽs homies nõ sunt vnus hõ extra aĩam. sed solũ in acceptõne intellcũs. Alio mõ ꝯsideratur natura ꝓut est in singlaribꝰ ⁊ hoc dupliꝛ. qñq3 qdem rõne ipius nature vlis puta cuꝫ attribuit ei aliqd qd ad eẽntiam eius ptinet. vel qd consequitur ꝑncipia eẽntialia. vt cum dr hõ est aĩal. vel hõ ẽ risibilis. Qñq3 vero attribuiṫ ei aliqd rõne singlaris in quo inueneṫ. puta cũ attribuiṫ ei aliqd qd ptinet ad actõem indiuidui. vt cum dr hõ ambulat. ¶ Singlari ꝗ̃o attribuiṫ aliqd tripliꝛ. Uno mõ ſm ꝙ cadit in apprehensiõe. vt cuꝫ dr. sortes ẽ singlare. vel ꝑdicabilis de vno solo. qñq3 aũt rõne nature cõis vt cum dr sortes ẽ aĩal. tcio rõne suppiꝰ. vt cũ dr sortes ãbulat.

Notandũ ¶ Q intentõa ẽ talis dñã. nã quedã sunt eẽntialia. ⁊ illa pmo ꝯueniũt vli ⁊ ex ꝯñti solũ singlari. Alia sunt suppositalia ⁊ illa ecõtra ꝯueniũt pmo singlari. ⁊ ex ꝯñti vli rõne singulariũ. Tertõ aliq sunt ꝑta intẽtionalia. ⁊ illa accidũt tã vli q3 singlari. vli vt hic hõ est spẽs. singlari vt h sor. ẽ indiuiduũ

¶ Si ergo vlr enũciet in vli qm est aut nõ est erũt ꝯtrarie enũciatõnes. dico aũt in vli enũciatõem vlẽm. vt oĩs hõ albus est. nullus hõ albus ẽ. Qñ ãt in vlibꝫ nõ vlr nõ sunt ꝯtrarie: q aũt ſcanṫ est eẽ ꝯtraria. dico autẽ nõ vlr enũciare i his q sunt vlia vt ẽ albus hõ. nõ est albus hõ. cũ eñ vle sit hõ. nõ vlr vtitur enũciatõe. Oĩs nãq3 nõ vle ẽ sed qm vlr ꝯsignificat. in eo ꝗ̃o ꝙ vle ꝑdicaṫ id qd est vle vlr ꝑdicari nõ est verũ. nulla eñ affirmatio erit in q de vli ꝑdicato vlr ꝑdiceṫ. vt oĩs hõ est oẽ aĩal. Opponi ãt affirmatõeꝫ negatõi dico ꝯtradictorie que vlr ſcat ⁊ q nõ vlr. vt oĩs hõ albus est: nõ oĩs hõ albus est et quidã hõ albus est: nullꝰ hõ albus est

¶ Hic phs oñt qño enũciatões diuersiõde opponũṫ. ſm diuersitatẽ subiecti enũciatõis. Et diuidiṫ in tres ptes ſm ꝙ declarat tres spẽs oppõnis. scda ibi. quando aũt. tercia ibi opponi aũt. Dicit ergo pmo: si aliqs enũciet de subiecto vli vlr. i. ſm ꝯtinentiã sue vlitatis quoniã est. i. affirmatiu. eaut nõ. i. negatiue tũc erũt contrarie enũciatões. Et phus expones dcm suũ dicit. ꝙ vniuersalis enũciatio fieri habꝫ in vli subiecto. vt si dicatur. oĩs homo ẽ albus. nullus hõ est albus ¶ Tũc ibi (quãdo aũt) hic phus oñdit secũdo qlis sit oppositio affirmatia ⁊ negatiua in indiffinitis. vel oñdit que sit oppõ ꝯtrarietatis. Et diuidiṫ in tria. nam pmo ꝓponit qd intendit. Scdo manifestat id ꝑ exeplum. ibi (dico aũt) Tertio remouet qddã dubiũ. ibi (in eo vero) Dicẽs pmo. ꝙ quãdo de vlibus subiectis affirmatur aliqd vel negatur (non tñ vliter) nõ sunt ꝯtrarie enũciationes licꝫ illa que ſcanṫ ꝯueniat esse ꝯtraria. Qd exponens Alexãder dicit. ꝙ in indiffinitis enũciationibus determiatur veꝝ ꝑdicatũ attribuaṫ subiecto vliter ꝙ sic faceret ꝯtrarietatẽ enũciatõnũ aut pticulariṫ ꝙ tũc nõ faceret ꝯtrarietatẽ enũciationũ. ⁊ ideo hmõi enũciatõnes indiffinite dicũtur ſm modũ quo ꝓferuntur licet qñq3 rõne ſcati ꝯtingat eas habere ꝯrietatem puta cuꝫ attribuaṫ ei aliqd vlr rõne vlis. q3uis non apponatur signũ vle. vt cum dr homo ẽ aĩal. homo nõ est aĩal. qꝛ hee enũciatões eandẽ habẽt vim rõne ſcati. ac si diceret oĩs homo ẽ aĩal. nullus homo ẽ aĩal. Et q3uis sint alie expõnes tamẽ hanc dr scũs Thomas magis esse sequendã ¶ Tũc manifestat id qd dixit ꝑ exempla. dicens non vlẽm enũciatõem fieri in vlibus subiectis. cum dr non est albus hõ. est albus hõ qꝛ homo (q subiicit) est vle. sed tñ ꝑtum de eo non vlr ꝑtur. qa non apponiṫ hec dcõ oĩs que non ſcat vle sed qm vliter ꝯſcat. i. ſcat moduꝫ vlitatis ꝓut scꝫ ꝑtum dr vliter de subiecto. ⁊ ideo addita subiecto vli semꝑ ſcat ꝙ aliqd de eo dicaṫ vniuersaliṫ. ¶ Deinde ibi (in eo vero) hic remouet qddã dubiũ. qꝛ eñ posuerat qndã diuersitatẽ in oppõne enũciatõnũ ex hoc ꝙ vle sumiṫ ex pte subiecti vlr vel nõ vlr. posset aliqs credere ꝙ silis diuersitas nasceret ex pte ꝑti ex hoc scꝫ ꝙ vlr ꝑti posset vel nõ vlr ⁊ ideo ad excludẽdũ dubitionẽ dr. ꝙ in eo qd ꝑtur vniuersale vniuersaliṫ nõ est veꝝ. i. illa ꝑtio ẽ falsa in q predicaṫ vniuersale vniuersaliṫ. ⁊ hoc itelligiṫ in affirmatiuis. qre subiũgit ꝙ nulla affirmaᵒ est ꝗ̃a in q de vniuersali ꝑtur vniuersale vniuersaliṫ sumptũ. vt si diceretur. oĩs hõ est oẽ aĩal ¶ Tũc ibi (opponi aũt) hic phs oñdit tcio. que sit oppõ ꝯdictoria ꝯpando enũciatões vniuersales ad pticulares ⁊ ecõtra. dicẽs ꝙ enũciatõ q vniuersale ſcat vniuersaliṫ oppoitur ꝯdictorie ei q nõ ſcat vniuersaliṫ sed pticulariṫ. si vna eaꝝ sit affirmatiua altera ꝗ̃o negatia. vt cuꝫ dr oĩs hõ est albus. q eqpollꝫ ei q est qdã hõ nõ est albꝰ. Et similiṫ opponũtur iste. qdam homo est albus. ⁊ nullus hõ est albus.

Oꝛ ¶ Ulꝫ oppõ passio enũciationis intrĩseca sufficiẽter sit ſm tres spẽs diuisa ¶ Qdꝫ ꝙ sic qꝛ oppositio ẽ quedã repugnãtia ꝓpõnũ vero q3 termio pticipãtiũ eodẽ ordine. vel ergo repugnãt in qlitate tm. aut in qlitate ⁊ qntitate simul. si scdm sic est oppositio ꝯdictoria. Si pmũ hoc ẽ dupliciṫ. qꝛ vel ãbe sunt vniuersales ⁊ sic est ꝯria. aut ãbe sunt indefinite sub qbus ꝯprehẽdunṫ pticulares sic ẽ subcontraria. Uñ si affirmaᵒ ⁊ negaᵒ eiusdẽ subiecti ⁊ eiusdẽ ꝑti suppositis aliis circũstãtiis sint de subiecto vniuersali vniuersaliṫ sũpto tũc opponũtur ꝯrie. si ꝗ̃o subiectũ vniuersale teneṫ non vniuersaliṫ sed indefinite sic affirmaᵒ ⁊ negatio opponũtur subcontrarie Et dẽnt h sub indefinitis ꝯprehẽdi pticulares. veꝝ ẽ tñ ꝙ phs non intẽdit de pticularibꝫ enũcintionibꝫ. sed de solis indefinitis. qd patꝫ ꝑ exẽpla que in lrã ponũtur. Si aũt subiectũ in vna tenetur vniuersaliṫ. ⁊ i alia pticulariṫ tũc opponũtur ꝯdictorie. capiẽdo ꝯdictionẽ proprie ꝓut est vna ps oppositionis ab aliis disticta

Notandũ Scdm doctorẽ sanctũ. ꝙ tria sunt gña affirmationũ in qbus aliqd de vniuersali ꝑtur. Unũ ẽ in quo ꝑtur aliqd de vli vlr. vt cum dr. oĩs homo est aĩal. Aliud ẽ

in quo ꝑdicatur aliqd de vli ꝑticulariter. vt qdā hō est albus. Terciū est in quo ꝑdicatur aliqd de vli absq₃ determinatōne vlitatis vel ꝑticularitatis. ꝛ solet hmōi enunciatio vocari indefinita. totidē aūt sunt negatōnes opposite. Sed de singlaribꝫ quāuis aliq diuersa ꝑdicentur tñ totū refertur ad singlaritatē ipius siue ꝑdicetur de eo rōne nature vlis vt cū dr sortes est hō. aut rōne singlaritatis. ꝛ ideo talis diuersitas nō h₃ locū qñ subiectū est terminꝰ singlaris. sicut qñ ē tminꝰ cōis. Et ad insinuādū illā diuersitatē subiecti vlis inuēte sūt aliq dcōnes ad ꝯsignādū modū attribuēdi aliqd vli apphenso ꝑ intellectū. Qñq₃ eñ aliqd attribuitur vli rōne ipiꝰ nature vlis ꝛ hoc dr ꝑri de eo vlr qꝛ ꝯuenit ei ꝯm totā mltitudinē in q inuenitur. ꝛ ad hoc designādū in affirmatis ꝑdicatōibꝰ adiūcta ē hec dcō ōis. designās ꝑtū attribui subiecto vli q̄tū ad totū id qd sub subiecto ꝯtinetur ꝛ in negatis adiūcta ē hec dcō nullꝰ. ꝑ quā ꝯsignatur q ꝑtū remouetur a subiecto vli ꝯm totū id qd ꝯtinetur sub eo. vnde nullꝰ dr q̄si nō vllus. ꝛ in greco dr oudis q̄si nec vnus. qꝛ nec vnū solū est accipe sub subiecto vli a quo ꝑtū nō remoueatur. Qñq₃ aūt attribuitur vli aliqd qd remouetur ab eo rōne ꝑticularis ꝛ ad ꝯsignādū hoc in affirmatis adiūcta ē hec dcō aliqs vel qdā. ꝑ quā designatur q aliqd attribuitur subiecto vli rōne ipiꝰ ꝑticularis sꝫ alterē vage designatū q̄re dr indiuiduū vagū. In negatis aūt nō ē aliq dcō posita s₃ possumꝰ dicere nō ōis inq̄tū excludit vlez affir.

Ar. Est aliq oppō subalterna. vt ꝑ₃ ꝑ p. h. ḡ sunt plures spēs q̄₃ tres. Dō₃ q phs diuidit oppōem solū ꝯm formā. s₃ oppō subalterna ē tm materialiter repugnātia. qꝛ ꝓpōes subalterne in q̄litate q̄ se (tenēt ex ꝑte forme) ꝯueniūt. sed dr̄it in q̄ntitate q̄ se tenēt ex ꝑte materie. ideo hic nō ponitur cū diffinitō oppōnis superiꝰ posita sibi nō ꝯueniat. S₃ ꝑ. h. loqtur de oppōne cōiter capta que ē in q̄ntitate tm. vel q̄litate tm aut in his simul.

Ar. Due singlares diuerse q̄litatis (vt iste sor. currit. sor nō currit) sūt opposite ꝛ nō aliq istarū spērū q̄ mēbra diuisiōis nō euacuāt totā naturā diuisi. Dō₃ q due singlares dr̄ntes penes affirmatōem ꝛ negatōnē opponūtur ꝯdictorie ꝯm rē ꝛ simplr. qꝛ impossibile ē eas eē simul v̄as. aut simul falsas. S₃ phs loqtur hic de ꝯdictorijs quorū subiecta sūt termi cōes qbus ꝑt addi signū vle vel ꝑticlare. ideo nullā facit mentionē de oppositōne singulariū

Ar. Aliq est oppō relatiua ꝛ aliq ꝑuatiua que non ponūtur h. ergo sūt plures spēs oppōnis q̄₃ q̄tuor. Dō₃ q ille sūt oppōes rerū vel terminorū. sed h loqmur de oppōe ꝓpōnū. Et qñ arguitur ille. sortes est albus. sor. est niger sūt opposite loquēdo de oppōe ꝓpōnū. ꝛ tñ nō ꝑ aliquā triū spērū. igitur. Dō₃ l₃ ille ꝓpōnes opponātur grā tminorū in eis positorū. non tñ opponūtur in q̄litate de qua oppōne hic loqmur

Ar. Propōes subcōtrarie nō opponūtur. ḡ nō sunt tres spēs oppōis. Añs ꝓbatur. qꝛ in eis non fuatur illa ꝑticula ad idē. aľs eñ subcōtrarie nūq₃ essent simul v̄e. Dō₃ l₃ illa ꝑticula ad idē non fuetur in subcōtrarijs in verificādo. qꝛ in affirmatiua ꝛ negatiua ꝑtū verificetur de subiecto ꝑ alio ꝛ alio supposito. fuatur tñ in enūciādo vel supponēdo qꝛ ꝑtū in affirmatiua ꝛ negatiua supponit eodē gñe suppōnis. s. ꝑsonalr

Ar. Vtrū signū vle vel ꝑticlare posset addi tmio cōi in ꝑto posito. Dō₃ q nō. vt phs h₃ in textu. Cuiꝰ duplex ē rō quā assignat scūs Tho. Pria. qꝛ talis modꝰ ꝑndi videtur repugnare ꝑto ꝯm ꝓpriā rōez quā h₃ in enūciatōe. dcm̄ ē sup̄ q ꝑtū est q̄si ꝑs formalis enūciationis subiectū aūt ē ꝑs materialis ipius. S₃ qñ aliqd vle ꝓfertur. vlr ipm vle sumitur ꝯm hitudinē quā h₃ ad singlaria q sub se ꝯtinet. Silr qñ vle ꝓfertur ꝑticlariter sumitur ꝯm hitudinē quā hab₃ ad aliqd ꝯtētorū sub se ꝛ sic vtraq₃ signa ꝑtinet ad materialē determinatōez vlis Ideo neq₃ signū vle neq₃ ꝑticlare couenienter additur ꝑdicato. s₃ magis subiecto. ꝯuenientius eñ dr nullus hō est asinꝰ q̄₃ ōis hō est nullus asinꝰ. Silr ꝯuenientius dr aliqs hō ē albus. q̄₃ hō est aliqd albū. Scda rō specialiter h₃ locū in affirmationibꝫ que eēnt false si ꝑtū vlr ꝑdicaretur. vt si diceretur. ōis hō est ōe aľ. ꝯsignatur eñ q hoc ꝑtū ꝯm singula (q sub ipo ꝯtinentur) ꝑdicetur de singulis q ꝯtinentur sub homie. sed hoc nō ꝑt eē verū. Nō ꝑ₃ tā in ꝑto qd est in plus q̄₃ in illo qd est ꝯuertibile. oporteret eñ tūc q qlib₃ vnus hō eēt aīalia ōia. aut ōia risibilia q repugnāt rōni singularis qd accipitur sub vli. Et ex isto allegatur illa cōis regula. ōmis illa affirmaᵒ est falsa. in qua ꝑdicatur vniuersale vliter sumptū.

Ar. Ista ꝓpō est v̄a. nullꝰ hō est ōis hō. ꝛ silr hec. ōis hō est nullꝰ asinꝰ. ḡ ꝯtra regulā. Dō₃ q ista regla intelligitur de ꝓpōibꝫ vlibꝫ affirmatis ꝛ nō negatis. Et etiā qñ signū additū ꝑto ē affirmatm. Scdo dō₃. q q̄uis iste ꝓpōes sint v̄e ꝯm rē enūciatā. nō tñ sūt v̄e ꝛ ꝓpe ꝯm modū enūciādi. Et ita silr dō₃ ē de ista ōis hō est aliqd aľ. vbi signū a ꝑte ꝑti positū ē ꝑticlare. ꝛ h ꝑcipue fit ad insinuādū q ꝑtū ē in plus q̄₃ subiectū. ꝛ h mō dt phs scdo de aīa. q aīa ē actus qdā. qꝛ ipe ibidē hito gñe inuestigat drās. q̄re couenienter vti potest illo modo ꝑdicandi

Ar. In illa ꝓpōne. ōis hō est ōis hō ꝑtur vle vliter sūptū affirmatiue ꝛ tñ videtur eē verissiā. qꝛ idē ꝑtur de seipo. q nulla ē verior. Dō₃ q hec. ōis hō est ōis hō simplr ē falsa in q̄cūq₃ materia ꝓferatur. nec ꝑtur idē de seipo. sed ꝑtur hoc totū ōis hō de hoīe distributo ꝑ oībus suis suppositis qꝛ subiectū est ibi hō. ꝛ ꝑdicatum hoc totum. ōmis homo

Ar. Hic ꝑtur vle vlr sūptū v̄e. ōis hō est ōis discipline susceptiuꝰ. igitur. Dō₃ ꝯm scm̄ Tho. q disciplina h nō ꝑtur de hoīe. s₃ susceptiuū discipline vt ꝑ₃ ꝑ ciꝰ dñdētes. Vel dō₃. q regula h₃ v̄itatē. qñ vle vlr sūptū est ꝑtū totale ꝛ ponitur in rcō. sed h solū ē ꝑtū ꝑtiale ꝛ ponitur in oblīq. qꝛ d₃ sic ordiari. ōis hō est susceptiuꝰ ōis discipline. Et qñ replicatur. h ꝑtur vle vlr in recto. iste sol ē ōis sol ꝛ tñ est v̄a. qꝛ nō sūt plures soles. nec vnq̄₃ plures erūt. Dōm ꝯm aliqs. q illa regla fallit. qñ subiectum h₃ solū vnū suppositū vt h. Vel meliꝰ dr. q etiā ista ē fl'a ꝯm modū enūciādi. qꝛ nō ē verū dicere q iste sol ē ōis sol qui est ꝛ qui aptus natus est esse.

Cōtrarie v̄o vlem affirmatōez ꝛ vlez negationē. vt ōis hō iustus ē. nullꝰ hō iustus est. quo circa has quidē impossibile ē simul veras esse. His vero oppositas ꝯtingit in eodem. vt nō ōmis homo albus est. quidā homo albus est.

Istud est capl'm scd'm tractatus tercij. in quo ph's determinat de legib' propōnū oppositaꝝ. ondens quō se hēat affirmatīa ꝛ negatīa opposite ad veꝝ ꝛ falsuz. Et diuidit hoc capl'm in tres ptes in pmo ondit hoc quātuz ad ꝯrias. In scd'a qntū ad ꝯdictorias. ibi quecūqꝫ igitur. In tcia qntuz ad ea que vident esse ꝯdictoria. ibi quecūqꝫ aūt in vl'ibus. Quo ad pmū resumit q̄ dicūtur ꝓpōes ꝯrie dicens. q ꝓpoes ꝯrie st' vl'is affirātia ꝛ vl'is negatiua sicut ois hō iustus. ꝛ null' hō est iust'. quare impossibile ē eas simul eē veras in qcunqꝫ materia. ꝯria eñ mutuo se expellūt. Sed pticulares que cōtradictorie opponūtur vl'ibus ꝯrijs pñt simul verificari in eodē. sicut nō ois hō est albus. que ꝯdictorie opponitur huic. ois homo ē albus. ꝛ qdam hō est albus que ꝯdictorie opponit huic. nullus hō est albus. Et huius sile inuenit in ꝯrietate rerum. nā album ꝛ nigꝝ nunqꝫ simul esse pñt in eodē. sed remotōnes albi ꝛ nigri pñt eē. pōt eñ aliqd esse neqꝫ album neqꝫ nigꝝ. sicut pꝫ in eo qd' est pallidū. ita siliter ꝯrie enūciatōnes non pñt sil' esse vere. sed eaꝝ ꝯdictorie qbus remouent simul pñt esse vere. ꝛ in hoc tangitur lex subcōtrariaꝝ ꝓpōnū

Querit Quare due propōnes ꝯrie ī nulla materia pñt simul esse vere. Dd'm q ideo. quia si due ꝯtrarie propōnes eēnt simul ꝟe sequeret ineuitabilit' duas ꝯdictorias eē simul veras. qd' est ꝯtra irrefragabilem veritatē primi pncipij. Ꝙ' aūt h sequeret pꝫ q ꝯtrarie sunt vl'es propōnes. sed ad veritatē vl'is seqtur veritas pticularis. ꝛ sic propōnes qtuor anguloꝝ essent simul vere. ex qbus ꝯponūtur ꝯdictorie. q ille eēnt sil' vere

Notandū Q' lex ꝛ natura ꝯriaruz propōnū ꝯsistit in tribus pūctis Primū est q in nulla materia ꝯrie pñt simul esse vere. cuius rō iam assignata est. Scd'm q ꝯtrarie propōnes pñt simul eē false in materia ꝯtingenti de accñte sepabili. quia in tali potest pticularis verificari sine veritate vl'is. ꝛ sic nō seqtur inconueniens. Terciū est. q propōnes ꝯrie in materia naturali vel remota. aut etiā in materia ꝯtingēti de accidente insepabili nūquā possunt simul esse vere vel false. al's eñ due ꝯdictorie essent simul vere vel false. qd' ē ꝯtra pmuz pncipiū metaphicale

Ar Contrarie habēt simul poñam ad hoc q sint vere. ergo ꝯrie pñt simul eē vere. Et ꝯfirmatur quia iste due ꝯtrarie pñt simul esse ꝟe. cuiuslibet homis azinus currit. ꝛ cuiuslibꝫ hois azinus nō currit Sꝫ q sint ꝯtrarie pꝫ. quia st' vl'is affirmatiua. ꝛ vl'is negatīa. eiusdē subiecti ꝛ eiusdē pdicatii

Dd'm distinguēdo añs quia ista ꝯtrarie pñt simul esse vere ē duplex. eo q istud aduerbiuz simul pōt vno modo determiare hoc ꝟbum pñt. ꝛ tūc est sensus. ꝯtrarie pñt simul. i. habēt potentiā ad hoc q sint simul vere ꝛ hoc est falsum. Et ad ꝯfirmatōem dicit. q ille nō sunt ꝯtrarie. eo q azinus ī nulla eaꝝ distribuit

Ar Iste pñt simul esse vere. ois homo currit. nullus hō currit. ꝛ tamē st' ꝯtrarie. igitur. Añs probat per casum possibilē. quia possibile ē q oñes mulieres currāt. ꝛ q oēs viri sint mortui. ꝛ tunc esset veꝝ dicere q nullus hō currat. cuꝫ hō capiatur p masculis q non st'. ꝛ sil'r esset verum q omis hō currat

Dd'm q stante isto casu dcē propōnes nō sunt opposite. quia ad oppōem reqritur q termi eodē mō supponāt ꝛ q eodē modo accipiātur. s. equeample ꝛ eque stricte. quod nō fit hic

Ar Due propōnes ꝯtrarie in materia naturali pñt simul esse false. ergo terciū pūctum huius legis videtur eē falsum. Añs pꝫ in istis. oīe aīal est homo. ꝛ nullū aīal est homo. Dd'm q hoc dcm in tertio pūcto debꝫ intelligi s'm pdicatōem directā ꝛ ordinatā. ꝛ nō s'm pdicatōem indirectam

Ar Iste st' ꝯtrarie in materia ꝯtingēti de accñte insepabili. ois nasus est simus. nullus nasus ē simus. ꝛ tamē st' false. Dd'm q accidēs eē insepabile intelligit dupl'r. Uno modo. quia nō separatur a tota spē ꝛ de tali hic loqtur. quo mō albū in cigno est insepabile. ꝛ nigꝝ in coruo. Alio mō quia nō separatur ab aliqbus indiduis alicui' spēi. ꝛ sic simū dicitur accidens insepabile. sed de illo mō nō intelligitur supius dictum

Ar Si propōnes ꝯtrarie pñt simul esse false. sequeretur q ꝯdictorie pñt simul esse false. Sequela probat. quia sicut ad ꝟitatem vl'is seqtur veritas pticular'. ita sil'r ad falsitatē Dd'm q nō est simile. qꝛ plus reqritur ad veritatē vl'is qꝫ reqritur ad eius falsitatē. ꝛ ergo vl'es nō inferūt pticulares in falsitate. sed solum in veritate. quia vl'is potest esse falsa pticulari exñte vera

Querit Quare due propōnes subcōtrarie pñt simul esse vere in materia ꝯtingēti Dd'm q ideo. qꝛ ad veritatē pticular' nō seqtur veritas vl'is in materia cōtingenti. sed ipa potest eē vera vl'i exñte falsa. quare nō seqtur duas ꝯdictorias esse simul veras. sed si due subcōtrarie essent simul false in qcūqꝫ materia seqretur ineuitabil'r duas ꝯdictorias esse simul f'las. qꝛ ad falsitatem pticular' seqtur falsitas vl'is. Et cōsistit natura subcontrariaꝝ simil'r in tribus punct'. de qbus habet clare in summul'.

Ar Impossibile est idem pdicatum vere affirmari de aliquo. ꝛ vere negari ab eodeꝫ. ergo ipossibile est subcōtrarias esse simul veras. Et confirmatur. qꝛ dicit Aresto. de quolibꝫ affirma° vel negatio de nullo vero simul. sed subcōtrarie sunt affirmatio ꝛ nega° de eodem. ergo nō pñt simul esse vere

Dd'm q impossibile est ideꝫ pdicatum vere affirmari et vere negari de eodē subiecto singl'ari et vno numero. tamē bene de eodeꝫ subiecto cōi quod accipit p alio et alio supposito. quod fit in subcōtrarijs. Ad confirmatōem dr. q maior hꝫ veritatē in ꝯdictorijs q̄ maxime opponūtur.

Quecūqꝫ igitur ꝯtradcōnes vl'ium sunt vl'r necesse ē alterā eē veram vel falsam. Et quecūqꝫ in singularib' sunt vt est socrates albus. nō est socrates albus.

Hic p. secūdo ponit legem et naturam ꝯdictoriaꝝ propōnū dicēs. q quecūqꝫ ꝯdictōnes st' vl'iuꝫ vl'iter necesse est alterā esse veram. et alterā falsam. Et quecūqꝫ ꝯdictōnes in singl'aribus st' etiam sic se habēt vt sortes est albus. sortes non est albus. In qbus verbis ph's innuit duplices esse ꝯdictorias. quasdā in termi

nis ꝯmunib⁹. sicut oīs hō est alb⁹. q̄dā hō non ē alb⁹. ḡ sꝫ incōpossibiles oīno in v̄o ⁊ in falso. Alie sꝫ ꝯtradictorie in termis singularib⁹. vt iā exēplificatū est. ⁊ ille eadem lege regulant̄ qua p̄ores

Querit̄ Quare in ꝯdictorijs sp̄ vna est vera ⁊ alia falsa ⁊c̄. ¶ Dō ꝙ illi⁹ nō oꝫ q̄rere cāꝫ. q̄ incōpossibilitas ꝯdictoriaꝝ fundat̄ in p̄mo p̄ncipio. cui⁹ veritas stat in forib⁹ intellect⁹. cui itellectus dissentire nō p̄t. Et ḡ querere q̄re ꝯdictoria non p̄nt simul esse vera nō est aliud querere q̄ꝫ q̄re ꝯdictoria sꝫ ꝯtradictoria. Sūt āt ꝯtradictoria. q̄ vna ꝯtra aliā p̄cise d̄r. sicut innuit p̄mū p̄nci⁹. De quolibet affirmatō vel negatō. de nullo vero simul. Est tñ veꝝ ꝙ hoc p̄t ad hoiem ośdi q̄ dicētes oppositū hui⁹ ꝯclusionis nō vtunt̄ rōe. ⁊ deficiūt sensu ponāt̄ igit̄ in ignē vt d̄r Auicēna ⁊ videbūt si sit idē eē in igne ⁊ nō in igne. Ex quo pꝫ ꝙ oppō ꝯtradictoria maior est oibus alijs exñs oīs veri ⁊ oīs falsi p̄ma regula. q̄ ip̄a est immediata repugnātia ƒm actū ⁊ potentiam

Ar. Una ꝯtradictoriaꝝ est v̄a ḡ altera est v̄a. Ꝯseq̄ntia tenet. q̄ de qualibet p̄t dici altera. ⁊ si altera est vera ⁊ vna. ḡ ambe. ⁊ p̄ ꝯñs due ꝯtradictorie ꝓpōes possunt sil' eē ver. ¶ Dōm ꝙ altera accipit̄ dupl'r. vno mō vt est signū p̄ticulare. ⁊ sic valꝫ tātū sicut vnū vel aliq̄d. ⁊ sic p̄ma ꝯña est bona. sed non valet ꝯsequētia secūda. Alio mō capit̄ altera vt est relatiuū diuersitatis. ⁊ sic tātū valet sicut reliq̄ ꝓpō. ⁊ sic nō sequit̄ vna est vera ḡ altera. i. diuersa ab illa. q̄ si h̄ sequeret̄. tūc posset bñ inferri vna ⁊ altera. ḡ ābe. Et sil'r solet argui demōstratis brunello ⁊ sorte. vnus istorū est asinus. ḡ vterq̄ꝫ istoꝝ est asinus. q̄ vtrobiq̄ꝫ argumēta peccāt penes fallaciā equocatōis

Ar. Iste sꝫ ꝯtradictorie. quidā hō currit. ⁊ quidā hō nō currit. ⁊ tamē sꝫ simul vere. Prima pars assumpti ꝓbat̄. q̄ q̄libet istaꝝ hꝫ vnā ꝯtradictoriā sibi. ergo ambe simul sumpte sunt ꝯtradictorie. Dōm q̄uis ille ꝓpōnes sint contradictorie in ordine ad alias duas ꝓpōnes. scꝫ ad vniuersales. non tñ sunt inter se contradictorie.

Ar. Alique sꝫ ꝓpōes ꝯtradictorie de ꝯtingēti ad vtrūlibet. sed q̄libet p̄s illius ꝯtingētis p̄t eē vera. ḡ ⁊c̄. Maior pꝫ de istis. oīs hō currit. q̄daꝫ hō non currit. ¶ Dōm ꝙ quelibet p̄s ꝯtingentis seorsum sumpta p̄t eē vera. non tñ p̄t vna eē vera cū altera. vñ licꝫ vtraq̄ꝫ sit possibil'. tñ vna est alteri incōpssibilis. ¶ Et qñ arguit̄. illa p̄t esse v̄a. oīs hō currit. ⁊ illa p̄t esse v̄a. q̄dam hō non currit. ḡ ꝯdictorie possunt sil' eē vere. Dicit̄ ꝙ hoc aduerbiū sil' p̄t determinare h̄ v̄bū possunt. ⁊ sic bñ ꝯcludit̄ ꝙ ambe hñt potētiā ꝙ sint v̄e. sꝫ si determinet h̄ ꝯplexū eē veꝝ. sic male ꝯcludit̄. pꝫ ḡ ꝙ h̄ ꝯmittit̄ fallacia ꝯpōis ⁊ diuisionis

Ar. Iste sꝫ ꝯtradictorie. oīs sol lucet. ⁊ quidam sol non lucet. ⁊ tamen sꝫ sil' false. Falsitas eīn p̄me pꝫ. quia oīs exigit terminū (cui addit̄) stare ad minus pro trib⁹ suppositis. sꝫ falsū est ꝙ tria supposita solis luceāt. Et simil'r scd̄a est falsa. q̄ nō est aliquis sol qui nō lucet. ¶ Dicendum ꝙ p̄ma nō est falsa. q̄ non oꝫ sp̄ ꝙ hoc signū vl'e omnis distribuat terminū cui addit̄ ꝑ tribus suppositis. ⁊ h̄ solū veꝝ est quādo talis termin⁹ hꝫ plura supposita. vt pꝫ ex tractatu distributionū petri hyspani.

Ar. Iste due. plato d̄r falsum. plato non d̄r falsū sꝫ ꝯtradictorie. ⁊ tñ ambe sꝫ false. cum sint ꝓpōnes insolubiles. Prima p̄s assumpti pꝫ. quia sꝫ singulares eiusdē subiecti ⁊ eiusdē p̄dicati. q̄ ƒm reꝫ ꝯtradicunt ¶ Dicendū ꝙ si p̄dicatū supponat ꝑ alio falso ab ista ꝓpōe. plato d̄r falsū. tūc est v̄a. ⁊ p̄ ꝯñs negatiua erit falsa. Posset tñ dici ꝙ affirmatia ꝓpositio sit falsa. quia significata terminoꝝ repugnāt significato totius ꝓpositōis

¶ Quecūq̄ꝫ āt in vl'ibus nō vl'r nō sp̄ hec ē vera. illa v̄o falsa. Sil' eīn verum est dicere q̄m est hō albus ⁊ nō est hō alb⁹. ⁊ ē homo ꝓbus. et nō ē homo ꝓb⁹. si eīn turpis et nō ꝓb⁹. et ē hō pulcher. et nō ē homo pulcher. Si eīn fedus nō pulcher. et si fit aliq̄d nōdū ē. Uidebit̄ aūt subito incōueniēs eē. idcirco q̄m videt̄ nō ē hō alb⁹ sil' et ꝑcare q̄m nemo alb⁹ ē. Hoc aūt neq̄ꝫ idē ꝑcat neq̄ꝫ simul necessario est.

¶ Hic p̄hs ostēdit q̄liter se habeat veritas ⁊ falsitas in hijs q̄ vident̄ eē ꝯtradictoria sꝫ nō sꝫ. Et circa hoc tria facit. p̄mo ꝓponit q̄d intēdit. scd̄o ꝓbat ꝓpositū ibi (Si eīn turpis) Tercō excludit id q̄d facere possꝫ dubitatōem ibi (Uidebit̄ āt) Supponit igit̄ ꝙ affirmatio ⁊ negatō in idiffinitis ꝓpoib⁹ vident̄ ꝯdictorie opponi ꝓpter hoc ꝙ vnū subiectū nō est determiatū ꝑ signū p̄ticulare. ⁊ iō videt̄ eē affirma° ⁊ negatō de eodē. Sꝫ ad hoc remouendū d̄r p̄hs ꝙ quecūq̄ꝫ affirmatie ⁊ negatiue dicūt̄ de vl'ib⁹ nō vl'r sūptis nō sp̄ oꝫ ꝙ vnū sit verū ⁊ alteꝝ fl'm. sꝫ p̄nt sil' eē vere. Sil' eīn ē veꝝ dicere ꝙ hō est alb⁹. hō non ē alb⁹. ⁊ ꝙ hō ē ꝓb⁹. hō non est ꝓbus ¶ Deīn cū d̄r (Si eīn turpis) ꝓbat ꝓpositū ꝑ id q̄d ē ab oib⁹ ꝯcessum. oēs eīn ꝯcedūt ꝙ indiffinita affirmatiua verificat̄ si p̄ticularis affirmatia sit vera. sꝫ ꝯtingit accipi duas affirmatiuas idiffinitas. q̄ꝝ vna includit negatōem alteri⁹. puta cū sint opposita p̄dicata. Que q̄dē oppō p̄t ꝯtingere dupl'r. vno° ƒm p̄fatā ꝯrietateꝫ sicut turpis. i. inhonest⁹ opponit̄ ꝓbo. i. honesto. ⁊ fedus. i. deformis ƒm corp⁹ opponit̄ pulchro. Sꝫ p̄ quā rōem ista affirmatiua ē vera. hō ē ꝓb⁹. quodā homie exñte ꝓbo. p̄ eandē rōem ista est v̄a. hō ē turpis q̄dam hoie exñte turpi. ḡ iste due sꝫ sil' v̄e. hō est est ꝓbus. hō est turpis. sꝫ ad hāc. hō ē turpis. sequit̄ ista. hō nō est ꝓbus. ḡ de p̄mo ad vltimū iste due sꝫ sil' vere. hō ē ꝓb⁹ hō non ē ꝓbus. Et eadē rōe iste due. hō ē pulcher. homo non ē pulcher. Alia oppō attendit̄ ƒm p̄fectū ⁊ imp̄fectū. sicut moueri opponit̄ ad motū eē. ⁊ fieri ad factū eē. Uñ ad fieri sequit̄ non eē ei⁹ q̄d fit in p̄manētib⁹ q̄ꝝ eē est p̄fectū. sic ḡ hec est v̄a. homo ē alb⁹ q̄dā hoie exñte albo. ⁊ pari ratione. q̄ q̄dā homo fit alb⁹ hec ē vera. q̄dā homo fit alb⁹. ad quā seq̄t̄. homo non ē alb⁹. ḡ iste due sꝫ sil' vere. homo ē alb⁹. homo non ē alb⁹ ¶ Deinde ibi (Uidebit̄ āt subito) excludit id q̄d facerꝫ dubitatonē circa p̄dicta. Et d̄r ꝙ subito. i. p̄mo aspectu videt̄ h̄ eē icōueniēs q̄d dictū est. q̄ hec. homo non est

albꝰ videt̄ idē ſignare cū hoc nemo eſt albꝰ. Sed ipſe h̄ remouet dicēs. ꝙ neq; idem ſignant. neq; ſil' ex neceſſitate ſt̄ vere. ſicut ex p̄dictis manifeſtū eſt

Querit̄ Quare platonici dixerūt indiffinitā negatiuā ⁊ vlem negatiuam idē valere ¶ Dōꝫ ſm ſcm̄ Thomā ꝙ h̄ aſtruebāt duabꝰ rōibꝰ. Prima. qꝛ ꝓpō indiffinita (cū ſit indeterminata) ſe hꝫ in rōe materie. Materia aūt ſm ſe ꝯſiderata magis trahit̄ ad id qḋ indignꝰ eſt ſꝫ dignioꝛ eſt vlis affirmatia q̄ꝫ pticularis affirmatia. ⁊ iō idiffinitā affirmatiuā dicūt eē ſumēdā ꝑ ꝑticulari affirmatiua. ⁊ eꝫ pticularis negatia. q̄ deſtruit ptē digníoꝛ eſt vli negatiua. q̄ deſtruit totū. ⁊ ḡ dicūt ꝙ idiffinita negatiua ſumēda eſt ꝑ vli negatia. Scḋa rō aſſumit teſtioniū ph̄i. qꝛ ph̄us vtit̄ idiffinitis negatis ꝑ vlibꝰ. ſicut dꝛ in libro 3° phicoꝝ. ꝙ nō ē motꝰ pter res ⁊ in libro de aīa ꝙ nō eſt ſenſus pter q̄nq;. Sed iſte rōes nō ꝯcludūt ꝙ dꝛ in p̄ma rōne ꝙ materia ſm ſe ſumpta ſumit̄ ꝑ peioꝛi. veꝝ eſt ſm ſniam platonis q̄ nō diſtinguebat ꝑuatōem a materia. nō aūt ē veꝝ ſm Ariſt. q̄ dꝛ in libro phicoꝝ ꝙ malū ⁊ turpe. ⁊ alia hmōi ad defectū ptinētia nō dicūt̄ de materia niſi ꝑ accñs. ⁊ iō non oꝫ ꝙ idiffinita ſp ſtet ꝑ peioꝛi. Etiā dato ꝙ necē ſit indiffinitā negatōem ſumi ꝑ peioꝛi non tñ oꝫ ꝙ ſumat̄ ꝑ vli negatiua. qꝛ ſicͭ in gn̄e affirmatōis vlis affirmatia eſt potioꝛ pticulari. ita etiā in gn̄e negatōis vlis negatiua potioꝛ eſt. ſꝫ oꝫ in q̄libet gn̄e ꝯſiderare id qḋ eſt potius in gn̄e illo. nō aūt q̄d eſt potius ſimpl'r. Ulterius etiā dato ꝙ pticularis negatiua eēt potioꝛ oībꝰ modis nō tñ adhuc ſequeret̄ rō. nō em̄ iō idiffinita affirmatia ſumit̄ ꝑ pticulari affirmatiua. qꝛ ſit indignioꝛ. ſꝫ qꝛ de vli pt aliq̄d affirmari rōe ſuiꝑius vel rōe ꝯtēti ſub ea q̄re ſufficit ad veritatē pticularis ꝙ p̄dicatū vni pti cōueniat. qḋ deſignat̄ ꝑ ſignū pticulare. ⁊ iō ꝟitas pticularis affirmatiue ſufficit ad ꝟitatē idiffinite affirmatiue. Et ſili rōe ꝟitas pticularis negatiue ſufficit ad veritatē idiffinite negatiue qꝛ ſil'r pt aliq̄d negari de vli vl' rōe ſuiꝑius vel rōe ſue ptis. Ad ſcḋam rōem dōꝫ ꝙ ph̄s q̄nq; vtit̄ idiffinitis negatis ꝑ vlibꝰ i his q̄ ꝑ ſe remouent̄ ab vlibꝰ. ſicͭ etꝫ vtit̄ indiffinitꝫ affirmatiuis ꝑ vlibus in his q̄ ꝑ ſe de vlibus p̄dicant̄.

Ar Illa. nō eſt hō albꝰ. ſm ph̄m ifra eſt indiffinita negatia. ⁊ tñ equalet vli negatiue. ḡ vl'r oīs idiffinita negatia equalet vli negatiue. Scḋa pars añtis ꝓbat̄. qꝛ negatio in ea poſita eſt malignātꝫ nature. ⁊ quicquid poſt ſe inuenit hoc totum deſtruit. ſed īuenit q̄litatē affirmatam. ⁊ q̄ꝫtitatē pticularē. ḡ inducit q̄litatē negatiuā. ⁊ q̄ntitatē vlem ¶ Dōm ꝙ i iſta nō ē hō albꝰ. ē iordinatio negatōis. ſꝫ ſi termi debite oꝛdinent̄. tūc iſtō non ꝯtigit. vt dicēdo. hō nō eſt albꝰ.

¶ Manifeſtū ē aūt q̄m vna negatō vniꝰ affirmatōis ē. h̄ em̄ idē oꝫ negare negatōnem qḋ affirmauit affirmatō. ⁊ de eodē vl' de aliq̄ ſingulariū vel de aliq̄ vliū vel vl'r vel non vl'r. Dico aūt vt ē ſocrates albꝰ nō ē ſocrates albꝰ. ſi aūt aliq̄d aliud de eodē vel de alio idē nō oppoſita. ſꝫ erit ab ea diuiſa. Huic ꝟo q̄ eſt. oīs hō albꝰ ē. illa q̄ ē. nō oīs hō albꝰ ē. illi ꝟo q̄ eſt aliq̄s hō albꝰ ē illa q̄ eſt. nullꝰ hō albꝰ eſt. illi aūt (q̄ eſt hō albꝰ) ē illa que ē nō eſt hō albꝰ. Manifeſtū ḡ q̄m vni negatōni affirmatō oppoſita eſt. ⁊ q̄m alie ſt̄ ꝯrie. alie ꝯdictorie. ⁊ q̄ ſtꝫ he dictū eſt. et q̄m nō oīs ꝟa vel fl'a ē ꝯdictō. et q̄re et q̄n vera vel falſa

¶ Iſtud eſt capitulū 2ᵐ iſtiꝰ tractatꝰ. in q̄ ph̄s determinat de vnitate ⁊ pluralitate ꝓpōnū oppoſitaꝝ. ⁊ circa h̄ duo facit. p̄mo oñdit ꝙ vni affirmatōi eſt vna negatō oppoſita. ſcḋo oñdit q̄ ſit vna affirmaº vel negatio. ibi (Una aūt affirmaº) Circa p̄ᵐ tria facit. p̄mo ꝓponit qḋ itēdit. ſcḋo maifeſtat ꝓpoſitū ibi (Hoc em̄ idē) 3° epilogat q̄ dicta ſtꝫ ibi (Maifeſtū ē ḡ. Dicit p° maifeſtū eſſe ꝙ vniꝰ affirmatōis ē vna negatō ſola. ⁊ ſubiūgit rōem q̄ ſumit̄ ex h̄ q̄d ſup̄ dictū eſt ꝙ negaº opponit̄ affirmatōi. q̄ eſt eiuſdē de eodē. Et poſſꝫ ſic formari rō. oꝫ negatōem negare id idē p̄dicatū qḋ affirmatō affirmauit ⁊ de eodē ſubiecto. ſiue illḋ ſubiectū ſit ſingulare. ſiue aliq̄d vle ſiue vl'r ſūptū vel nō vl'r ſūptū. ſꝫ h̄ non ꝯtingit fieri niſi vnoº. ſ. vt negaº neget id q̄d affirmaº poſuit ⁊ nihil aliud. ḡ vni affirmatōi opponit̄ vna ſola negaº. Et maifeſtat ph̄s ꝓpoſitū ꝑ exēpla. p̄mo in ſingularibꝰ. qꝛ huic affirmatōi. ſoꝛtes ē albꝰ. hec ſola opponit̄. ſoꝛtes nō eſt albꝰ tāq; eiꝰ ꝓpꝛia negaº. Si ꝟo eēt aliud p̄dicatū vel ſubiectū nō eēt negaº oppoſita. ſꝫ oīno diuerſa. ſicͭ iſta. ſoꝛtes nō eſt iniuſtꝰ nō opponit̄ ei. ſoꝛtes ē albꝰ. nec etꝫ illa (q̄ ē. plato ē albꝰ) huic q̄ ē. ſoꝛtes non ē albꝰ. Scḋo manifeſtat idē q̄n ſubiectuꝫ affirmatōis eſt vle vl'r ſumptū. qꝛ huic affirmatōi. oīs hō eſt albꝰ opponit̄ ꝓpꝛia eius negaº. nō oīs hō eſt albꝰ q̄ eq̄pollet pticulari negatiue. Tercio ponit exēpluꝫ q̄n affirmatōis ſubiectū eſt vle pticulari̇t ſūptuꝫ. qꝛ huic affirmatōi. aliq̄s hō ē albꝰ opponit̄ tāq; eiꝰ ꝓpꝛia negatio. nullꝰ hō ē albꝰ. nā nullꝰ dꝛ q̄ſi nō vllꝰ. i. non aliq̄s. Quarto poīt exēᵐ q̄n affirmatōis ſubiectū eſt vle indiffinite ſūptū. ⁊ dꝛ ꝙ iſti affirmatōi. hō eſt albꝰ opponit̄ tāq; ꝓpꝛia eiꝰ negaº non ē hō albꝰ. Deīn ibi (Manifeſtū eſt ḡ) epilogat q̄ dcā ſtꝫ. ⁊ ꝯcludit maifeſtū eē ex p̄dictis ꝙ vni affirmatōi opponit̄ vna negaº. ⁊ ꝙ oppoſitaꝝ affirmationū ⁊ negationū alie ſtꝫ ꝯrie alie ꝯdictorie ⁊ dictū eſt q̄ ſtꝫ vtreq;. Tacet aūt de ſubꝯrijs. qꝛ nō ſtꝫ recte oppoſita. vt ſup̄ dictū eſt. Dictū eſt etꝫ ꝙ nō oīs ꝯdictio eſt ꝟa vel falſa. ⁊ ſumit h̄ large ꝯdictō ꝑ q̄licūq; oppōe affirmatōis ⁊ negatōis. nā in his q̄ ſtꝫ vere ꝯdictoꝛia ſp vna eſt ꝟa ⁊ alt'a fl'a. Quare aūt in q̄buſdā oppoſitis h̄ nō verificet̄ dictū eſt ſup̄. qꝛ ſcꝫ q̄dā nō ſtꝫ ꝯtradictorie. ſed contrarie. que poſſunt ſimul eē falſe. Contigit etiam affirmationē ⁊ negationē non ꝓprie opponi. ⁊ ideo contingit eas eſſe veras ſimul. ſꝫ in hijs (que vere ſunt contradictoꝛia ſp altera) eſt vera altera autem falſa.

Querit̄ Utrū vni affirmatōni ſit tm̄ vna negaº oppoſita ¶ Dōꝫ ꝙ ſic. qꝛ oꝫ negatōem illud negare qḋ affirmatio affirmabat ⁊ nihil aliud. ⁊ hoc verioꝛi modo

fit p̄mittēdo negatōem toti affirmatōni. sed hoc fit solū vno mō. q̄ vni affirmatōi p̄mo p se ꝛ imediate ē tm̄ vna negatio opposita. q̄ q̄dem negatō sibi opponit̄ cōtradictorie. q2 illa vocat̄ ꝓpria negatō affirmatōis. cū sit maxima vt pꝫ in textu. verū est tm̄ ꝙ s̄m q̄ntitatem distributōis subiecti ꝑ signū oppō ꝯtraria est maior. nō aūt s̄m rem ꝛ veritatē oppositionis

Ar Vniꝫ eidē aliq̄n plura ꝯriant̄. q̄ vni affirmatōi non ē tm̄ vna negatio opposita. Añs ꝓbat̄ p ph̄m in sc̄do thopicoꝝ. ꝛ pꝫ exēplariter. q2 illi q̄d est amicis bene facere ꝯriat̄ illud q̄d est inimicis bn̄ facere. ꝛ etiā illud q̄d est amicꝭ malefacere ¶ Dicendum ꝙ vni affirmationi est tm̄ vna negatō opposita. loquēdo de oppōe simpl'r dicta. q̄n scꝫ aliq̄ duo opponūt̄ s̄m se tota. i. q̄n totū p̄dicatū opponit̄ toti subiecto. Sꝫ capiēdo oppoēm large. sicut eā capit ph̄s sc̄do thopicoꝝ. sic vni plura ꝯriant̄ ¶ Et q̄n d̄r. vni ꝓpter dcā oppositione opponūt̄ plura. igit̄. Añs pꝫ. q2 vl'i affirmatiue opponūt̄ vl'is negatiua ꝛ ꝑticularꝭ negatiua. Dicendum ꝙ vni affirmationi est tm̄ vna negatio opposita in eodem genere oppōis p se p̄mo directe ꝛ imediate. etiā ph̄s loq̄tur h̄ p̄ncipal'r de oppositione ꝯdictoꝝ.

Ar Contra q̄rtū exēplū. nega° non p̄t verificari sil' cū sua opposita affirmatione. sꝫ idiffinita negatiua verificat̄ sil' cū idiffinita affirmatiā. ergo non est eius ꝓpria nega°. Maioꝛ ꝓbat̄. q2 non ꝯtigit de eodē affirmare ꝛ negare. Minoꝛ est nota ex sup̄ dictꝭ. Dicendum s̄m sc̄tū Thomā ꝙ oꝫ h̄ (q̄d h̄ d̄r) itelligi quādo nega° ad idē refert̄ q̄d affirma° ꝯtinebat. ꝛ h̄ p̄t esse dupl'r. Vno° q̄n affirmat̄ aliq̄d ī nec vl'i ratione sui̇ p̄pius q̄d p se de eodē p̄dicat̄. ꝛ hoc ip̄m nega° negat. Alio modo q̄n aliq̄d affirmatur de vl'i ratione sui singularis. ꝛ p eodem de eo negatur.

¶ Vna āt est affirmatō ꝛ negatō q̄ vnū de vno p̄cat. vl' cū sit vl'e vl'r vl' non vl'r. vt oīs hō alb9 est: nō oīs hō alb9 est. null9 hō alb9 est. q̄dā hō alb9 est. si albū vnū p̄cat. Si ṽo duob9 vnū nomē est positū ex q̄b9 nō ē vnū nō ē vna affirmatō. vt si q̄s ponat h̄ nomen tunica hoī et eq̄. et dicat: ē tunica alba: hec nō ē affirmatō vna nec negatō vna. Nihil em̄ differt h̄ dicere q̄ꝫ est equ9 alb9 et ē hō alb9. si ḡ hec m'lta p̄cāt. et sūt plures maifestū est q̄m et p̄ma multa vl' nihil p̄cat. neq̄ꝫ em̄ ē vnū aliquid hō et equus. Quare nec in his necesse est hanc quidem contradictōem veram esse. illā vero falsam

¶ Hic ph̄s ostēdit q̄ sit affirmatō vel negatō vna. ꝛ circa h̄ duo facit. p̄mo ostēdit ꝙ vnitas enūciatōis nō ipedit̄ p m'ltitudinē. q̄ ꝯtinet̄ sub vl'i. cui9 rō ē vna. secūdo ostēdit ꝙ ipedit̄ vnitas enūciatōis p multitudinē. q̄ ꝯtinet̄ sub sola nomis vnitate ibi (Si ṽo duob9)

Dicēs p̄mo ꝙ vna est affirmatō vel negatio q̄ vnum p̄cat de vno. siue illud vnū (q̄d subiicit̄) sit vl'e vl'r sūptū. siue nō sit aliq̄d tale. sꝫ sit vl'e ꝑticularit̄ sūptū vel indiffinite. aut etiā si subiectū sit singulare. Et exēplificat de diuersis sic ista vl'is affirmatiua ē vna. oīs hō est alb9. ꝛ sil'r ꝑticularis negatiā. q̄ est ei9 negatio. s. nō oīs hō est alb9. Et subdit alia exēpla. q̄ stꝭ manifesta. In fine aūt apponit quādā ꝯditōem. q̄ req̄rit̄ ad h̄ ꝙ q̄libet haꝝ sit vna. s. si albū q̄d est p̄dicatū p̄cat vnuꝫ. nā sola multitudo p̄dicati ipediret vnitatē enūciatōis ¶ Deinde cū d̄r (Si ṽo duob9) ph̄s ōndit ꝙ sola vnitas nomis nō sufficit ad vnitatē enūciatōis. ꝛ diuidit̄ in duo Nā p̄mo facit hoc. sc̄do infert correlariuꝫ ibi (Quare nec) Dicēs p̄mo ꝙ si vnū nomē iponat̄ duab9 reb9 ex q̄bus nō fit vnū nō est affirmatō vna. ꝛ exēplificat. q̄a si aliq̄s iponat h̄ nōn tunica ad p̄candū hoiem ꝛ equū et sic dicat. tunica est alba. nō ē affirmatō vna neq̄ꝫ negatio vna. cui9 rō est. q2 nihil differt si dicat̄. tunica est alba aut hō est alb9. ꝛ equ9 est alb9. sꝫ iste. hō est alb9. ꝛ equ9 est alb9 p̄cant multa. ꝛ stꝭ plures enūciatōes. ḡ etiā ista. tunica est alba multa p̄cat. ꝛ hoc si p̄cet hominē ꝛ equū vt res diuersas. si ṽo p̄cat hoiem ꝛ equū vt potentia vnā rē nihil p̄cat. q2 nō est aliq̄ res q̄ ꝯponat̄ ex homine ꝛ equo ¶ Tūc ibi (Quare nec) ꝯcludit correlarie ex p̄missis ꝙ nec ī his affirmatōib9 ꝛ negatōnib9. q̄ vtūt̄ solo subiecto equoco sp̄ oꝫ vnā eē verā ꝛ aliā falsā. q2 negatō p̄t aliud negare q̄ꝫ affirma° affirmat.

Ar Vl'is affirmatiua (vt ista. oīs hō est alb9) ꝯtinet sub se multitudinē singulariū. ḡ videt̄ ꝙ nō sit vna. ꝯña tenet. q2 vnū ꝛ m'lta opponūt̄ ¶ Dicendū ꝙ in vl'i affirmatiā p̄dicatū nō attribuit̄ singularib9 s̄m ꝙ stꝭ diuisa. sꝫ s̄m ꝙ vniūt̄ in vno cōi. q̄re est enūciatio vna Et illa ē ratō q̄re h̄ determinat de vnitate enūciatōis. cū tn̄ hoc supius sit dictū. q2 p h̄ ꝙ aliq̄ est enūciatio in q̄ p̄dicat̄ aliq̄d de aliq̄ vl'r vel nō vl'r multa sub se ꝯtinet intēdit ostēdere vnitatē enūciatōis

Notandū q̄ꝫ illud dcm̄. si vnū nōn imponat̄ duab9 reb9. ph̄s addit notāter (ex q̄b9 nō fit vnū) p̄mo ad excludendū vl'ia sub q̄b9 ꝯtinet̄ multa sicut hō ꝛ equ9 ꝯtinet̄ sub aīali. q̄d p̄cat vtrūq̄ꝫ nō s̄m ꝙ stꝭ multa dr̄ña ab inuicē. sꝫ s̄m ꝙ vniunt̄ ī natura generis. q̄re facit enūciatōem vnā. Sc̄do ꝛ meli9 addit̄ ad excludēdū h̄ q̄d ex multis ꝑtib9 fit vnū. siue sint ꝑtes rōis sicut genus ꝛ dr̄ña sunt ꝑtes diffinitōnis. siue sint ꝑtes integrales alicui9 cōpositi. sicut ex lapidibus et lignis fit domus

Ar Ad ṽitatē istiue. hō est alb9 ꝛ equ9 ē alb9. req̄rit̄ ꝙ vtraq̄ꝫ ꝑs sit ṽa. cū sit vna copulatiā. sꝫ ista. tunica est alba p̄dicta impōe facta p̄t esse ṽa altera exñte fl̄ā. ḡ differt dicere has ꝓpōes. Minoꝛ ꝓbat̄. q2 nisi sic oporteret distinguere multiplices ꝓpōes ad soluēdū rōes sophisticas. ¶ Dicendum ꝙ h̄ ṽbū ph̄s nihil differt nō ē itelligendū q̄ntū ad ṽitatē ꝛ falsitatē vt ꝓbat argumētū. sꝫ q̄ntū ad vnitatē ꝛ m'ltiplicitatē Nā sicut cum d̄r. homo est alb9 ꝛ equ9 est alb9 non inuenitur aliqua vna res cui attribuatur p̄dicatuꝫ. ita nec cum d̄r. tunica est alba

¶ In his ḡ q̄ stꝭ ꝛ q̄ facta stꝭ necē ē affirmatōem vl' negationē verā eē vl' falsaꝫ in vl'ib9

q̄dē vl'r sp̄ hāc quidē verā. illā vero falsaz. ⁊ in his que sūt singularia queadmodū dcm̄ est. in his vero que in vl'ibus nō vl'r dicuntur nō est necc̄. Dictum est āt de his. in singularib9 vero ⁊ futuris nō similiter

¶ Istud est capitulū q̄rtū. in q̄ postq̄ ph's determiauit de oppōe enūciationū. ⁊ ostēdit q̄mō enūciatōes opposite diuidūt ver̄ ⁊ fl'm. h' p̄nter inq̄rit de quodā q̄d poterat eē dubiū. vez sc3 illud q̄d dictū est sil'r inueniat' in oībus enūciatōib9 vel nō. ⁊ circa h' duo facit. p̄mo p̄ponit dissimilitudinē. scd̄o pbat eā ibi (Naz si oīs) Dicēs p̄mo ex p̄missis p̄cludēs q̄ (i his q̄ sūt). i. in p̄pōib9 de p̄nti. ⁊ (in his q̄ facta sūt). i. in enūciatōib9 d' p̄terito necc̄ est q̄ affirmatio vel nega° determiate sit v'a vel falsa. diuersificat' tn̄ hoc s'm diuersā q̄ntitatē enūciatōnis q̄z in vl'ib9 vbi de subiect' aliq̄d vl'r enūciat' q̄ dircē opponūt' p̄ticularib9 sp̄ vna ē v'a determiate. Et sil'r in singularib9. q̄ etiā p̄dictorie opponūt' sp̄ vna p̄dictoriaz est determiate v'a ⁊ alia falsa. vt dcm̄ est sup̄. s3 in enūciatōibus (in q̄b9 aliq̄d p̄dicat' de vniuersali n̄ vl'r) nō ē necc̄ q̄ vna sit v'a ⁊ altera fl'a. q̄z p̄nt ābe simul eē v'e. vt supi9 ostēsum ē. ⁊ h' ita se h3 in p̄pōnib9. q̄ sūt de p̄terito vel p̄nti. sed in singularib9 (q̄ sūt de futuro) ē q̄dā dissimilitudo. nā in p̄teritis ⁊ p̄ntib9 necc̄ est q̄ altera opposita determinate sit v'a. ⁊ altera fl'a in q̄cūq3 materia. s3 in singularib9. (q̄ sūt de futuro i matīa p̄tingēti) nō est necc̄ q̄ vna determiate sit vera ⁊ altera falsa

Notandū q̄ ph's in p̄cedētibus triplicē dr̄iam enūciatōnū assignauit. q̄rū p̄ma fuit s'm vnitatē enūciatōis. put sc3 enūcia° est vna simpliciter vel p̄iūctōe vna. Scd̄a fuit s'm q̄litatē. put sc3 enūciatio est affirmatiua vel negatia. Tercia fuit s'm q̄ntitatē. vtpote q̄ q̄dā enūcia° est vl'is. q̄dā p̄ticular'. q̄daz indiffinita. ⁊ q̄dā singularis Sz h' tangit' q̄rta dr̄ntia enūciationū. nā q̄dā sūt de p̄nti. ⁊ q̄dā de p̄terito. ⁊ q̄dā de futuro. ⁊ hec dr̄ia p̄t etiā accipi ex his q̄ sup̄ dicta sūt. Dictū est em̄ q̄ necc̄ est oēm enūciatōem eē ex v'bo vel ex casu v'bi. v'bū āt ē q̄d p̄significat p̄ns tp̄s. sed casus v'bi sūt q̄ p̄significāt tp̄s p̄teritū vel futurū. Pōt etiā h' accipi q̄nta dr̄ia enūciationū s'm materiā. q̄ q̄dē dr̄ia attendit' s'm habitudinē p̄dicati ad subiectuz nā si p̄dicatū p̄ se insit subiecto enūcia° dicet' in materia necc̄aria vel naturali. vt cū dr̄. hō est aīal vel hō ē risibilis Si v'o p̄dicatū p̄ se repugnat subiecto q̄si excludēs rōem ipius dicet' enūciatō eē in materia ipossibili siue remota. vt cū dr̄. hō est asin9. Si āt p̄dicatum medio mō se habeat ad subiectū. sic sc3 q̄ nec per se repugnat subiecto. nec p̄ se sibi inest dicitur enūciatō eē i materia possibili siue p̄tingenti. ⁊ illam diuisionē tangit cū dr̄ (in singularib9 v'o ⁊ futuris)

Aresto. nō facit mentōez de futuro p̄tingēti. s3 solū dr̄ de singularib9 ⁊ futur'. ḡ nō est necc̄ addere illā p̄ticulā de p̄tingenti ¶ Dōm q̄ per hoc q̄ dr̄ (de singularib9 ⁊ futur') tāgit iplicite de futuro p̄tingenti. q̄a p̄tingētia. i. accn̄tia cōia ad singularia p̄tinent. sicut p̄pa p̄mo insūt sp̄eb9. Quare p̄ h' sufficiēter dat' intelligi q̄ erit de futuro p̄tingēti

¶ Nā si oīs affirmatō vel negatō v'a vl' falsa ē. ⁊ q̄m̄e necc̄ est eē vel nō eē. si hic q̄dē dicat futurū aliq̄d. ille v'o nō dicat hoc idē ipsum. manifestū ē q̄m̄ necc̄ est ver̄ dicere alterū ipo2. si oīs affirmatō v'a vel falsa ē. vtraq3 em̄ nō erūt sil' in talib9. nā si verū ē dicere q̄m̄ albū vel nō albū ē. necc̄ est eē albū vl' nō albū. et si ē albū vl' nō albū. ver̄ ē vl' affirmare vl' negare. et si nō est mētit'. et si mētit' nō ē q̄re necc̄ est aut affirmatōem aut negatōem verā eē. nihil igit' neq3 ē neq3 fit. nec casu nec vtrūlib3. nec erit nec non erit. s3 ex necitate oīa et nō vtrūlibet. aut em̄ q̄ dr̄ ver̄ ē. aut q̄ negat. sil'r em̄ vel fier3 vel nō fier3. vtrūlib3 eī nihil mag' sic vl' nō sic se h3 aut habebit

¶ Hic ph's pbat dr̄iam p̄pōnū p̄missā. ⁊ circa h' duo facit. p̄mo pbat p̄positū ducēdo ad incōueniēs. 2° ostēdit illa eē i possibilia q̄ sequūt' ibi (q̄ ḡ p̄tingūt) Circa p̄mū duo facit. p̄mo ostēdit q̄ in singularib9 ⁊ futuris nō sp̄ p̄t determiate attribui veritas alteri opposito2. 2° ostēdit q̄ nō p̄t eē q̄ vtraq3 v'itate careat. ibi (At uero nec. Et p̄mo p̄mittit quādā p̄n̄am dicēs, q̄ si oīs affirmatio vel negatō determiate est v'a vel fl'a in singularib9 ⁊ futur' sicut in alijs. p̄n̄s est q̄ oīa necc̄ sit vl' determiate esse vel nō eē. s3 p̄n̄s est fl'm. ḡ ⁊ an̄s. Istā p̄n̄az pbat duplici rōe. Prima. ponam9 q̄ sint duo hoīes. q̄z vn9 dr̄ aliq̄d eē futu2. puta q̄ sortes currat cras. alt9 v'o dicat h' idē nō eē futu2. supposita p̄missa positōne. s. q̄ in singularib9 ⁊ futur' necc̄ sit alterā eē verā. s. affirmatiuā vel negatiuā. seq̄ret' q̄ necc̄ sit q̄ alter eo2 ver̄ dicat nō āt vterq3. Ex h' āt q̄ necc̄ est alter̄ eo2 v'm dicere seq̄tur q̄ necc̄ sit determiate eē vel nō eē. Et h' pbat p̄nter q̄z ista duo p̄uertibil'r se p̄sequūt'. s. q̄ ver̄ sit id q̄d dr̄. ⁊ q̄ ita sit in re. q̄z si ver̄ ē dicere q̄ albū sit ex necitate seq̄tur q̄ ita sit in re. ⁊ si ver̄ est negare ex necitate sequit' q̄ ita nō sit ⁊ ecōuerso. q̄z si ita est in re vel nō. ex necitate seq̄t' q̄ sit ver̄ affirmare vel negare. Et eadē er' cōuertibilitas appet in falsa. q̄z si aliq̄s mentit' fl'm dicēs ex necitate seq̄tur q̄ nō ita sit in re. sic ipe affirmat vl' negat. ⁊ ecōuerso si nō est ita in re sicut ipe affirmat vel negat seq̄tur q̄ affirmās vel negās mētit' Est ḡ p̄cessus hui9 rōis tal'. si necc̄ est q̄ oīs affirmatō vl' negatō i singularib9 ⁊ futur' sit determiate v'a vel falsa necc̄ ē q̄ oīs affirmās vel negās determiate dicat verū vel fl'm. Ex h' āt seq̄t' q̄ oē necc̄ sit eē vel nō eē. si ḡ oīs affirma° vel negatō determiate sit v'a necc̄ est oīa determiate eē vel nō esse Ex h' p̄cludit vlteri9 q̄ oīa sint ex necitate. p̄ q̄d triplex gen9 p̄tingētiū excludit'. q̄dā em̄ p̄tingūt vt in pauciorib9 q̄ accidūt a casu ⁊ fortuna. q̄dā v'o se hn̄t ad vtrūlibet. q̄z sc3 nō mag' se hn̄t ad vnā p̄tē q̄3 ad aliā. vt ista q̄ p̄cedūt ex electōe. quedā v'o eueniūt vt in plurib9. sic

hoīeʒ canescere in senectute. Si eñi oīa ex necītate eue nirēt nihil hoꝝ ꝯtingētiū essʒ q̄ntū ad ipam ꝑmanētiā eoꝝ q̄ ꝑmanēt ꝯtingent. neqʒ fierēt q̄ntū ad ꝓductōem eoꝝ q̄ ꝯtigent causāt. nec casu q̄ntū ad ea q̄ sūt in pau ciorib. nec ad vtꝝlibet q̄ntū ad ea q̄ se hñt eq̄lit ad vtꝝ qʒ. s. eē vel nō eē. ⁊ ad neutꝝ hoꝝ sūt dētmiata. qð ꝑcat cū subdit (nec erit nec nō erit) de eo eñi (qð ē mag' dēt miatū ad vnā ꝑtē) possum' dētiate ꝯm dicere ꝙ hoc erit vl' nō erit. sic medic' de ꝯualescēte ꝑte dr. iste sana bit. licʒ forte ex aliq̄ accñte ei' saītas ipediat. Sʒ eius qð ē ad vtrūlibet ꝓpū est. qð q: nō dētmiat magis ad vnū q̄ȝ ad alteꝝ nō posse de eo dētmiate dici. neqʒ qð erit neqʒ qð nō erit. Quō āt seq̄t ꝙ nihil sit ad vtrūlibʒ ex ꝑmissa hypotesi maīfestat subdēs. q: si oīs affirma tō vel negatō dētmiate sit ꝟa opʒ ꝙ vel ille q̄ affirmat vel q̄ negat dicat veꝝ. ⁊ sic tollit id qð est ad vtrūlibet. q: si eēt aliq̄d ad vtrūlibet silr se haberʒ h̄ ad fieri vl' nō fieri. ⁊ non magis ad vnū q̄ȝ ad alterum

Notandū Qꝫ phus nō excludit h̄ ex ꝑte ꝯtingēs q̄d ē vt in plu rib duplici rōe. Pria q: ta le ꝯtigens nō excludit q̄n altera oppositaꝝ ēnūciatiō nū dētmiate sit ꝟa ⁊ altera flā. vt dcm̄ est. Scđa cā. q: remoto ꝯtingēti q̄d est in paucioꝛib. qð a casu accidit remouet ꝑ ꝯñs ꝯtigēs. qð est vt in pluribus. nihil eñi differt id qð est in plurib ab eo qð est sꝑ ex necessitate nisi quod deficit in minoꝛi parte.

Ampli' si ē albū nūc veꝝ erat dicere ꝑmo q̄m erit albū. q̄re sꝑ veꝝ fuit dicē. qðlibʒ eo rū (q̄ fcā sūt) q̄m erit. ꝙ si sꝑ veꝝ ē dicere q̄m ē vl' erit ñ pt h̄ nō eē vl' ñ futuꝝ eē. qð āt ñ pt ñ fieri. ipossibile ē ñ fieri. ⁊ qð ipossibile ē ñ fie ri necē ē fieri. Oia ḡ q̄ futa sūt necē ē fieri. ni hil ḡ neqʒ casu erit. nā si a casu ñ ex necītate

Hic ponit scđam rōeʒ ad ōndēdū ꝑdictā dissilitu dinē ducendo ad ipossibile. si eñi silr se hʒ ꝟitas ⁊ falsi tas in p̄ntib ⁊ futuris. seq̄t ꝙ q̄cquid est veꝝ de p̄nti an tea fuerat veꝝ de futuro. eo mō q̄ ē veꝝ de p̄nti. sʒ deter miate nūc est ꝯm dicere de aliq̄ singulari ꝙ est albū. ḡ ꝑmo. i. añq̄ȝ illud fierʒ albū erat veꝝ dicere q̄m h̄ erit albū. sʒ eadē rō videt eē in ꝓpinq̄ ⁊ in remoto. ḡ si añ v nū diē veꝝ fuit dicere ꝙ h̄ erit albū. seq̄t ꝙ sꝑ fuit veꝝ dicere de q̄libet eoꝝ q̄ iā facta sūt ꝙ erit. Si aūt sꝑ ē ve rū dicere de p̄nti. q̄m est. vel de futuro q̄m erit nō pt h̄ nō esse vel nō futuꝝ nō eē. Cui' ꝯñr rō pʒ. q: ista duo sūt incōpossibilia ꝙ aliq̄d ꝟe dicat ⁊ ꝙ nō sit. nā inclu dit in ꝑcatōe veri. vt sit id q̄d dr. si ḡ ponit veruʒ eē id q̄d dr de p̄nti vel de futuro nō pt eē q̄n illð sit p̄ns vel futuꝝ. sʒ q̄d nō pt nō fieri est ipossibile non fieri. q: eq̄ pollēt. Tūc ꝯñr ipossibile est nō fieri. ḡ necē est fieri. q: idē ꝑcant. vt in scđo ꝑleni' dicet. sequit ḡ ex ꝑmissis ꝙ oīa q̄ futura sūt necē est fieri. Ex q̄ sequit vlteri' ꝙ ni hil fit neqʒ ad vtrūlibet neqʒ a casu. q: illð (qð accidit a casu) nō ē ex necītate. sʒ vt ī paucioꝛib. h̄ āt relīqt ꝑ icōueniēti. ḡ ⁊ ꝑ'ⁿ ē flm. s. ꝙ oīa q̄ futura sūt necē ē fieri

Notandū Scđm scm̄ Thomā ꝙ cū veꝝ h̄ dicat q̄d ꝑcat aliq̄d eē qð est. h̄ mō aliq̄d veꝝ ē

quo mō hʒ eē. cū āt aliq̄d est in p̄nti hʒ eē in seipo. ⁊ iō vere pt dici de eo qð est. sʒ q̄ȝdiu aliq̄d est futuꝝ nōdū est in seipso. sʒ est aliq̄liter in sua cā. Qð ꝯtingit tripl'r Vno' vt sic sit in sua cā ꝙ ex necītate ex ea ꝓueniat. et tūc determiate hʒ esse in sua cā. vñ dētminate pt dici ð eo qð erit. Alio' aliq̄d est in sua cā. q̄ hʒ īclinatōʒ ad suū effectū. q̄ tñ impediri pt. vñ ⁊ hoc dētminatū est in sua causa. sed mutabilit. ⁊ sic de hoc vere dici pt h̄ erit sʒ non ꝑ oīmodā certitudinē. Tercio' aliq̄d est in sua cā pure in potētia nō magis dētmiata ad vnum q̄ȝ ad aliud. Vñ relinq̄tur ꝙ nullo mō pt de aliq̄ eoꝝ deter minate dici ꝙ sit futurū. sed ꝙ sit vel non sit

Atuero nec q̄m neutrū est veꝝ ꝯtingit di cere. vt q̄m neqʒ erit neqʒ nō erit. ꝑmuʒ eñi cū sit affirmatō falsa. erit negatō nō ꝟa ⁊ cū hec sit falsa ꝯtigit affirmationē eē nō veraʒ Adhuc si ꝯm ē dicere q̄m albū ē ⁊ magnū oʒ vtraqʒ eē si nō erit cras oʒ eē cras. si āt ne qʒ erit neqʒ nō erit cras. nō erit vtrūlibʒ. vt nauale bellū. oʒ eñi neqʒ fieri nauale belluʒ neqʒ nō fieri nauale bellū

Hic phs ostēdit ꝙ veritas nō oīno deest vtriqʒ op positoꝝ in singularib futuris. ⁊ ꝑmo ꝓponit q̄d inten dit. dicēs ꝙ nō est veꝝ dicere ꝙ in talib neutꝝ opposi toꝝ sit veꝝ. vt si dicam' ꝙ neqʒ erit neqʒ nō erit. qð ꝓ bat duab rōib. q̄rū ꝑma talis est. affirmatō ⁊ nega' diuidūt veꝝ ⁊ falsū. qð pʒ ex diffinitōe veri ⁊ falsi. naʒ nihil aliud est veꝝ q̄ȝ eē qð est vel nō eē qð non est. ⁊ ni hil alið est falsū q̄ȝ eē q̄d nō est. vl' non eē qð est. ⁊ sic oʒ ꝙ si affirmatō sit falsa ꝙ negatō sit vera ⁊ ecōuerso. sed ꝑm ꝑdictā positōem affirmatō est falsa. q̄ dr h̄ erit. nec tñ negatio erit vera. ⁊ silr negatō erit falsa affirmatiōe nō exñte ꝟa. ḡ ꝑdicta positō est ipossibil'. s. ꝙ ꝟitas de sit vtriqʒ oppositoꝝ. Scđa rō talis ē. si verū est dicere aliq̄d sequit ꝙ illud sit. puta ꝙ si veꝝ ē dicere ꝙ aliq̄d sit magnū ⁊ albū. seq̄tur vtraqʒ esse. ⁊ ita est de futuro sicut de p̄nti. sequit eñi eē cras si verū est dicere ꝙ erit cras. ḡ si vera est ꝑdicta pō dicēs ꝙ neqʒ cras erit neqʒ nō erit oportebit neqʒ fieri neqʒ nō fieri. q̄d ē ꝯ rōeʒ e' qð ē ad vtꝝlibet. q: qð ē ad vtꝝlibʒ se hʒ ad altutꝝ. vt nauale bellū. ⁊ ita ex h̄ seq̄t idē icōueniēs q̄d ex ꝑmissis

Que ḡ ꝯtigūt incōueniētia hec sūt ⁊ alia hmōi. si oīs affirmatōis ⁊ negatōis vel in his que in vlib dicūt vlr. vel in his q̄ sunt singularia necē est oppositarū hāc verā esse illam vero falsam: nihil autē vtrūlibet eē in his q̄ sunt vel fiūt. sʒ oīa eē vel fieri ex necī tate. q̄re nō oportebit neqʒ ꝯsiliari neqʒ ne gociari. q̄m si h̄ facim'. erit. si ꝟo nō: erit

Postq̄ȝ phs ostēdit supius ducēdo ad icōueniēs

q nõ est silr verum et falsum determinate in altero oppositorum in singularibus et futuris sic in alijs enũciatõibus nũc õndit inconueniẽtia. ad que duxerat eẽ ipossibilia et diuidit in duo nã pmo ostẽdit ipossibilia eẽ que sequũtur ex dicta positiõe scdo ↄcludit qũo se hz veritas vel falsitas in illis ppõibus ibi (igit eẽ qd est) Circa pmũ tria facit. pmo pponit inconueniẽtia que sequũtur. scdo ostẽdit hec icõueniẽtia ex pdicta positõe sequi ibi (nihil em phibet) tercio õndit eẽ ipossibilia incõueniẽtia memorata ibi (Quare si nõ) Dicit ergo pmo ex pdictis rõibus ↄcludẽs q hec icõueniẽtia sequentur si ponatur q necẽ sit oppositarum enũciationũ alterã determinate eẽ verã. et alterã eẽ falsã. silr in singularibus sicut in vlibus. s. q nihil in his (que fiũt) fit ad vtrũlibz. sz q oĩa sint et fiãt ex necitate. Et ex hoc vlterius inducit alia duo incõueniẽtia. quorum pmũ ẽ. q nõ oportebit de aliquo ↄsiliari. Probatum est em in tercio ethicorum q ↄsiliũ nõ est de his que sunt ex necitate. sz solũ de ↄtingẽtibus que pñt eẽ et nõ esse. Scdm incõueniẽs est q oẽs actões humane (que sunt ppter aliquẽ finẽ. puta negociatõ. que est ppter diuitias acqrẽdas) erũt supflue. quia si oĩa ex necitate eueniũt. siue opemur siue nõ opemur erit qd intẽdimus. sz hoc est ↄtra intentõem hoim. quia ea intẽtõe videtur ↄsiliari et negociari. vt si hec faciãt erit talis finis. si ãt faciãt aliqd aliud erit alius finis

Nihil ãt phibz in millesimũ annũ hunc qdẽ dicere hoc futurum eẽ. hũc vero nõ dicere quare ex necitate erit qdlibz eorum qd erat verum dicere tũc. Atuero nec hoc differt si aliqd dixerit negatõem vl nõ dixerit. manifestũ ẽ em q sic habeat res. vl si hoc qdẽ affirmauerit. ille vero negauerit Nõ em ppter affirmare vl negare erit vel nõ erit. nec in millesimũ annũ magis q in quãtolibz tpe. quare si nõ in omni tpe sic se habeat vt vnũ vere diceretur necẽ esset hoc fieri. et vnũqdqz eorum que fiũt sic se hre vt ex necitate fierz. qñ em vere dr qs qm erit nõ pt nõ fieri. et qd fcm ẽ verum erat dicere sp qm erit.

Hic 2º pbat q dcã icõueniẽtia sequãtur ex dicta positõe. et circa hoc duo facit. pmo ostẽdit pdicta incõueniẽtia seqi quodã possibili posito. 2º ostẽdit q eadẽ incõueniẽtia sequãtur. et si illd nõ ponatur. ibi (Atuero nec hoc differt) Dicit ergo pmo q nõ eẽt ipossibile q ante mille ãnos (qñ nihil erat apd hoies pcogitatũ vl pordinatũ de his que nũc) agũtur vnus dixerit q hoc erit. puta q ciuitas talis subuerteretur. alius ãt dixerit q hoc non erit. sz si oĩs affirmaº vel negaº determinate ẽ vera necẽ est q alter eorum determinate verũ dixerit. ergo necesse fuerit alterum eorum ex necitate euenire. et eadẽ rõ est in oĩbus alijs. ergo oĩa ex necitate eueniũt. Deinde cũ dr (Atuero nec) õndit q idẽ sequitur si illud possibile nõ ponatur. Nihil em differt quãtũ ad rerũ exñtiam vel euẽtũ. si vno affirmãte hoc eẽ futurũ. alius negauerit vel nõ negauerit. ita em se habebit res si hoc factũ fuerit. sic si nõ factũ fuerit. Nõ em ppter nostrum affirmare vel negare mutatur cursus rerum vbi sit aliqd vl nõ sit. quia veritas nostre enũciatõis nõ est cã exñtie rerum. sed potius econuerso. Silr etiã nõ differt quãtũ ad euẽtũ eius qd nũc agitur verum fuerit affirmatũ vl negatũ añ millesimũ ãnũ vl añ qdcũqz tps. Sic si in quocũqz tpe preterito ita se hẽat veritas enũciatõnum vt necẽ essz q alterum oppositorum vere diceretur. et ad hoc q necẽ est aliqd vere dici sequitur q necẽ sit illud eẽ vel fieri. ↄñs est q vnũqdqz eorum que fiũt sic se habeãt vt ex necitate fiat. Et hmõi ↄñtie rõnem assignat p hoc q si ponatur aliquẽ vere dicere q hoc erit non pt nõ futurum eẽ. sic supposito q sit hõ nõ pt nõ esse aĩal rõnale mortale.. hoc em significatur cũ dr aliqd vere dici. s. q ita sit vt dr. eadẽ aũt est habitudo eorum que nũc dicũtur ad ea que futura sunt. et eorum que pº dicebãtur. ad ea que sunt pñtia Et ita oĩa ex necitate acciderũt. accidũt. et accidẽt. qa quod nũc factũ est in pñti vel in preterito exñtẽs sp verũ erat dicere qm erit futurum

Quod si hec nõ possibilia. videmur em eẽ principiũ futurorum et ab eo q ↄsiliamur atqz agimus aliqd Et qm ẽ oĩno in his que nõ sp actu sunt eẽ possibile. vt in qbus vtrũqz ↄtigit et eẽ et nõ eẽ: quare et fieri et nõ fieri et multa nobis manifesta sunt sic se hñtia. vt qm hãc vestẽ possibile ẽ incidi et nõ icidetur. sz pus exteriet. Silr etiã et nõ incidi possibile ẽ. nõ em eẽt eũ pº exteri nisi eẽt possibile eã nõ icidi. Quare et in alijs futuris que sz potẽtiã dicũtur hmõi. maifestũ ẽ qm nõ oĩa ex necitate sunt vl fiũt. sz alia qdẽ vtrũlibz et nõ magis. vl affirmatõ vl negatõ alia vero magis qdẽ in pluribus alterum. sz ↄtigit fieri et alterũ. alterũ vero minime

Hic phs ostẽdit pdicta incõueniẽtia eẽ ipossibilia pmo p rõem. scdo p exẽpla sensibilia ibi (et multa nobis) Circa pmũ duo facit. pmo õndit ppositũ in rebus humanis. scdo ostẽdit hoc idẽ in alijs rebus ibi (Et qm est oĩno) Quãtũ aũt ad res humanas ostẽdit eẽ ipossibilia que dicta sunt p hoc q hõ maifeste videtur eẽ pncipiũ aliquorum futurorum. que agit qsi dñs exñs suorum actuũ et in sua potestate habẽs agere vl nõ agere. qd quidẽ pncipiũ si remoueatur tollitur totus ordo ↄuersatõis humane et oĩa pncipia phie moralis. hoc em sublato nõ erit aliq vtilitas psuasionis nec ↄminatõis nec punitõis aut remuneratõis. qbus hoies alliciũtur ad bona et retrahũtur a malis. et sic euacuatur tota ciuilis sciẽtia. Hoc ergo phs accipit p pncipio manifesto q hõ sit pncipiũ futurorum. sz nõ ẽ futurorum pncipiũ nisi p hoc q ↄsiliatur et facit aliqd. ea em (que agũt absqz ↄsilio) nõ hñt dominiũ sui actus qsi libere iudicãtes de his que sunt agẽda. sz quodã naturali instinctu mouentur ad agẽdũ. vt pz in aĩalibus brutis. ergo est ipossibile qd sup ↄclusũ est. s. q nõ oporteat nos agere vl ↄsiliari. Et sic etiã ipossibile ẽ illd qd ex illo seqbatur. s. q oĩa ex necitate eueniãt Deinde ibi (Et qm est oĩno) õndit idẽ in alijs rebus. Manifestum est em in rebus natu

ralibus esse quedā que non sꝑ actu sꝫ. ergo eis ꝯuenit esse ⁊ nō esse. alioqn vel sꝑ essent vl' sꝑ non eēnt. id autē (quod nō est) incipit eē aliqd ꝑ hoc ꝙ fit illud sicꝫ qd nō est albū incipit esse albū ꝑ hoc ꝙ fit albuz. ergo in qbus ꝯtingit esse ⁊ nō esse ꝯtingit etiā fieri ⁊ nō fieri. nō ergo talia ex necessitate sꝫ vel fiūt. sed est in eis natura possibilitatꝭ ꝑ quā se habet ad fieri ⁊ ad nō fieri. esse ⁊ nō esse ¶ Deīn cuz dicit (⁊ multa nobis) oñdit ꝓpositum ꝑ sensibilia exēpla. sit em̄ puta vestis noua manifestū est ꝙ eā possibile est incidi. qꝛ nihil obuiat incisioni nec ex pte agentis nec ex pte patiētis. Silr etiā possibile est eā nō incidi. qꝛ possibile est eā exteri. i. vetustate corrūpi. sed si exterit nō inciditꝛ. ergo vtrūqꝫ ē possibile. s. eā incidi ⁊ nō incidi. Et ex hoc vlr ꝯcludit. ꝙ in alijs futurꝭ (que nō sunt in actu sꝑ. sed sꝫ in potētia) hoc manifestū eē ꝙ nō oīa ex necitate sunt vl' fiūt. sed eorū quedā sꝫ ad vtrūlibet que nō hūt se magis in affirmatione qꝫ negatōe. Alia ꝟo sꝫ in qbus alterū eoꝝ cōtingit in pluribꝫ. sed tn̄ ꝯtigit vt in paucioribꝫ ꝙ altera ps sit ꝟa ⁊ nō alia. q̄ scꝫ nō ꝯtingit vt in pluribꝫ

¶ Igitur eē quod ē quādo ē. ⁊ nō eē qd nō est qn̄ non ē necē est. sꝫ nō qd ē oīe necē ē eē nec qd non ē necē ē non eē. nō em̄ idē est oē quod ē eē necāriō quando ē ⁊ simpliciter eē ex necitate. Similr autē ⁊ nō in eo qd non ē. et in ꝯtradcōne eadē ratio ē eē quidē vl' nō eē oīe necē ē et futurū eē vl' non. nō tn̄ diuidentem dicere alterū necāriō. dico aūt necē ē qdem futurū eē nauale bellū cras vl' non eē futurum. sꝫ non futurū eē cras nauale necē est: vl' nō futurū. futurū āt eē vl' nō eē necē ē

¶ Postqꝫ phs oñdit ipossibilia q̄ ex pdcis rōibus seqbātur. h remotꝭ impossibilibꝫ ꝯcludit ꝟitatē. Et diuiditꝛ in duo. pmo oñdit qualr se hēat veritas circa res. ⁊ hoc ideo. qꝛ argumētādo ad ipossibile ꝓcesserat ab enūciatōibus ad res. ⁊ iaz remouerat incōueniētia que circa res sequebātur. qre ordine cōuerso pmo oñt qliter se hēat veritas circa res. Scdo qliter se habeat circa enūciatōnes. ibi) qre qm̄ sit) ¶ Circa pmū duo facit. pmo oñt qliter se hēat veritas ⁊ necitas circa res absolute ꝯsideratas. Scdo qliter se habeat circa eas ꝑ comparōēz ad sua opposita. ibi (⁊ in ꝯdcōne) Dicit ergo pmo qsi ex pmissis ꝯcludēs ꝙ si pdicta sꝫ incōueniētia ꝙ scꝫ oīa ex necitate eueniāt opꝫ dicere ita se hēre circa res. scꝫ ꝙ oīe qd est necē est eē. ⁊ oīe qd non est necē est nō esse quādo nō est. Et hec necitas fundatur sup hoc pncipiū impossibile ē simul eē ⁊ nō esse. si em̄ aliqd est. impossibile ē illud simul nō esse. ergo necē est tūc illud eē. Nā impossibile nō esse idē ꝟcat ei qd est est necē esse. vt in scdo dicetꝛ Et silr si aliqd nō est. ipossibile ē illud simul eē. ergo necē est nō esse. qꝛ hec etiam idem ꝟcat. ideo manifeste ꝟeꝝ est ꝙ oīe qd est necē est esse qn̄ nō est ¶ Deīn ibi (⁊ in ꝯdcōne. phs oñdit qūo se hēat veritas circa res ꝑ comparatōem ad sua opposita. Et dicit. ꝙ eadē ratio ē in ꝯdictōne que ē in suppōne. sicut em̄ illud qd nō est absolute necāriū fit necāriū ex suppōne eiusdē. quia necē est esse qn̄ est. ita etiam qd nō est in se necārium absolute fit necāriuz ꝑ disiūctionez oppositi. qꝛ necārium est de vnoquoqꝫ ꝙ sit vl' non sit. aut ꝙ futurū sit aut nō sit ⁊ hoc sub disiūctōe. ⁊ hec necitas fundatꝛ supra hoc pncipiū qd impossibile ē cōtradictoria simul esse ꝟa vel falsa. Vn̄ impossibile est esse neqꝫ nō esse. ergo necē est vel eē vel nō esse. nō tamē si diuisim alterū accipiatꝛ necesse ē illud esse absolute. Et hoc manifestat ꝑ exemplū. qꝛ necessariū est nauale bellū esse futurū cras vel nō esse. sed nō est necesse nauale bellū futurū esse cras. silr etiaz non ē necessariū nō esse futurū. qꝛ hoc ꝑtinet ad necitatē absolutā. sed ea q̄ hic dicūtur sꝫ necāria ex suppōne vel disiūctōne.

¶ Quare qm̄ silr orōes ꝟe sꝫ quēadmoduz et res. manifestuz ē quoniā q̄cunqꝫ sic se habēt vt vtrūlibꝫ sint et cōtraria ipsorum ꝯtingere queāt. necē ē similr se hēre ⁊ ꝯtradictionē quod ꝯtingit in his q̄ non sꝑ sunt et non sꝑ non sunt. hoꝝ em̄ necē ē quidē alterā partē ꝯtradictōnis eē verā vl' falsam. non tamē hoc aut illud sꝫ vtrūlibꝫ et magis quidē verā alterā. nō tamē iā verā vl' falsam. Quare manifestū ē quoniā non ē necē ōnis affirmatōnis vl' negatōnis oppositaꝝ hanc quidēꝫ veram. illaz ꝟo eē falsam. Neqꝫ em̄ quēadmodum in his (q̄ sunt) sic se habꝫ et iā in his q̄ nō sunt possibilibꝰ tamē eē vl' nō esse. sed quēadmodum dictum est

¶ Hic ꝯn̄r oñt qūo se hēat ꝟitas circa orōes. Et diuiditꝛ in duo. pmo oñt qūo vniformitꝛ se hꝫ i ꝟitate orōnū sicꝫ circa esse ⁊ nō esse. Scdo finalr ꝯcludit ꝟitatez totius dubitatōis. ibi (qre manifestū ē.) Dicit ḡ pmo ꝙ qꝛ hoc mō se hn̄t orōes enūciatiē ad veritatē. sicꝫ res ad esse vel nō esse. quia ex eo ꝙ res est vel nō est orō dicitur vera vel falsa Consequēs est ꝙ in oībus rebus que ita se habēt vt sint ad vtrūlibet. ⁊ queꝗqꝫ ita se habēt ꝙ ꝯtraria eaꝝ qualitercūqꝫ cōtingere pn̄t siue equalitꝛ siue alteꝝ vt in pluribꝰ ex necessitate seqtur ꝙ etiā silr se habeat circa ꝯtradcōem enūciationū. Et exponit ꝯn̄r que sint ille res quaꝝ ꝯtraria ꝯtingere queāt. ⁊ dicit hmōi esse que neqꝫ sꝑ sunt sicut necessaria neqꝫ semper non sꝫ sicut impossibilia. sed quādoqꝫ sunt ⁊ qn̄qꝫ non sunt Et vlterius manifestat qūo similr se habeat in cōtradictorijs enūciatōibus. Et dicit ꝙ haꝝ enūciationū (que sꝫ de ꝯtingētibꝫ) necē est ꝙ sub disiūctione altera ps ꝯtradcōnis sit ꝟa vel falsa. nō tn̄ hec vel illa determiate. sed se habet ad vtrūlibet. ⁊ si ꝯtingat ꝙ altera pars ꝯtradcōis sit magis vera sicut accidit in ꝯtingētibꝫ q̄ sꝫ vt i plibꝫ. nō tn̄ ex h necē ē ꝙ ex necitate alte

ra eaꝝ detˀmiate ſit vera vel falſa ¶ Dein̄ cuꝫ dꝛ (q̄re
manifeſtū eſt) ↄcludit ꝑncipale intētuꝫ. ¶ Et dꝛ manife
ſtuꝫ eē ex p̄dictis qḋ nō eſt neceē in ōni gn̄e affirmatōnū
ꝛ negationū alterā oppoſitaꝝ determiate eſſe verā ꝛ al
terā falſaꝫ q꞉ non eodē mō ſe hꝫ veritas ꝛ falſitas ī his
que ſtꝫ iam de p̄nti ꝛ in his que nō ſtꝫ. ſed p̄nt eſſe vl̄ nō
eſſe. ſed hoc mō ſe hꝫ in vtriſq꜅ ſicut dcm̄ eſt. q꞉ ſcilꝫ in
his q̄ ſunt neceē eſt detˀminare alteꝝ eſſe veꝝ ꝛ alteꝝ fal
ſum. qḋ non cōtingit in futuris que p̄nt eſſe ꝛ non eſſe
queādmodum dictum eſt.

Querit̄ Utꝝ in enūciationibꝫ ſinglˀaribꝫ
de futuro in materia ↄtingēti ne-
ceſſe ē ꝙ determiate vna oppoſita
ruꝫ ſit ꝟa ꝛ altera falſa ¶ Dōꝫ ꝙ ſtꝫ q̄nq꜅ ↄcluſiōes. q̄-
ruꝫ vltima ē dircē ad queſitū rn̄ſiua. Pꝛia ↄcluſio ꝑ
poſitio de p̄nti ꝛ ſilˀr de p̄terito in q̄cunq꜅ materia. cui⁹
veritas nō depēdet ex futuro ↄtingenti ē detˀmiate ꝟa
vel determiate falſa. probaꝛ. q꞉ ſicis eſt diſpō rei quo
ad eſſe. ꝛ propōis rem ſ̄cātis q̄ veritatē ꝛ falſitatē. Sꝫ
res ꝑ hoc ꝙ eſt. eſt ad eē determiata qn̄ eſt ꝛ ſi nō eſt. eſt
ad nō eſſe detˀmiata qn̄ nō eſt. ¶ Et ſilˀr res ꝑ hoc ꝙ fuit
determiata ē ad fuiſſe pro tp̄e quo fuit. ꝛ ſi nō fuit detˀ
miata ē ad nō fuiſſe pro tp̄e quo nō fuit. ergo etiā ꝓpō
que ſic rē ſ̄cat detˀmiata ē ad veritatē ¶ Scḋa ↄcluſio
oīs ꝓpō de futuro in materia naturali ꝛ remota cuiuſ-
cūq꜅ q̄titatis fuerit ē determiate ꝟa vel falſa. Pꝫ qꝛ
in materia naturali p̄tuꝫ ineſt ſubiecto necāriō. ꝛ ꝑ cō
ſeq̄ns in q̄libet tp̄e. ꝛ in materia remota p̄tuꝫ necārio
repugnat ſubiecto. ꝛ ꝑ ↄn̄s pro q̄libet tp̄e. ergo oīs talˀ
eſt detˀmiate vera vel falſa. ¶ Tercia ↄcluſio. ꝓpō de
futuro ↄtingēti q̄ eſt de ſubiecto cōi ſe hꝫ magꝭ ad vnā
ꝑtem q̄ꝫ ad aliā. vt ad verā q̄ꝫ falſaꝫ vl̄ ecōtra. ſicꝫ iſta
oīs hō curret cras. magis ſe hꝫ ad falſuꝫ q̄ꝫ veꝝ. ꝛ iſta
aliq̄s hō curret cras. magꝭ ſe hꝫ ad veꝝ q̄ꝫ falſuꝫ. ꝓpt
qḋ Areſto. etiā tales propōes relinq̄t ac ſi idē eſſet iu-
diciū in illis ſicut in his de p̄nti ꝛ futuro. ¶ Quarta
ↄcluſio ſtat in tribus p̄ūctis. Primū propō de futuro
in ſinglˀari qḋ futuꝝ hꝫ eſſe in cā necāria ē detˀmiate ꝟa
q꞉ ex hoc ꝙ cā eſt detˀmiata ad hoc ꝙ effcūs infallibilˀr
ſeq̄t tale futuꝝ eſt detˀmiate ꝛ infallibilˀr veruꝫ. vt pꝫ
de eclipſi ſolis aut lune futura. ꝛ de ortu ꝛ occaſu aſtro
ruꝫ ꝛ alijs effectibꝫ que in celeſtibꝫ ↄtingūt. Scḋm p̄ūc
tuꝫ. propō de futuro ↄtingēti cuius cā eſt vt in pluribꝫ
agens ē detˀmiate vera. nō tn̄ ſimplˀr ꝛ ꝑfecta certitudie
q꞉ talis cā impediri p̄t. ſicꝫ medicus dꝛ de ↄualeſcēte
iſte ſanabiꝛ. ſed tn̄ ex aliquo accn̄te eius ſanitas impe
diri p̄t. ¶ Et ideo Areſto. nō facit de talibꝫ ꝓpōnib⁹ mē
tioneꝫ ac ſi eēt idē iudiciū in ipis ſicut in illis q̄ ſunt in
materia naturali. aut q̄ ſunt de p̄nti vel futuro. q̄uis n̄
ſimplˀr ita ſit ¶ Terciū p̄ūctū. nulla ꝓpō ſinglˀaris de
futuro ↄtingēti ad vtrūlibꝫ eſt detˀmiate vera. cui⁹ rō
eſt. q꞉ ꝓpōes ſe hn̄t ad veritatē ꝛ falſitatē queādmodū
res ſe hn̄t ad eſſe ꝛ non eē. vt dꝛ hic ꝛ in p̄ntis. ſed res q̄
ſic ſtꝫ future ſtꝫ in cā pure in potētia nō magis determi-
nata ad vnū q̄ꝫ ad aliud. ergo ꝓpōnes tales res ſ̄cātes
nō ſtꝫ detˀmiate ꝟe vl̄ falſe ¶ Et de iſto futuro locut⁹ eſt
phs ī textu qn̄ mlˀtis rōib⁹ ꝓbauit nō eē eodē mō ꝟita
teꝫ ī ſinglˀaribꝫ ꝛ futurꝭ ↄtingētibꝫ. ſicꝫ in p̄ntibꝫ ꝛ p̄teri
tis ¶ Quīta ↄcluſio q̄ eſt ad q̄ſitū rn̄ſiua ē iſta. in enū
ciatōibꝫ ſinglˀaribꝫ de materia ↄtingēti nulla oppoſita
rū eſt detˀmiate ꝟa q̄uis neceē ſit alterā eē verā ꝛ alterā
falſaꝫ. alˀs enī tolleret̄ p̄mū p̄n⁹ qḋ ē firme ꝟitatꝭ. iſta
ↄcluſio ſufficiēter relinq̄tur ꝓbata ex his q̄ circa textū
ſunt declˀata. ꝛ ex q̄rta ↄcluſione nūc dicta.

Ar Iſte ſtꝫ de p̄nti. ſtelle ſtꝫ de nūero pari. ſtelle nō
ſūt de nūero pari. papa ſedet papa non ſedet.
ens ē vniuocū. ens non eſt vniuocū. ꝛ tn̄ neutra ꝑ
dcāꝝ eſt detˀmiate ꝟa ¶ Dōꝫ ꝙ ſꝫ vna illaꝝ ex ꝑte rei
eſt detˀmiate ꝟa. lꝫ non ↄſtet nobis q̄ ſit illa ſicꝫ iſta eſt
detˀmiate ꝟa. papa ſedet. vel iſta. papa nō ſedet. lꝫ nos
ignorem⁹ que illaꝝ ſit ¶ Et qn̄ dꝛ. in illis ex ꝑte rei nul
la ē detˀmiate vera. ſoꝛ. eſt cras venturus. ſoꝛ. nō eſt cras
venturus. Dōm lꝫ ille ſint foꝛaliꝛ de p̄nti cuꝫ copula ſit
ꝟbū p̄ntis tp̄is. tn̄ ꝟitas ipaꝝ depēdet a ꝟitate vnius
de futuro. ꝛ ſic equalenter ſtꝫ de futuro. q꞉ equalent iſtꝫ
ſoꝛtes veniet cras. ſoꝛtes non veniet cras

Ar Ab eo ꝙ res eſt vl̄ nō eſt oꝛō dꝛ ꝟa vel falſa. ſed
res ſ̄cata ꝑ propōnes de p̄terito nō eſt. g̃ neutra
eaꝝ eſt ꝟa. Minoꝛ pꝫ in iſtis ſi dicaꝛ. ſoꝛ. cur-
rit. ſoꝛ. non currit. q꞉ curſus nō eſt ¶ Dōm lꝫ res ſ̄ca-
ta ꝑ ꝑtem oꝛōis non ſit. tn̄ res ſ̄cata ꝑ totā oꝛōeꝫ eſt ſicꝫ
ꝑ totā illā oꝛōeꝫ ſ̄caꝛ. q꞉ veꝝ eſt ꝙ curſus in p̄terito vl̄
infuit ſoꝛti vel non infuit

Ar Nec ē de futuro. ſol oꝛiꝛ cras. ꝛ tn̄ eſt detˀmia-
te ꝟa. ꝛ ſilˀr iſta. celū cras coꝛrūpeꝛ eſt detˀmiate
falſa ¶ Dōm ꝙ triplex ē futuꝝ. ſ. necāriū cui⁹
cā eſt necāria. vt ſolē cras oꝛiri. Aliud eſt futuꝝ ipoſ-
ſibile cui⁹ cā eſt ipoſſibilˀ. vt celū cras coꝛrūpi. q꞉ celuꝫ
eſt incoꝛruptibile. vt pꝫ p̄mo celi. Terciū eſt futuꝝ cō
tingēs cui⁹ cā eſt in potēa. ꝛ de tali futuro ſolū h̄ fit ſer-
mo q꞉ propō de tali futuro nō eſt detˀmiate ꝟa vl̄ falſa
qḋ ſic pꝫ. q꞉ futura nō cognoſcim⁹ in ſeipis cū nōdū
ſint. ſed ſolū in ſuis cauſ. ſed cauſe illoꝝ futuroꝝ ſtꝫ in
detˀmiate. g̃ etiā ꝟitas de illis futurꝭ foꝛmata

Ar Iſta ē de futuro ↄtingēti. dies iudicij erit. ꝛ ſilˀr
antixp̄s naſceꝛ. ꝛ tn̄ ſtꝫ detˀmiate ꝟe ¶ Dōm ꝙ
de futuris ↄtingētibus nō eſt detˀmiata ꝟitas
niſi illa hēatur ꝑ reuelatōeꝫ. ſicut eſt de iſtis. Uel dōm
ꝙ iſte propōes ex habitudine ſuoꝝ termioꝝ ſunt ↄtin
gentes. tn̄ ſuppoſita reuelatōe diuia ſunt detˀmiate ꝟe.
Un̄ nihil refert aliq̄d eſſe poſſibile ꝛ cōtingens ſ̄m ſe.
qḋ tn̄ alteri ↄpatū trahit q̄ndā necitatem. vt ſuppoſita
diuia reuelatione ille ſunt detˀminate ꝟe. q꞉ eſt ipoſſibi
le falſuꝫ ſub eſſe reuelationi diuine

Ar Non ſeq̄tur ſoꝛ. necārio erit vl̄ nō erit. g̃ ſoꝛtes
necārio erit. Ans̄ ē necāriū q꞉ fundaꝛ in p̄mo
p̄n° qḋ ē de q̄libꝫ affirma° vel nega° ꝛc̄. g̃ etiaꝫ ↄn̄s q꞉
ex necārio nō ſeq̄tur niſi necāriū ¶ Dōꝫ ꝙ ſi necāriuꝫ
in an̄te dicat necitatē diſiūctōis ſic an̄s ē veꝝ. q꞉ neceē
eſt ſoꝛtē foꝛe vl̄ nō foꝛe. ſꝫ ſic nō infert ↄn̄s. ſi ꝟo dꝛ necci-
tatē diſiūctoꝝ ſic an̄s ē falſum ꝛ ſilˀr ↄn̄s ¶ Et qn̄ dꝛ.
oē futuꝝ ↄtingēs ē futuꝝ ꝛ ꝑ ↄn̄s necāriū. g̃ hec ē ꝟa.
oē futuꝝ ↄtingēs necārio erit futuꝝ. g̃ necārio eueieꝛ.
ꝛ ꝑ ↄn̄s videꝛ detˀmiate veꝝ. Dōꝫ ꝙ futuꝝ ↄtingens
p̄t capi duplˀr. Uno° foꝛaliꝛ pro futuro ↄtingēti inq̄n-
tuꝫ futuꝝ ē vt inq̄ꝫtū ſtat ſub foꝛa futuritōnis. ꝛ ſic de
necitate ē futuꝝ. Alio° materialˀr ꝓ illo qḋ ē futuꝝ. ꝛ
ſic ē ↄtigēs ꝛ ſic illa ꝓpō nō p̄t mōificari mō necitatꝭ

Ar Non ſeq̄tur mot⁹ ē g̃ mot⁹ erit. ſed an̄s ē detˀmi
nate veꝝ cū ſit propō de p̄nti. g̃ ꝛ ↄn̄s qḋ ē ꝓpō
de futuro. Pꝛia propō ꝓbaꝛ. q꞉ ōne qḋ moueꝛ
mouebiꝛ ſ̄m p̄hm ſex° p̄hicoꝝ ¶ Dōꝫ ꝙ diſtiguēduꝫ
eſt de ↄn̄te. q꞉ vel ly erit iportat tp̄s futuꝝ cui nihil eſt
p̄ns. ꝛ ſic ↄn̄a nō vꝫ. q꞉ nō ſeq̄tur mot⁹ ē hodie. g̃ mot⁹ e
rit cras. aut iportat tp̄s futuꝝ c⁹ aliq̄ ꝑs ē p̄ns. ꝛ iſto⁹